

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

SCLOVENEK

Solunski sporazum

Menda v povojni zgodovini ne bomo zlahka našli važne mednarodne pogodbe, ki bi bila prišla pred javnost tako nenapovedana, kot je solunski sporazum, podpisan v nedeljo popoldne, dne 31. julija, med grškim ministrskim predsednikom Metaxasom kot predsednikom Balkanske četverne zveze in predsednikom bolgarske vlade Kioseivanom. Res, politični hrup v Evropi je zelo velik in marsikateri važni politični dogodek se presliči v rjoventu sporov, ki, sedaj tu, sedaj tam vznemirjajo življenje narodov. Na drugi strani pa je tudi res, da smo malo vajeni slišati besedo o miru. Vsak sestanek državnikov se zdi sumljiv, češ zopet se nekaj kuje, kar bo napetost med državami le še povečalo. Zato pa je veselo presenečenje, ki ga je povzročila vest o podpisu solunskega pakta, tem večja: sredi rezkih odjekov vojnih groženj se le uveljavlja glas miru in medtem ko se drugod z vojno igračkajo, so mirovne sile neutrudljivo na delu, da s tvornim, načrtnim delom stalno širijo mirovne ograje, kamor bojni viharji nimajo dostopa.

Kaj je na kratko vsebina solunskega sporazuma? Vse štiri sosedne Bolgarije, to so Jugoslavija, Grčija, Turčija in Rumunija, ki so med seboj povezane v Balkanski zvezi, so slovesno pristale na to, da predpisi mirovne pogodbe, sklenjene v Neuillyju l. 1919, v kolikor so naložili Bolgariji vojaške omejitve, prenehajo veljati, in da dobi Bolgarija v pogledu oboroževanja in organizacije svoje armade popolno svobodo brez najmanjše omejitve. Bolgarija pa se od svoje strani obveže, da ne bo nikoli segla po nasilnih sredstvih, če bi kdaj nastali kakšni spori med njo in njenimi sosedmi. S to pogodbo je torej sklenjen popoln mir med državami Balkanske zveze in Bolgarijo. Bolgarija je dejansko pristopila k Balkanski zvezi, čeprav ta korak v pravni obliki še ni potrjen. Iz Balkanske četverozveze je nastala Balkanska peterozveza, ki objema sedaj ves Balkanski polotok ako izvzamemo Albanijo, ki pa je že pred enim letom, odkar je bil podpisan jugoslovansko-italijanski pakt, prenehala biti nevarna postavka na južnovzhodnem delu Evrope.

Mišli nam uhajajo nazaj na l. 1933, ko se je pokojni kralj Aleksander opogumil in na presenečenje vse Evrope poiskal dolga desetletja pretrgane vezi z Bolgarijo. Spominjamo se na prvi sestanek z bolgarskim carjem Borisom v Evksinogradu in na Aleksandrovo uradni obisk v Sofiji. Takrat navzlic vsemu veličnemu veselju skoraj nismo mogli verjeti, da bodo kdaj padle žične ovire na jugoslovansko-bolgarski meji in da se bodo izravnali prepadi med obema narodoma, prepadi, prenapolnjeni s toliko sveže bratske krvi. Pa je le bilo res. Veliki Aleksander je videl pravilno. Njegova pogumna pobuda, izšla prav iz globin njegove slovanske duše in ki jo je izpeljal sam, morda celo proti nasvetom svoje okolice, se je izkazala kot eno največjih državnih dejanj naše dobe. Oba naroda sta se je oprijela in jo po izrazu javnega mnenja usakoni. Ko je njegovo življenje ugasnilo na pragu Francije, je bil razvoj že toliko v teku, da ga ni bilo mogoče ustaviti. Prvotna oblika Balkanske zveze nicer ni bila to, kar je kralj Aleksander hotel, la bi bila. Po njegovi zasnovi naj bi bila Balkanska zveza tvorba, v kateri je pripravljeno iastno mesto tudi za Bolgarijo. Nespretni državniki, ki velikega Aleksandra v njegovem zaletu niso razumeli, so iz nje hoteli napraviti morilno orožje, naperjeno proti njej. Toda vlada dr. Stojadinovića, ki je izšla iz ljudske volje in ki je mogočno razvila zastavo pravega, nikomur podložnega, le domovini služčega jugoslovanskega nacionalizma, ja pogumno šla nazaj k prvotni Aleksandrovi zamisli, da jo uredniški v polnem obsegu. Po dveh letih skrbne priprave, ki je imela nalogo, da ustvari »psihološko razpoloženje«, ki ga je bolgarski poslanik Antopov imenoval neobhodni predpogoj za zblizanje, je uspela, da je bil dne 24. januarja 1937 v Belgradu podpisan pakt večnega prijateljstva med Bolgarijo in Jugoslavijo. Kdo naj pozabi na ta zgodovinski trenutek, ko sta se dr. Stojadinovič in dr. Kioseivanov, stoječ ob mizi, kjer je ležala pogodba o večnem prijateljstvu, poljubila in s tem izbrisala vse črne strani iz prošle zgodovine, da bi nič več ne grenilo prijateljstva, o katerem je takoj vsa Evropa slutila, da tvori temelj novim velikim dogodkom v bodočnosti. Sicer so na sestanku držav Balkanske zveze, ki je bil v februarju istega leta v Atenah, nekatere temne sile še poskušale podreti započeto delo, ko so intrigrirale proti naši vladi, češ da je izdala Balkansko zvezo in da enuje slovanski Balkan proti Grkom, Turkom in Rumunom, toda neporušljiva državniška sila dr. Stojadinovića je te intrigrirale na stran in dosegla, da se je že na isti konferenci v Atenah protibolgarska os Balkanske zveze odlomila in da so ostale zaveznice ne samo jugoslovansko-bolgarsko prijateljstvo pohvalile, ampak tudi obljubile, da bodo našemu zgledu sledile.

Od konference v Atenah je šel razvoj v nakananem pravcu dalje. Balkanska zveza je postala edinstvena tvorba miru, ki ji je uspelo, da je odbila vsa vmešavanja velesil in s tem tudi nevarnost, da bi katerakoli balkanska država bila potegnjena v njihovo medsebojno trenje. Druga za drugo so balkanske države, sledeč energičnemu vodstvu naše zunanje politike, uvidele, da je treba na vsak način Bolgarijo pritegniti v mirovni delokrog balkanskih

Nov sad samostojne politike balkanskih držav

Bolgarija se je pridružila

Balkanski zvezi in dobila proste roke glede oboroževanja

Lep uspeh dr. Stojadinovićeve zunanje politike

Belgrad, 1. avgusta. AA. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je prejel sledeči brzojavki:

»Njegovi ekscelenci gospodu Stojadinoviču, Belgrad. Zelo sem srečen, da morem obvestiti Vašo ekscelenco, da sem z g. Kioseivanom v svojstvu sedanjega predsednika sveta Balkanskega sporazuma podpisal sporazum med državami Balkanskega sporazuma in Bolgarijo, k čemur ste Vi v tolikšni meri pripomogli. Zahvaljujoč se Vam najprisrčneje za Vaše modro delo se veselim tega srečnega dogodka, ki pomeni nov dokaz privrženosti Balkanskega sporazuma idealu miru. Akt, ki smo ga podpisali, pomeni začetek ozkega sodelovanja in popolnega zaupanja med vsemi državami Balkanskega sporazuma in Bolgarijo, sodelovanje, ki ne bo pomenilo samo krone naših naporov in blagostanja naših narodov, ampak bo tudi dragocen

doprinos k splošnemu redu in miru.« — Metaxas.

»Njegovi ekscelenci Stojadinoviču, Belgrad. Zelo sem srečen, da morem obvestiti Vašo ekscelenco, da sem z g. Metaxasom kot sedanjim predsednikom sveta Balkanskega sporazuma podpisal sporazum med Bolgarijo in državami Balkanskega sporazuma, k čigar sklenivi ste Vi v tolikšni meri pripomogli. Zahvaljujem se Vam najtopleje za Vaše modro ravnanje ter se veselim nad tem srečnim dogodkom, ki predstavlja nov dokaz privrženosti balkanskih držav k idealu miru. Akt, ki smo ga podpisali, pomeni začetek ozkega sodelovanja in popolnega zaupanja med vsemi državami Balkanskega sporazuma in Bolgarijo, sodelovanje, ki ne bo pomenilo samo krone naših naporov in blagostanja naših narodov, ampak bo tudi dragocen doprinos k splošnemu redu in miru.« — Kioseivanov.

nistru dr. Stojadinoviču, romunskemu zunanjemu ministru Petrescu Cumenu in turškemu zunanjemu ministru Rudži Arasu.

V Solunu — po podpisu sporazuma

Solun, 1. avg. AA. (Havas.) Po podpisu sporazuma v palači guvernerja je izrekel predsednik bolgarske vlade Kioseivanov zdravico, v kateri je izpil čašo na zdravje grškega kralja Jurija in vsega grškega naroda. Na to zdravico je odgovoril predsednik grške vlade Metaxas ter nazdravil Nj. Vel. kralju Borisu ter zaželel velikega napredka bolgarskemu narodu. Metaxas se je prisrčno pozdravil tudi s poslaniki držav balkanskega sporazuma. Pri odhodu iz palače je ogromna množica ljudstva vzklíkala obema predsednikoma in poslanikom vseh držav Balkanskega sporazuma.

Praga zavrača načrte o nevtralizaciji ČSR

Praga, 1. avg. b. Zaradi nove ofenzive nemškega tiska izjavljajo v tukajšnjih dobro poučenih krogih, da bo v Pragi ideja za nevtralizacijo Českoslovaške soglasno zavrnjena, če bi velesile kaj takega predlagale. Tukaj dobi-vajo vtis, da je med vprašanjem nevtralizacije

Veselje v bolgarski prestolnici

Novico o podpisu dogovora, s katerim se razveljavijo vojaška določila neuillyjske mirovne pogodbe, so v Sofiji sprejeli z velikanskim veseljem. Vojni minister general Daskalov je sporočil, vsebino te pogodbe častnikom, podčastnikom in vojakom. Zvečer je vseučiliška mladina manifestirala po prestolniških ulicah in mimo kraljevskega gradiča. Letala so ves večer letala nad mestom in metala letake. »Dnes« pravi: To, kar se je danes uresničilo v Solunu, je sad spravljive politike, ki jo vodi Bolgarija s sosedmi. Na to politiko dobre sosesčine, prijateljstva in sodelovanja so sosedje odgovorile s tem, da so pokazale svojo dobro voljo za ureditev vseh odprtih vprašanj. Ta zgodovinski dogodek je za Bolgarijo političnega pomena in predstavlja velik politični uspeh kralja Borisa in bolgarske vlade. Zvečer so študentje priredili po prestolniških ulicah baklado in manifestirali pred kraljevim gradičem.

„Nova doba Bolgarije v razmerju do njenih sosed“

Bukarešta, 1. avgusta. AA. (Rador.) V zvezi s podpisom sporazuma med državami Balkanske zveze in Bolgarijo je dal zunanji minister Cumenu Petrescu zastopniku agencije Rador tole izjavo: Sporazum, ki sta ga včeraj podpisala v Solunu sedanjí predsednik stalnega sveta balkanske zveze in predsednik grške vlade Metaxas v imenu Balkanske zveze in predsednik vlade Kioseivanov v imenu Bolgarije, je dogodek velikega zgodovinskega pomena. Ta sporazum odpira novo dobo v medsebojnem razmerju Bolgarije in njenih sosed. Sporazum ni skrajna točka pogajanj, ki so se vršila neprisiljeno in v soglasju z vsemi člani, marveč je samo nova etapa v medsebojnem razmerju. Tesno sodelovanje in približanje drugega k drugemu je naša davna želja.

Živahna diplomatska delavnost na Baltiku Beck preko Danske odpotoval na Norveško

Varšava, 1. avgusta. TG. Na Baltiku traja diplomatska razgibanost, ki jo je začela razvijati predvsem Poljska, še vedno dalje. Komaj se je zunanji minister Beck vrnil z obiska v Rigi, že je na potovanju v Oslo, prestolnico Norveške. Na potovanju tja se je ustavil v Kodanju na Danskem, kjer je imel važne politične razgovore v zvezi s skandinavskimi in baltskimi vprašanji. Tokrat potuje polkovnik Beck uradno, da vrne obisk norveškemu zunanjemu ministru Kohtu, ki je bil v aprilu leta 1936 v Varšavi gost poljske vlade.

Sedanjí obisk polkovnika Becka na Norveškem se bistveno razlikuje od obiskov na Švedskem, v Estoniji in na Letonskem ali Finskem. Kajti vse te države so po Baltkem morju sosedne Poljske, s katerimi živi Poljska v prijateljskih odnosih. Norveška pa ni nobena baltška država. Toda Norveška spada v skupino skandinavskih držav, torej je v zvezi s Švedsko in Finsko, ki sta tudi skandinavski državi in ki imata posebno prijateljske odnose s Poljsko. Polkovnik Beck želi brez dvoma na isti način, kot organizira baltške države, spraviti v enoten sklop tudi skandinavske države, vsaj v kolikor se tiče vprašanja nevtralnosti v primeru vojnega požara. Na vsem severu Evrope, od skandinavskih pa do baltških držav — pridružili sta se jim tudi Danska in Nizozemska — nastaja torej zanimiva skupina držav, ki

hočejo na vsak način ohraniti svojo nevtralnost in ki so se med seboj obvezale, da se ne bodo udeleževale nobenega tabora velesil v Evropi. Danes nastaja celo vprašanje, če ni tudi Zveza narodov takšen blok in če ne bi bilo za male in srednje velike države modro, če bi se tudi tukaj opostile vseh obveznosti. Norveška je v tem pogledu izpovedala mnenje, ki je čisto soglasno s poljskim. Norveška je dejala, da ne prizna nobene vojaške obveznosti, ki jih nalaga članstvo pri ZN. Tudi glede gospodarskih sankcij je Norveška izjavila, da bo samostojno o tem sklepala, če se jih naj v bodočnosti udeleži ali ne.

Če vsi znaki ne lažejo, se pripravljaja za septembrsko zasedanje Zveze narodov zanimivo presenečenje. Do takrat se bodo že vse skandinavske in baltške države izrazile, da vojaških obveznosti, izvirajočih iz članstva pri ZN, ne priznajo, in bodo — kar je zelo verjetno — v Zenevi dale tudi temu primerno izjavo. Poljsko tudi zanima, če bo tudi v primeru vojne ostal izhod iz Baltskega morja odprt, in bi rada v tem pogledu od skandinavskih držav in od Danske, ki Baltsko morje lahko zapre, zaprosila za gotova nevtralnostna jamstva.

Stockholm, 1. avgusta. V Stockholmu se nahaja na uradnem obisku zunanji minister Finske Holsti. Ostal je vsega 3 dni in se je danes vrnil na Finsko.

ksandra in izvršilec njegovih zamisli, in je bila Bolgarija z iskrenim veseljem sprejeta v organizirano skupnost balkanskih držav. Bolgarska vojska je svobodna, ker prijateljem ni nevarna, pač pa je dragocen doprinos k obrambi skupnega miru na Balkanu. Vrata med mirnim, mirnemu delu posvečenim Balkanom, in med seboj se pripravajočo Evropo so se zaloputnili: 65 milijonov ljudi na Balkanu je enih misli: da hoče imeti mir, in je ene volje: da svoj mir brani proti vsakemu tujemu vsiljevalcu.

Ko ta članek zaključujemo, pošljamo svoje hvalošne čestitke naši vladi za njeno mirovno delo, ko je s svojo nepopustljivo doslednostjo uspela, da je postala Bolgarija enakovreden člen družine v prijateljstvu združenih in za mir delujočih balkanskih narodov.

Českoslovaške in odpovedjo Wiedemannovega potovanja v London le nekaka vročna zveza. V Pragi so prepričani, da je Berlinu prihod angleškega emisarja Runcimana v Prago zelo neprijeten, ker bo to vsekakor velika ovira njegovim načrtom.

Uradno mnenje o nalogi Runcimana je v Angliji še vedno optimistično, čeprav priznava, da njegova misija ni napravila Bog vo kaj ugodnega vtisa, niti v Pragi, niti v Berlinu in tudi ne pri Henleinu. Zato bo naloga Runcimana mnogo težja, kakor se je prvotno domnevalo. V okolici Chamberlaina vedno bolj izražajo mnenje, da bodo skušali merodajni politiki doseči vsaj časen sporazum med českoslovaško vlado in sudetsko nemško stranko, da bi se vojna nevarnost odstranila za več let. V Londonu so si povsem na jasnem, da je Berlinu predvsem ležeče na tem, da se Českoslovaška reši pakta z Rusijo in Francijo. Šele v tem primeru bi bilo mogoče Českoslovaški zajamčiti mir po vseh evropskih velesilah. Poučeni krogi trdijo, da namerava Nemčija v tem primeru skleniti s Českoslovaško daljnosežno gospodarsko pogodbo. Značilno je pisanje »Sunday Timesa«, ki izraža mnenje britanskega ministrskega predsednika Chamberlaina. List se obirno bavi z vprašanjem nevtralizacije Českoslovaške ter trdi, da so na ta način ohranile svojo nevtralnost Švica in Belgija.

London, 1. avg. AA. (DNB) Diplomatski urednik »Timesa« poroča, da bo imel lord Runciman danes popoldne še poslednje konferenco v Londonu pred odhodom v Prago, kjer se v četrtek sestane z dr. Benešom in dr. Hodžo. Še pred nedeljo se bo lord Runciman sestel tudi s Henleinom in Kundtom.

Po španskih bojiščih

Barcelona, 1. avgusta. b. Z estramadurske fronte poročajo o večki letalski borbi med 13 lovskimi letali znamke »Fiat« na nacionalistični strani in eskadro rdečih bombnikov. V tej borbi so rdeči sestrelili tri »Fiat« letala, tri pa so hudo poškodovali s protiletalskim topništvom. Poškodovana tri letala pa so se vendarle spustila izzh fronte na nacionalistično področje. Letala rdečih so napadla 30 km južno od Valencije tudi križarko »Almirante Servera« ter jo z več bombami zadela. Eskadra rušilcev, ki je bila s križarko, je s polno paro pobegnla v smeri proti Malorci.

Salamanca, 1. avgusta. AA. Havas: Sovražna ofenziva, ki so jo z vso silo sprožili rdeči na katalonski fronti, je bila odbita. V odesku Mora do Ebro smo zopet zavzeli prejšnje postojanke.

Nesreča v nemškem rudniku

Berlin, 1. avg. AA. (Havas) V rudniku Notas pri mestu Kaiserröde na Turinškem se je v ro-vih zastripilo 12 rudarjev.

Zagrebska vremenska napoved: Nekoliko hladneje z lokalnimi padavinami.

Dunajska vremenska napoved: Zjasnilo se bo, topleje.

Sv. oče obsoja plemenstvo

„Vse človeštvo je ena sama družina, en sam rod“

Citta del Vaticano, 1. avgusta. Pretekli petek je imel sv. oče papež Pij XI. nagovor, ki odmeva po vsem svetu. Očividno meri ta govor na razne izjave italijanskih politikov in profesorjev, ki so postavili neka pravila, po katerih naj bi se razvalno italijansko življenje v bodoče, če se ne želi doseči, in ki proglašajo kot vodilno načelo Italije plemenstvo misel ali tako zvani razizem, kakor danes temu pravijo. Kakšne politične posledice bodo imele besede sv. očeta, še ni mogoče presoditi, na vsak način pa je izpovedal papež krščanski univerzalizem in humanizem, ki je v svetnem nasprotju z razizmom in ki bo v izpodbudo tudi vsem onim narodom in državam, ki razizem zavračajo.

V petek, 29. julija, so prišli pozdraviti papeža v Castel Gandolfo gojenci papeževoga kolegijskega Propaganda Fide pod vodstvom svojega kardinala zaščitnika Fumasoni Biondi in svojega rektorja. Na njihovo udanostno izjavo je papež odgovoril z obsežno izjavo, v kateri je dejal, da je prav te dni izvedel nekaj zelo važnega, kar se tiče tako zvanega razizma ali nacionalizma v slabem pomenu besede. Stvar je zelo huda in razburljiva, je dejal papež, toda papež je oče vsega krščanskega sveta, ki nima samo veselih trenutkov, ampak še več skrbi in žalosti. Toda žalostne novice so zanj bolj važne, ker pomenijo, da je treba priti človeštvu v pomoč in misliti na zdravlilo.

Nato je sv. oče dejal, da biti katoliški pomeni biti vesoljen, ne pa rasističen ali nacionalističen v slabem pomenu te besede. Katolištvo se danes izdejstuje z ozirom na javno življenje v katoliški akciji, ki pomeni naravnost katoliško življenje, in zato je katoliška akcija naravnost zenica v očesu sv. očeta in se nahaja sredi njegovega srca. Katoliška akcija je istovetna s katoliškim življenjem, kakaj, kaj bi bilo življenje, če ne bi bilo akcije? Ni nobenega drugega načina, kako katoliška misliti, kakor je način, kako misli katoliška akcija, in zato ni mogoče biti katolik in imeti katoliško miselnost, če kdo izpoveduje razizem ali nacionalizem, ki pomeni ločitev med narodi. Takega ločevanja oziroma pretrganega nacionalizma pa ne moremo, ker ne moremo, da bi se krščanska družina narodov ločevala, da bi se med narodi in narodi dvigali kitajski zidovi. Nekdo — tako je nadaljeval papež — je te dni mislil, da je pogodil nekaj zelo modrega, rekoč, da med katoliško akcijo in fašistično stranko obstoji nepremagljivo nasprotje. To so velike, toda abotne besede, kakaj človek se mora vprašati, kaj on razume pod katoliško akcijo, o kateri sodi, da je nekaj samega zase, kakšen poseben nauk in kakšna posebna veroizpoved. Toda katoliška akcija je v katoliški cerkvi in se more naravnost imenovati katoliška cerkev, zato ker je katoliška akcija katoliško življenje, to življenje pa vodi cerkev. Izven cerkve katoliška akcija ni nič, in ker je istovetna s katolištvom, lahko rečemo, da je katoliška akcija vesoljna akcija, vesoljnost pa je bistvo cerkve. Nato je papež nadaljeval dobesedno:

„Ljudje pozabljajo, da je človeški rod v svoji celoti ena sama, velika, vesoljna človeška rasa. Izraz človeški rod pomeni isto ko človeška rasa, čeprav marsikateri znanstvenik po pravici misli, da ta beseda ni posebno simpatična. Sv. oče se spominja, da je slišal starega učenjaka, ki je zelo dobro poznal sholastični nauk o tako zvanih univerzalnih in ki je izrazu človeška rasa, ki se mu je zdel bolj primeren za živalske rase, predpostavljaj besedo človeški rod. Toda to ni važno. Kakor pravimo »vrstac ali »rode, tako tudi lahko rečemo »rasac, in zato moramo reči, da so vsi ljudje en sam velik rod, ena sama velika družina živčevih, rojenih in porajajočih se. V tem smislu je človeški rod ena sama vesoljna rasa. V tem pojmu vesoljnega rodu nimajo mesta posebne rase, kakor danes hočejo. V resnici je stvar taka: kakor imamo v velikih glasbenih skladbah velike variacije, v katerih pa najdemo vedno isti glavni motiv, ki jih navdihuje in se čisto vrača z različnimi tonalitetami in intonacijami ter izrazi, tako je tudi človeštvo ena sama človeška vesoljna družina z različnimi variacijami. Zato se upravičeno sprašujem, kakaj je bilo Italiji treba posnemati Nemčijo. Mogoče — je dejal papež z lahkim nasmehom — nas bo kdo dolžil, da nismo napram Nemcem pravilni, ker smo doma iz Mi-

lana, ki je nekoč napadil Nemce iz Italije, toda mi Nemce ljubimo kakor vse narode sploh, smo pa proti razizmu zato, ker Latinci niso rabili besede rasa in sploh ničesar temu podobnega. Rasa — to zveni barbaro. Torej, treba se je pomešiti iz oči v oči s katol. cerkvijo, od katere se katoliška akcija ne da ločiti, razen če kdo misli, da ne zadene cerkve, če napada samo katoliško akcijo. Toda jaz pravim: dobro premislite, jaz vam svetujem, da ne napade katoliško akcijo in vas tega prošim v vašem lastnem pridru, kakaj, kdor udari katoliško akcijo, udari papeža samega, kdor pa napade papeža, ta umrje. »Qui mangle du Pape en meurt. Zgodovina potrjuje to resnico.

Vsi narodi so otroci ene in iste matere, ene in iste družine, namreč krščanske družine, v kateri so vsi deležni istih dobrin in iste resnice. To je edini razizem, ki ga cerkev pozna in ki je vreden človeškega dostojanstva. To je naša odlika, da smo ljudje, ne pa živali. Le tak razizem, ako je ta beseda sploh na mestu, je zdrav in vreden vsakega posameznega človeka in vsega velikega človeškega kolektiva. Vsak narod predstavlja variacijo, toda vsi so enako predmet materine ljubezni, vsi narodi in plemena in rase so

Odmev nedeljskih taborov v belgrajskem tisku

„Združena“ opozicija z obiskom dr. Mačka nima sreče

Belgrad, 1. avg. m. Današnje popoldansko časopisje objavlja obširna poročila z večerajšnjih narodnih taborov v Šoštanj in Komendi. Poleg govorov obeh slovenskih ministrov g. dr. Korošca in g. dr. Kreka ter ministra za socialno politiko in ljudsko zdravje gospoda Cvetkovića, znanega velikega prijatelja Slovencev ter vnelega zagovornika tesnejšega sodelovanja med večinsko bivšo SLS in bivšo narodno radikalno stranko, poudarja časopisje tudi veliko navdušenje, s katerim je ljudstvo povsod sprejemalo svojega voditelja, in ljubezen, ki jo je ljudstvo ob tej priliki izkazovalo kraljevskemu domu in Jugoslaviji. Govor dr. Korošca je močno odjeknil tudi v tujakjski politični javnosti, tem bolj, ker je znano, da gosp. dr. Korošec malokdaj govori, kadar pa govori, da ne govori nikdar brez potrebe in vedno tudi kaj važnega pove, posebno, kadar je treba postaviti v političnem življenju vsako stvar na pravo mesto. Zato je tujakjska politična javnost hlastno segla tudi po njegovem večerajšnjem govoru, ter uživala ob mojstrskem prikazu nerazve, ki je zajela politične skupine zaradi prihodnjih državnozbornih volitev. Najbolj se pa tujakjska politična javnost bavi z onim delom govora g. dr. Korošca, ki se nanaša na potovanja vodje Hrvatov dr. Mačka v Belgrad ter na njegove razgovore s srbijskimi opozicijalci. V tem pogledu tujakjski politični krogi izjavljajo, da se govor predsednika vlade dr. Stojadinovića, ki je v Splitu podudal trajnost sedanje politične kombinacije, ki so to ustvarila bivša radikalna stranka, bivša SLS in bivša jugoslovanska-muslimanska organizacija, in večerajšnji govor dr. Korošca lepo spopolnjujeta. Oba izražata željo, po rešitvi še vseh nerazrešenih notranjopolitičnih vprašanj. Rešiti pa jih morejo samo ljudje, ki imajo res večino naroda za seboj. To je pa v teku zadnjih treh let, odkar je na krmilu države sedanja vlada, že pokazalo. To bodo pa še bolj jasno izpričale čisto gotovo prihodnje državnozbornice volitve.

Med tujakjskimi opozicijalci so že zdavnaj izgubili vero trezni ljudje in začeli po vrsti zapuščati opozicijo. Srbijska opozicija je pa tudi drugače notranje tako razkrojena, da je neoposobna za vsako večjo politično akcijo. V njej sami se je zbrala skupina, ki javno nastopa proti vodstvu in odkrito izpoveduje na shodi, da vodstvo srbijske opozicije nima med ljudstvom prav nobene zaslonbe več.

Nasprotje med opozicijalnimi skupinami se je zaradi napovedanega prihoda dr. Mačka v Belgrad še povečalo, in sicer zaradi tega, ker je vodstvo opozicije izključilo nezadovoljive iz vseh posvetov, ki naj bi bili z dr. Mačkom v času njegovega bivanja v Belgradu. Ti krogi so se zaradi tega ogorčeni razbežali v notranjost države, in so

poklicani k resnici in krščanski ljubezni. In vsak narod propoveduje v svoji lastni narodni skupnosti to veseljno resnico, ki je človeška resnica, edini pravi humanizem, na katerem gradi krščanstvo. To je bilo treba reči, ker danes povsod slišite besede o razizmu, tudi tam, kjer bi jih človek ne pričakoval in kjer bi mislil, da ne bo nihče napadal katoliške cerkve, ker noče ničesar slišati o živalskem razizmu.

Sam Kristus je oznanil krščanski univerzalizem, ko je pošlal svoje učence učiti vse narode brez razlike isto resnico. Niso šli učiti resnice kakšnim plemenom, ki drugo b drugemu noče ničesar slišati in ki se zato med seboj pobijajo, ampak članom človeške družine, poklicane k enoti ali h katoličetu, kakor lepo pravi latinski jezik.

Papežev govor prinašajo vsi svetovni listi in ga živo in obširno komentirajo.

Tudi Giovanni Papini se je oglašil

Rim, 1. avgusta. AA. (Havas) »Stampac« objavlja članek italijanskega pisatelja Giovanni Papinija. Misli njegovega članka so važne zaradi tega, ker je bil članek objavljen sedaj, ko se razpravlja o fašistični plemenisti politiki in ki jo je papež obsojil. Članek pravi, da lahko katoliški verniki zelo vplivajo na politiko svoje domovine, vendar pa pod pogojem, da sodelujejo pri konkretni vladni politiki. Kajti mir v svetu je danes v mnogem odvisen od »pilota« ki državno politiko.

Predsednik vlade v Baru

Bar, 1. avgusta. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je priredil sinoči na »Petkic« večerjo v barskem pristanišču. Na večerji so bili gradbeni minister Stosević, minister brez portfelja Novaković in mnogo drugih odličnih gostov. Po večerji je predsednik vlade dr. Stojadinović odšel v družbi kabinetnega šefa g. Protića z gg. ministri, banom in svojimi gosti na žegnanje, ki so ga priredili študentje iz »Slovenskega jugac« v gradiču, kjer je sedaj vzorna postaja za južne kulture. Predsednik vlade je plesal kolo s študenti in se še po končanem koncertnem delu pomudil nekaj časa v njihovi družbi.

Minister Cvetković na Bledu

Bled, 1. avgusta.

Sinoči je prišla na Bled večja skupina avtomobilistov iz Holandske, ki je na turneji po Evropi in je med potjo prišla tudi v Slovenijo. Holanci bodo ostali nekaj časa na Bledu. Nasedli so se v hotelu »Toplice«. Z Bleda bodo odpovali v Dalmacijo ter obiskali vso jadransko obalo do Crne gore. Potem si bodo ogledali znamenitosti Srbije in nadaljevali pot v Grčijo in Bolgarijo, od kjer se bodo zopet vrnili skozi našo državo v Slovenijo in nazaj v domovino. Danes dopoldne pa je prišla na Bled večja skupina Angležev — 80 po številu, ki je prišla na oddih in letovišče. Angleži bodo za časa svojega bivanja na Bledu napravili več izletov v okolico Bohinja, Kranjske gore, Pokljuke ter ostale kraje. — Holanci in Angleži so zelo navdušeni nad našimi planinami in kraji.

Na Bledu je tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković v spremstvu svojega tajnika Bože Anastasijevića. G. minister se je naselil v hotelu »Toplice« in bo napravil za časa svojih počitnic več izletov. V Sloveniji se počuti zelo dobro. Na Bledu namerava ostati še teden dni, od tod pa namerava odpovali v Ljubljano in Maribor na inspekcijsko potovanje. — Na Bled je prišla danes dopoldne tudi ga. Vika pl. Mošinski-Zagreb-Gradska, so-proga banskega načelnika savske banovine.

Vodstvo d. d. »Jugoslovansko jeklo«

Sarajevo, 1. avgusta. m. V prostorih Drž. hip. banke je bil danes sestanek članov večeraj izvoljenega upravnega odbora d. d. Jugoslovansko jeklo. Na sestanku je bila sprejeta pragmatika za uradnike, ki jih bo d. d. Jugoslovansko jeklo prevzelo iz resora gozdnega ministrstva. Za generalnega ravatelja je bil izvoljen načelnik ministrstva za gozdove inž. Ranko Despić iz Beograda, za ravnatelja pa sta izvoljena inž. Sime Pilošević, ravnatelj v Sarajevu, in inž. Velko Jovanović, načelnik ministrstva za gozdove iz Beograda. Za generalnega tajnika je imenovan dr. Sime Jurčić, odvetočnik iz Sarajeva. V smislu sprejete pragmatike za uslužbenstvo te družbe bodo morali vsi uradniki, ki bodo sprejeti v njeno službo, izstopiti iz državne službe.

Radgona dobi meščansko šolo

Belgrad, 1. avgusta. m. Po posredovanju slovenskih ministrov gg. dr. Korošca in dr. Kreka je prejetni minister Magarešević podpisal odlok, s katerim se odpre meščanska šola v Gornji Radgoni.

Uradnega poročila o vojni med SSSR in Japonsko še ni

Keyo (Koreja), 1. avgusta. TG. Ze sinoči so tujakjski listi objavili vest, da je treba pričakovati sovjetskih letalskih napadov. Napoved se je uresničila. Danes so sovjetska vojaška letala dvakrat preletela mandžursko mejo in letala dalje časa nad trdnjavo Čankufeng (ki so jo japonske čete sovjetskim vojakom v srđitem boju, kjer je sodelovalo tudi topništvo, izrgale iz rok) ter japonske strelske jarko obstreljevali s strojnimi. V drugič so prileteli težki sovjetski bombniki, ki so metali bombe na japonske postojanke. Bombe so padle tudi na mandžursko železniško progo v bližini Kimsojio in na most pri Keiko. Škode sovjetska letala niso naredila velike, ker bombe večidel niso zadele ciljev. Japonci poročajo, da so sestrelili pet sovjetskih letal in sicer 2 južno od Kogija, dva bombnika pri Sozenu in enega pri mestu Suijupo. Podrobnosti japonska uradna poročila ne navajajo.

Moskva, 1. avgusta. TG. Sovjetski tisk je dobil nalogo, da srdito napada zvezo med Japonsko—Nemčijo—Italijo, ki da pripravljajo napad na sovjetsko Rusijo. Listi agitirajo za velike demonstracije proti tej zvezi in pišejo, da bodo zborovali povsod nastopili v plinskih maskah, da tako izpričajo vsemu svetu, da je sovjetska Rusija na napad pripravljena. Povod za takšno pisanje je brez dvoma dalo dejstvo, da so Japonci pregnali sovjetske čete iz mandžurske trdnjave Čankufeng.

Moskva, 1. avgusta. AA. Havas: Sovjetska

agencija Tass poroča, da so 31. julija japonske čete kršile sovjetsko mejo in sicer zapadno od jezera Kasan. Japonske čete so začele streljati s topovi ponoči in v noči napadle tudi sovjetske čete na meji. Japonski oddelki so zavzeli sovjetsko ozemlje za 4 km v globino. Bitka se je razvila na vrhovih zapadno od jezera Kasana. Japonci so naleteli na hud odpor. Njihove izgube so velike. Sovjetske izgube niso znane.

London, 1. avgusta. b. Iz Mandžurije prihajajo razburljive vesti o borbah na korejski meji pri Vladivostoku. Zankrat iz sovjetske Rusije o teh borbah ni nobenih poročil. Japonci trdijo, da so zaplenili 11 tankov, dva gorska topa in 1 protiletalski top. Japonci prav tako priznavajo svoje izgube, v katerih je tudi nekaj častnikov. Iz Moskve prihajajo poročila, da je pri Čankufengu prišlo do streljanja, vendar pa podrobnosti niso znane. Inozemski dopisniki trdijo, da je že prišlo do večjih borb, vendar pa uradnega poročila o tem še ni.

Tokio, 1. avgusta. AA. (Havas) Vojno ministrstvo je izdalo, da je neki sovjetski oddelček 300 mož sinoči ob sedemnajstih napadel Saoping. Napad se je izvršil s podporo dveh tankov. Japonsko topništvo je napad ob 18 odbilo. Nato so sovjetski vojniki vnovič napadli s topništvom, toda Japonci so jih po enournem boju spet zavrnili. Padlo je 30 sovjetskih vojakov.

Evropa priporoča Vzhodu spravljivost

Tokio, 1. avgusta. b. Položaj, ki je nastal zaradi najnovejšega incidenta med japonskimi in sovjetskimi vojniki, je resen in ga bo težko izgraditi. Japonci trdijo, da so njihove čete zopet zavzele hrib Čankufeng in pravijo, da je sedaj odvisno od sovjetske Rusije, če ne bo stvari dalje

razpletala v nevarno smer. To, kar so Japonci storili, je bil le odgovor na številna sovjetska izziivanja. Poostreite položaja bi mogla nastati le, če bi sovjeti storili kak nepremišljen korak. S Koreje prihajajo vesti, da mir še ni bil kršen. Po istih vesteh pa zbirajo sovjeti močne vojaške sile, prav tako pa so tudi Japonci okrepili čete na meji proti sovjetski Rusiji.

Pariz, 1. avgusta. AA. (Havas): Listi komentirajo incident na sovjetsko-mandžurski meji in opozarjajo i Rusijo i Japonsko, da bi vojna na daljnem Vzhodu mogla roditi novo svetovno vojno. Dolžnost vseh, ki jim je do mira je, da svetujejo Japonci in Rusiji zmernost in spravljivost, kajti ta incident bi sicer mogel imeti usodne posledice. Kitajski uradni krogi so glasove o incidentu sprejeli z velikim zanimanjem, ker mislijo, da bi mogla biti njegova prva posledica ta, da Japonska ne bo poslala novih čet na Kitajsko. »Oeuvre« piše: Japonska ima tehtne razloge, da ne pride ta trenutek do resnejšega spora, ker je zelo angažirana na Kitajskem.

★

Atene, 1. avg. b. V Kaneji je oblast aretirala 30 upornikov. Med njimi so tudi voditelji vstaje. London, 1. avg. AA. (DNB) Pri železniški nesreči blizu Kingstona na Jamajki je našlo smrt 50 ljudi. Nekaj žrtve je še med razvalinami vzt,

Drobne domače in tuje

Dollfussova vdova bo napisala življenjepis svojega moža

London, 1. avgusta. AA. (Stefani): Po nekem poročilu časopisa »Ivning Standarda« bo gospa Dollfus, ki je večeraj prispela v London, verjetno napisala knjigo, v kateri bo popisala življenje svojega moža v zadnjih njegovih letih.

Boljševiški pismonoša

Praga, 1. avg. AA. (DNB) Pri Dakovi na šl. romunski meji so aretirali neko žensko. Tot po imenu. Aretiranka je znana kot boljševiška kurirka. Pri njej so našli komunistično propagandno literaturo, šifrirana poročila in popis raznih osebnosti. Preiskava je pokazala, da je bila v službi madžarskega komuniste Jožeta Szaba.

Ustoličenje patriarha dr. Dožića v Peči

Belgrad, 1. avgusta. m. Večeraj je dopotoval v prestolnico starih pečanskih patriarhov patriarh srbske pravoslavne cerkve gosp. dr. Gavril Dožić z velikim spremstvom. V Peč je dospelo tudi več drugih dostojanstvenikov, zastopnikov civilnih in vojaških oblasti, ki bodo jutri prisostvovali ustoličenju sedanjega patriarha srbske pravoslavne cerkve. Na ustoličenje je danes odpotoval iz Beograda tudi pravosodni minister g. Milan Simonović. Iz Bara pa je odpotoval v Peč gradbeni minister Stosević v spremstvu bana zetske banovine Petra Ivaničevića. Ministra Simonović in Stosević bosta pri ustoličenju patriarha zastopala kraljevsko vladu.

Napovedujejo nov nemški dnevnik v Novem Sadu

Novi Sad, 1. avg. m. Med vojvodinsko nemško manjšino vladajo še vedno notranji spori med skupinami tako zvanih obnoviteljev in Kulturbandovci, ki izdajajo v Novem Sadu svoj dnevnik »Deutsches Volksblatt«. Skupina obnoviteljev je sklenila, da bo prav tako v Novem Sadu pričela izdajati svoj nemški dnev-

nik, ki ga bo urejeval neki Halwax. Sredstva za izdajanje dnevnika bodo dobili deloma iz razpisane posojila med privrženci, deloma pa iz inozemstva.

Praznik pehotnega polka kraljeve garde

Belgrad, 1. avgusta. m. Ob navzočnosti odpoelanca Nj. Vel. kralja, brigadnega konjeniškega generala Zarka Majstovića in vojnega ministra generala Marića je danes slavil svojo tradicionalno slavo pehotni polk kraljeve garde. Zaradi dvorske zaostri zaradi smrti romunske kraljice matere je polk proslavil svojo elavo v ožjem krogu brez običajnega veselja programa.

Olimpijski stadion v Belgradu

Poročali smo že, da je nemški arhitekt dr. March preko Ljubljane, kjer si je ogledal naš stadion, dospel v Belgrad, da zgradi olimpijski stadion. V begrajskem »Vremenu« objavlja svoje načrte glede tega stadiona, o katerem pravi, da bo zelo monumentalna zgradba izrazito nacionalnega značaja. Imel bo prostora za 40.000 ljudi. Za plavalne prireditve bo imel tudi dva bazena. Pojem stadiona bo šola za telesno kulturo z internatom za gojence šole in raznih tečajev. Tu bo tudi zaprti bazen za treniranje pozimi in skakalnica, visoka vsaj 10 metrov. Končnih stroškov za vse naprave inž. March še ni mogel navesti, dejal pa je, da je olimpijski stadion, ki je 10 krat večji, kakor bo belgrajski, stal 36 milijonov mark. Po njegovem načrtu bi bilo mogoče belgrajski stadion zgraditi v dveh letih. V njegovo tehnično nadzorstvo bo spadal tudi sokolski stadion na Banji, ki bo po treh posebnih cestah zvezan z mestom. Dokončne odločitve, kje naj bi stal ta stadion, pa še ni.

Belgrad, 1. avgusta. AA. Finančni minister je izdal odlok, da sme Narodna banka odkupiti do 25% terjatev nemških mark naših izvoznikov od izvoza blaga v Nemčijo po tečaju 14.50 din. To velja od 1. avgusta t. l. dalje. S tem se obenem razveljavljajo prejšnji odlok z dne 4. marca 1938. Narodna banka sme za izvedbo tega odloka izdati potrebna navodila.

Obiščite 7. mariborski teden

od 6. do 15. avgusta 1938

Polovljena vožnja na železnicih od 4. - 17. avg. 1938. Veliki narodni teden dne 14. avgusta 1938. Ljubljana kulturna razstava ob priliki praznika 20 let Jugoslavije v Mariboru

Velika gospodarska in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Trgovina - Obrt - Kmetijska razstava - Razstava cest - Turistično-prometna razstava - Fotoamaterska razstava - Filatelistična razstava - Gostinstvo - Vinska pokrajina - Ženska ročna dela - Razstava narodnih noš iz vseh krajev države - Razstava »Nanos« - Čebelarstva razstava - Razstava malih živali - Koncertne in gledališke prireditve - Sportne prireditve - Vesel park na razstavišču itd. Mariborski teden, najlepše kopelstvo v Jugoslaviji ... Zeleno, romantično Pohorje ... Vinorodno Slov. gorice ... Gostiljubi, lepi Maribor ... Vas vabimo!

Nedelja naših taborov

Zadnja nedelja je bila ponovno v znamenju veličastnih prireditev in taborov slovenskega naroda in našega ljudstva. Težko je primerjati med seboj, kateri tabor je bolj in lepše uspel in kateri je bil bolj pomemben. »Ponedeljski Slovenec« je priobčil o vseh taborih izčrpana poročila.

Mogočen je bil narodni tabor v Šoštanju, ki je važen že zaradi narodno-obrambnega pomena. Z navdušenjem sta bila sprejeta naš narodni voditelj dr. Anton Korošec in minister dr. Miha Krek. Tabora se je udeležilo nad 8000 ljudi. Množica je navdušeno vzklíkala kraljevskemu domu, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, dr. Korošcu in dr. Kreku in banu dr. Natlačenju. Na taboru je imel tehten govor naš voditelj dr. Anton Korošec, ki je izvajal:

Govor ministra dr. Korošca

Le za kratek čas sem prišel v vaš lep kraj, da vas zopet enkrat vidim in da se z vami prijateljski pozdravim.

Danes slavite 20 letnico obstoja naše narodne države kraljevine Jugoslavije, katero vladajo hrabri Karadjordjeviči. Kakor val gre to navdušeno slavje od kraja do kraja, od tabora do tabora, cela Slovenija odmeva to leto v navdušenih manifestacijah za našo narodno državo in našo narodno dinastijo. Ponosen sem, da ste ravno vi, moji vedno zvesti prijatelji, zaslužili ta ogenj v celni Sloveniji, da odmeva iz doline v dolino, od gore do gore klic: Živio kralj Peter II, živio knez-namestnik Pavle, živela Jugoslavija!

Sami dobro veste, kako rada nas je gruča ljudi spremljala korak za korakom in nosila s seboj veliki toplomer, da meri toploto našega domoljubnega čustvovanja. Visoko je dvigala svoj nos, čeravno ni nič delala za narod, katerega nikdar ni marala, in gledala samo ob onih, ki so delovali aktivno za narod in državo.

vo. Sedaj so se ti toplomeri kot črni krti poskrili pod zemljo, ker uvidevajo, da so služili samo laži in natolcevanju. Mi pa ostanemo, kakor smo bili, vedno verni Bogu, domovini in državi.

Ker mi je čas bivanja med vami le na kratko odmerjen, vežejo me še tudi druge obljube — zato samo nekaj besedi še o politiki. Več vam bo itak o tem povedal moj prijatelj minister gospod dr. Krek.

Kaj je novega v politiki? V notranji politiki trenutno ni nič novega, pač pa vidimo vsi, ki znamo brati, poslušati in gledati, da se nekaj novega pripravlja v notranji politiki. Vi vidite, da se politični voditelji opozicije neprestano sestajajo v sedaj večjem, sedaj manjšem številu, sedaj v Beogradu, sedaj v Zagrebu, sedaj v Vrnjački Banji, sedaj v Kupincu, da mladi doktorji iz najrazličnejših krajev naše domovine letajo iz kraja v kraj, kjer sploh morejo najti kakšno osebnost, ki se bavi s politiko, in neprestano prenašajo poročila, mišljenja, prepričanja, informacije itd. itd. Zakaj ta vznemirjenost, ta nervoznost, to letanje iz kraja v kraj? Vse je nemirno pri naših neprijateljih, celo gospod Peter Živković se nemirno preseljuje iz kopalnice v kopalnice, da bi bil bližje dogodkom. Kaj je to? Kaj bo vendar to?

Iz Zagreba se pripravlja vlak za Belgrad. Hrvatje se bodo peljali v Belgrad, da si od osebe do osebe pogledajo opozicijo. Dan odhoda tega vlaka pa še ni točen, ker v Zagrebu ne vedo, kaj bi peljali iz Zagreba. Vlakovodja bo tokrat sam dr. Maček. To je zelo zanimivo. Mislim samo, da dr. Maček ne bo ustavil svojega vlaka na pravi postaji. Toda začetek je storjen. Upam, da se bo vlak v doglednem času ustavil na pravi postaji, kjer ga bo čakala večina Srbov, večina Slovencev in večina muslimanov. To je prava družba za Hrvate, po mojem mnenju vsaj.

Kakor sem rekel, vam bo več menda o političnih zadevah povedal minister dr. Krek.

Meni pa dovolite, da se vam še enkrat zahvalim

za priazen sprejem, ki ste mi ga priredili, in vam čestitam na današnji vaši nacionalni in patriotski slavnosti.

V Komendi na Gorenjskem so v nedeljo blagoslovili nov prosvetni dom. Te slovesnosti se je udeležilo okoli 6000 ljudi. Slovesnosti so se udeležili med drugimi naš narodni voditelj dr. Anton Korošec, minister za socialno politiko g. Dragiša Cvetković, minister dr. Krek, škof dr. Rožman, ban dr. Natlačen, stolni prost g. Nadrah, predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman, narodni poslanec g. Anton Kersnik, predsednik Zupanske zveze, kamniški župan g. Nande Novak, predsednik Zveze fantovskih odsekov dr. Cepuder, gđc. Cilka Krekova in drugi odličniki. Dom je blagoslovil prost g. Nadrah. Na tem zborovanju je imel g. minister Cvetković velik in pomemben govor.

Mogočen tabor je bil tudi v St. Rupertu na Dolenjskem. Udeležil se ga je med drugimi odličniki tudi pokrovitelj tabora ban dr. Natlačen. Senterperčani so slavili 30 letnico obstoja svojega prosvetnega društva. Slovenski fantje in dekleta so na tem taboru strumno nastopili.

Enako lep tabor je bil v Hotedersici, kjer je prosvetno društvo prav tako proslavilo 30 letnico svojega obstoja in kjer je govoril g. inž. Sodja. Popoldanske prireditve se je udeležil tudi pokrovitelj tabora g. minister dr. Krek.

Pomembna slovesnost je bila v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je ban dr. Marko Natlačen odprl krasno obrtniško razstavo.

Zadnja nedelja je bila eno samo zmagovalje slovenskega človeka, slovenske prosvete in slovenskega dela, obenem pa je bilo tudi zadoščenje, ki ga je slovenski narod dal našim voditeljem tudi zadnjo nedeljo, nepopisno.

† Ameriški župnik Ivan Smolej

Kakor smo poročali v tork, je umrl v Dodge City, Kansas, v Sev. Ameriki, Ivan C. Smolej, ki je bil rojen v Kranjski gori l. 1873, 30. januarja. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, bogoslovje prav tako do ljubljanskega potreša, ko so se bogoslovci zaradi potresnih poškodb na semenišču preselili v Celovec. Tam je bogoslovne študije dokončal. Novo mašo je pel v svojem rodnem kraju Kranjski gori 2. avgusta 1896. leta. Odšel je potem na Koroško in l. 1899 ga najdemo kot kaplana v St. Jakobu v Rožu kot vnetega vsesplošnega delavca, kjer se je zlasti udeleževal na prosvetnem polju in budilvi slovenske zavesti med Korošci. Tam, v Rožu, je kot dober pevec bil tudi povodja pevskega društva, in se zdaj je videti po Koroškem slike iz tega časa, l. 1899, kjer je kot kaplan sredi med starejšimi koroškimi možaki, izza katerih je črna tabla s pisanimi notami: »Hej Slovenci!... V Tinjah, Svečah, pri Sv. Hemi je še služboval, in pri Gospe sveti, kjer je kot 30 letnik dosegel čast titularnega kanonika zaradi službe, katero je opravil. Previdnost božja ga je vodila v Ameriko. 27. julija 1907 se je v Bremenu vkrcal. Da pa se je kmalu znašel v novih razmerah, priča to: 8. novembra 1907 je že v Milwaukee, West Allis, Wisconsin, pričel zidati svojo prvo cerkev v Ameriki, ki je veljala 240.000 tedanjih avstrijskih kron.

Povsod, kjer je ustanavljal župnije, je tudi zidal cerkve. Njegova najlepša cerkev v Ameriki pa je cerkev Sv. Trojice v Indianapolis, Indiana. Dobra tri leta se je zadržal v tem kraju, kjer je bila njegova župnija tako ogromna, da je tudi preko 300 km daleč hodil spovedovat Slovake, Poljake in Kozake v njihovem jeziku, ki jih je obvladal.

L. 1913 ga najdemo v širnih prerijah indijanske Severne Dakote. Nobenega drevesa ni tam, le nebo in ravna, ravna zemlja. Pozimi pa strahoviti sneženi meteži in viharji. Tu so bili naseljeni večinoma Čehi in kraj se je imenoval New Hradec. Takoj je tudi tu ustanovil prosvetno društvo Sv. Vavla, kateremu je bil tudi prvi predsednik.

Z zvonicom v roki in s kovčgom, v katerem je bil kelih in relikvije za primitiven oltarček, je pastiral po širnih prerijah, po rudarskih naselbinah, ki so imela za sosedo indijanske domačine. V revnih rudarskih kolibah, hišah in na prostem je maseval in spovedoval. Ne samo priseljene Čehi in Slovake, pač pa tudi druge priseljence, ki so bili tam. Znal je 7 jezikov. Tudi v New Hradcu je zidal cerkev. Nekaj časa je v svojem prostem času opravljal v tem kraju tudi službo poštarja, na pošti, ki jo je on prikladal k življenju.

Potem se je selil v svoji pionirski misijonarski službi naprej in imel je po vrsti nemške, francoske, zopet češke in slovaške, švedske ter mešane župnije večih narodnosti. Najdemo ga v Roscoe, Dickinson, Iron River, St. Paul, Richardson, Duluth, Calio, po vsej

Voditelj Slovencev minister dr. Anton Korošec govori na narodnem taboru v Šoštanju

Mrtvaška veža — vrt umrlih

V sobotnem »Slovenskem narodu« z debelim podnaslovom »Kako bi bilo treba rešiti vprašanje mrtvaške veže, da bi se občina izognila velikim stroškom: se neki inž. F. Z. huduje, da občina ni razpisala ankete za načrte teh del, kritizira sedanji načrt vrta umrlih, dodaja, da je graditev mrtvaške veže dolžnost pokopališča itd.

Neizpodbitno je, da se gradnja mrliške veže vleče že 12 let in je sedanja uprava na magistratu šele tretje leto. Zakaj prej nikdar ni bilo javnega razpisa za načrte, ne vemo, vemo pa, da so prejšnje občinske uprave — v skrb za dobro rešitev tega vprašanja — storile več kot svojo dolžnost, saj so pošiljale cele komisije za drage denarje proučavati ta problem na Dunaj, v Prago, Solnograd, Monakovo, Gradec, Zagreb, Sarajevo, Beograd itd. In rezultat vseh teh študij je bila... kopija onih mrzkih, obskurnih, vsem odvratnih mrtvaških vež, ki so vsem in povsod odveč, pa nihče po vsem svetu ni našel boljšega izhoda. Že se je zdelo, da bo treba tudi v Ljubljani po tej poti in ne bi se čudili, če bi v občutljivih Ljubljancih zrastle odpor, svrhi ne bi bilo ustreženo in Mestni pogrebni zavod bi si naprtil samo novo, težko breme brez prave možnosti potrebnega amortiziranja. V tej zagati pa pada naš veliki mojster Plečnik zamisel vrta umrlih, zajel je rešitev tega problema ne iz zgolj tehnične in arhitektonske strani, temveč iz človekoljubne, humanitarne osnove in dal misel, ki je neprecenljiva, ki dokončno odpravlja grobe, nečloveške mrtvaške veže, razstave mrtvih trupel.

Gotovo so udeleženci zadnjega kongresa mest, župani in vodilni funkcionarji vseh večjih mest v državi, prvi poklicani izreči sodbo o rešitvi problema mrliške veže. In vse drugače laskave besede pohvale in zanosa so izrekli ti ob pregledu načrtov in modela vrta umrlih, ki bo krasil Ljubljano in na tako edinstveno lep način rešil to težko vprašanje. Tako bo razumljivo, zakaj ni bilo na podlagi vsega tega še javnega razpisa, ki se jih sicer vprav sedanja uprava redno in dosledno posluša.

Ne bo težko sedanji večini na magistratu polagati račun za svoje delo in gotovo bo od vsega, uspešnega dela vprav skrbno, varčno in vzorno gospodarstvo pri Mest. popr. zavodu ena najsvetlejših točk. Le kako se niso našli podobni, s skrbmi za varčno občinsko gospodarstvo prepolni varuhi že prej, že za prejšnjih občinskih uprav. Kako, da niso dvignili glasu protesta v vseh dolgih letih, ko se je gospodarilo tako, da so vsi sicer močni dohodki MPZ komaj zadoščali za tekoče potrebe, brez možnosti in upa, z varnejšim gospodarjenjem amortizirati posojilo za takrat zamišljeno mrtvaško vežo in je bila nastavljena že kalkulacija, s katero bi se poleg sedanjih računov za grobe uvedle še posebne takse za koje, ki naj bi omogočile zbrati potrebne letne anuitete. Naj pogleda zdaj, pa bo videl g. kritik, da bi iz na ta nekdanji način zagospodarjenih sredstev lahko veljale tri mrliške veže po 2 milijona din. Zakaj se taki varuhi občinskega gospodarstva niso n. pr. oglašili pri nesrečnem nakupu hiše Mestnega pogrebne zavoda na Ambroževem trgu, ki horendno obremenjuje MPZ in ljubljanske davkoplačevalce. Naj spravi s poti nakup te stavbe, pa bodo računali — kljub zidanju vrta umrlih — lahko takoj znižali vsaj za 30%.

Ako bi bilo mogoče prisliti pokopališko upravo na zidanje mrliške veže, kar se zdi g. inž. F. Z. edinstvena misel, bi prejšnje občinske uprave to gotovo že davno izvedle, saj vemo, da so proučevale tudi ta način in ga skušale izvesti. Vendar ni to tako normalna pot mrliške oskrbe, kakor to navaja g. inž. F. Z., kajti res zelo enostavno bi bilo za občino, da bi drugi gradili, MPZ pa pobiral višoke in ravno po krivdi prejšnjih občinskih uprav

— previoke pogrebne dajatve.

Skrb, da bo treba z novim vrtom umrlih kar 17 uslužbencev — strežarjev, čuvajev, je res odveč in gotovo inž. F. Z. sam tega ne verjame. Izjema bi se sicer res utegnila dogoditi, ako bi za ljubljansko občino še kdaj nastopili »zlati časi prejšnjih občinskih uprav in bi se analogno številu uradništva pri MPZ (včasih je bila namreč potreba za 7 uradnikov, danes zadoščajo 3) tudi število mrliških strežarjev v vrtu umrlih posememajstorilo, kajti potreben bo le en sam čuvaj in ta iz števila dosedanjih uslužbencev.

Končno vzklika inž. F. Z., da bodo amortizacija gradbenega kapitala in vzdrževalni stroški vso upravo tako podražili, da bo občina imela prav pasivno podjetje ali pa bodo stroški za ostale neznošni.

Poleg gornje ugotovitve o načinu gospodarjenja nekdanj in zdaj pri MPZ je vendar še potrebno poudariti, da je sedanja uprava MPZ predvidela in tudi stavila v proračun 10% znižanje po-

grebnih stroškov vseh, potom vrta umrlih pokopanih! Nasprotno temu naj pa ne bo odveč opozoriti na nekdanje večine na ljubljanskem magistratu, ki je sklenila v času nameravane gradnje mrtvaške veže, da morajo ostati računi za grobe do popolne amortizacije posojila (20 let!) neznižani. Ne samo za nazaj se da ugotoviti, koliko bi se lahko prihranilo pri MPZ, pa se ni, izračuna se lahko tudi za naprej, koliko bi ljubljanski občani samo pri neznižanih računih več plačali, kot bodo zdaj. Pri letnem prometu MPZ, ki znaša približno 2.000.000 din, vrže 10% znižanje, ki ga hoče sedanja uprava uvesti, 200.000 din letno ali skozi 20 letno amortizacijsko dobo, ki jo je prejšnja občinska uprava sklenila, da bodo ostali računi nespremenjeni, 4.000.000 din. Pa sem niso vračunljene še posebne takse, ki naj bi se pobirale za polaganje v mrtvaško vežo.

Tako je skrb za upravo Mestnega pogrebne zavoda, kakor tudi za izvedbo prelepega osnutka vrta umrlih, res odveč. Po zaslugi našega mojstra Plečnika bomo obogateli za novo prekrasno delo, znižani pa bodo tudi računi za grobe, kar oboje bodo gotovo z največjim zadovoljstvom pozdravili ljubljanski občani.

Sybila Schmitz v veliki filmski drami, filmani ob sodelovanju berlinske filharmonije, izvajajoči kompozicije Schuberta, Beethovna in Čajkovskega!

Nepoznana

Danes premiera ob 19.15 in 21.15 Tel. 22-21 Kino Union

Tabor slovenskih kmetov na Brezjah Min. dr. Korošec bo ter zastave Kmečke zveze

Slovenski kmečki stan, ki se je že strumno organiziral v svoji stanovski organizaciji Kmečki zvezi, ima v nedeljo 7. avgusta t. l. svoj prvi praznik in tabor. Poromal bo v velikanskem številu k Mariji Pomagaj na Brezje, kjer bo vse svoje delo in prizadevanje za zboljšanje položaja postavil pod njeno varstvo in jo izvolil za svojo zavetnico. Prav tukaj bo izpovedal svoje težave, želje in zahteve, pokazal pa tudi, da je v teh zahtevah enoten in discipliniran.

Pomemben bo ta dan zaradi tega, ker bo na Brezjah blagoslovljena zastava Kmečke zveze. Okoli nje se bodo odšli zbirali vsi naši kmetje, z njo bodo korakali po poti, ki so si jo začrtali v svojem programu, z njo se bodo borili za svoje pravice. Zastavi bosta botrovala minister g. dr. Anton Korošec in banica gospa dr. Natlačenova, ki se bosta tabora udeležila osebno. Delu Kmečke zveze je dano s tem veliko priznanje.

Zastavo bo blagoslovil prevz. g. škof dr. Rožman, ki bo imel tudi cerkveni nagovor, sv. mašo pa bo daroval prevz. g. nadškof belgrajski dr. Ujčič.

Tabora se bodo udeležili tudi drugi zastopniki javnih in cerkvenih oblasti, med njimi minister dr. Krek, ban dr. Natlačen itd.

Slovensko kmečko ljudstvo je razumelo pomen tega tabora popolnoma. Številne prijave od vseh edinic, tudi iz najbolj oddaljenih krajev naše domovine, to jasno izpričujejo. Prepričani pa smo, da se bo tabora udeležilo tudi mnogo onih, ko prijav niso poslali. Prav vse, ki jim je dobrobit slovenskega kmeta iskrena želja, vabimo, da se pridružijo prazniku svojih stanovskih tovarišev. Ta tabor Kmečke zveze

mora biti mogočna manifestacija kmečke misli in zavednosti, ki se boste z Marijino pomočjo še bolj okrepili za dobro kmetu.

Navodila... so bila objavljena v zadnji številki Orača, ponovno bo o tem pisano tudi v »Domoljubcu« in »Slov. gospodarju«.

Glede znižane voznine veljajo sledeča navodila:

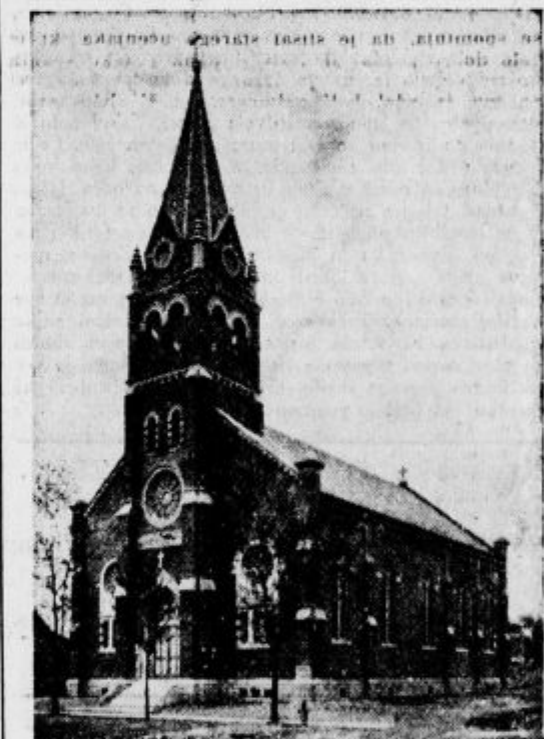
G. minister za promet je z odlokom 16.095-38 z dne 22. julija 1938 odobril vsem članom Kmečke zveze, ki se udeležijo tabora na Brezjah 7. avgusta polovično voznino z vseh postaj v Sloveniji. Ta ugodnost velja od 3. do 11. avgusta t. l. Člani, ki se hočejo okoristiti s to ugodnostjo, morajo kupiti na odhodni postaji obrazec K 13 in celo karto do Otoč, za nazaj pa imajo prost prevoz.

Polovična voznina se dobi samo na podlagi članske legitimacije, katero je treba pokazati pri blagajni. Kdor se hoče torej poslužiti te ugodnosti in ne nedeljske povratne karte, si mora po svoji ednici takoj nabaviti legitimacijo. Pripominjamo, da glavni odbor teh ne izdaja.

Vsak udeleženec mora dati na Brezjah potrdilo, da se je tabora res udeležil. Za to bo pripravljen poseben prostor na Brezjah na vidnem mestu.

Vozni red smo objavili točno v zadnji številki »Orača«.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravno »Franz-Josef« gorenice.

Cerkev sv. Trojice v Indianapolisu

srednji in zapadni Ameriki. Zakaj velja je za izvrstnega organizatorja in za izrednega pridigarja, ki so ga mnoge župnije za mnoge prilike klicale; poseben ker je govoril več jezikov.

Mnogo se je udeleževal tudi pri katoliškem tisku. Bil je tudi urednik »Narodnega Vestnika«, dalje je veliko brezplačno pisal v slovenske in tujezzične na-božne mesečnike in sploh. Za »Amerikanskega Slovenca« je poleg ostalega sodelovanja prevedel »Sent Jer-nejska noč«, v »Ave Maria« pa je bila posebno znana in čitana njegova rubrika »Nedeljski tovariš«.

V New Zealand, S. Dak., je v cerkvi Sv. Andreja slavil srebrni jubilej svojega mašništva. »Edinstvo«, glasilo slovenskega katoliškega delavstva v Ameriki, je med drugimi ob tej priliki pod njegovo sliko zapisala: »Rev. John C. Smolej je eden izmed najspodobnejših naših dopisnikov, ki je s svojim spretnim perom spisal že marsikaj lepega. Njegove pridige v Ave Maria so nekaj posebnega in marsikako pohvalno besedo o njih smo čuli že od duhovnikov, kakor tudi od svetnih čitateljev!« — Da, bil je človek širokega svetovnega obzora, ki se ga je kot pionir navzel ob misijonarskem razširjanju Kristusove vere po mnogih krajih širne in časih tudi divje Amerike.

Zbolel je na srcu. L. 1932 pride bolehen v domovino, kjer je najprej iskal zdravja v Novem mestu. Tu pa ni ostal dolgo časa. Preselil se je na Jesenice k svojemu bratu, kjer se je zdrvil nadale in kjer je sleherni dan tudi maseval usmiljenim sestram v kapeli Krekovega doma. Toda Amerika ga je zvalila znova. Drugo leto, 1933, je odšel s Koroškega, kjer je bil nekaj časa v krajih, kjer je svoj čas služboval, nazaj. Pri zdravniških specialistih v državi Kansas, kjer mu je zrak najbolj prijal, je potem ostal v sanatoriju Sv. Antona v Dodge City, kjer je 23. julija letos umrl, daleč od svojega rodnega kraja.

Naj mu bo lahka ameriška zemlja ob ljudeh, katerih prednikom je junško in požrtvovalno, neustrašno in neuklonljivo, kakršni je bil, sejal seme Kristusove vere. Naj počiva v miru!

„Ponedeljski Slovenec“

prinaša poročila o vseh važnejših dogodkih v nedeljo. »Slovenec« teh poročil ne ponavlja, zato vabimo vse naročnike »Slovenca«, da se naroče tudi na »Ponedeljski Slovenec«. Naročnina znaša mesečno samo 5 din, za tri mesece 13 din, za šest mesecev 25 din, za celo leto 50 din. Ker so za nedelje v avgustu napovedani važni dogodki, o katerih bo poročal samo »Ponedeljski Slovenec«, priporočamo, da se takoj naročite tudi na ta časopis.

Tabor v Mirni peči

Fantovski odsek in Dekliški krožek v Mirni peči priredita v nedeljo, dne 7. avgusta, mladinski labor pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačenca. Ob 9. bo sprejeto, ob 10. sv. maša s cerkvenim govorom. Po službi božijski tabor pred cerkvijo. Popoldne po litanijah telovadni nastop s sodelovanjem okoliških Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov. Po javnem nastopu prosta zabava z godbo, šaljivo pošto itd.

Koledar

Torek, 2. avgusta: Porciunkula; Alfonz M. Lig. škof.
Sreda, 3. avgusta: Najdenje Stefana; Lidija, vdova. Prvi krajec. Herschel napoveduje mrzlo, dež.

Novi grobovi

† V Vodičah je v nedeljo umrl goep. Kocelj Anton, star 61 let. Pokojnik je po svetovni vojni, ki jo je vso preživel na fronti, mnogo trpel in bolehal za posledicami notranjih poškodb iz vojne, posebno mnogo pa je trpel zadnja leta. Od 25. junija letos pa do smrti, torej pet tednov, ni užil niti drobca ali kaplje druge hrane razen popolnoma čiste in vedno sveže studenčnice, bil pa je do zadnje minute pri polni zavesti. Rajni je bil zvest naročnik katoliških listov, vse življenje skromen, otroško veren in nad vse marljiv. V istem duhu je vzgojil svojih osem otrok, katerih dva sta umrla. Kakor je verno in mirno živel, tako je mirno in vdano zaspal v Gospodu! Naj počiva v miru! Zaljubljeni naši iskreno sožalje!

† V Spodnjem Tustanu pri Moravčah je umrl g. Ignacij Cerar, posestnik in cerkveni ključar. Pogreb bo v sredo ob 9 popoldne. Naj v miru počiva! Zaljubljeni naši iskreno sožalje!

Lepo uspela prireditel v Radvanju

Prav lepo in zelo učinkovito se je v soboto in v nedeljo zvečer predstavila katoliška radvanjska mladina v uprizoritvi »Slehernika«. Na prostoru pred cerkvijo so fantje zgradili čedno pozorišče. Obširen prostor za gledalce je obkraljalo napolnilo številno občinstvo, mnogo je bilo tudi Mariborčanov. Po pozdravu domačega dušnega pastirja Zličkarja, ki je poudaril složno in idealno delo katoliške radvanjske mladine, ki se čimdalje bolj uveljavlja, je domačin akademik pojasnil vsebino globoke duhovne igre. Radvanjski pevski zbor je lepo zopel dvoje pesmi. Takoj nato je glasnik na iskren končju oznanil pričetek igre. Če je morda prišel kdo z dvomom v srcu, češ, kako bodo igralci, ki so prvič v življenju nastopili na odru, igrali, je moral takoj v začetku priznati, da so se vsi igralci prav temeljito poglabili v bistvo duhovne igre. Prav vsi, od Slehernika in njegove razigrane družbe, njegove blage matere. Smrti in Dobrih del ter Vere, so podali igro, ki je celo v mestu redka. Igra sama in vse ostalo okolje, zvonjenje v cerkvenem stolpu, rahla spremljava harmonija ter ob koncu slovesni akordi orgel v cerkvi s pesmijo Hvala večnemu Bogu, je vse občinstvo globoko zajelo. Dobri in zavedni radvanjski mladini vsa čast in priznanje. Le tako naprej!

Kavkaška ekspedicija 1. 1938. potrjuje, da ni nobeden njen član dobil sončnih opeklin, ker so vsi uporabljali Tschamba Fii. Drogerija Gregorič, dr. z o. z., Ljubljana, Prešernova 5.

— Jubilej »Bistrice«. Proslava 25. letnice dij. kat. počitniškega društva »Bistrice«, ki je bila javljena za 14. in 15. avgust, je zaradi mariborskih slavnosti preložena na 3. in 4. september. Proslava bo združena z narodnim taborom v Kamniku 4. septembra, ki ga ob enem z dijaškim zborovanjem priredi »Bistrice«. Oporzamo na te dni dijaštvo in prosvetna društva kamniškega okraja, pa tudi vse drugo dijaštvo, ker bo takrat zborovanje vsega slovenskega katoliške dijaštva.

— Bojevniki dan na Strmi nivi nad Kolovratom 7. avgusta. Skupina bojevnikov Zagorje ob Savi si je izbrala lepo in priljubljeno točko na Strmi nivi, da vsaj enkrat na leto zbere svoje, po vseh dolinah in hribčkih raztresene članke raznežne zagorske občine. Ta dan bo sv. maša ob šestih in ob desetih. Tudi prilike za sv. spoved in obhajilo bo dovolj. Po maši bo bojevniki zborovanje na prostem. Popoldne tovariška zabava pri Rožancu v Kolovratu. Vsi prijatelji naše misli iskreno vabljeni. Za ceno avtobusno zvezo do Izlake je preakrbljeno. Iz Izlake je pičlo uro peš hoje do Strme njive.

Dr. Žitko Jožica

specijalistka za ginekologijo
zopet ordinira od 3–5 pop.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

— Presenečeni boste od lepote, ko se udeležite avtobusnega izleta od 13. do 17. avgusta v Benetke, Gardsko jezero, Bozen, Dolomiti (Falzarego, Pordoi, Misurina itd.); 13.–15. izlet v Trst. Prijave: Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45

— Sprejme se še 15 gojenk v strokovno šolo za otroške negevalke pri zavodu za zaščito dece. Prošnje je vložiti samo še do 10. avgusta t. l. Pogojni sprejemi so objavljeni v »Službenem listu« št. 54 z dne 6. julija 1938.

Vreme. Jugoslavija. Pretežno jasno v vsej kraljevini, razen zahodnih krajev, kjer se je naoblačilo in kjer nekoliko dežuje. Minimalna temperatura: Plevlje 11, maksimalna: Podgorica 39. Napoved za danes: Deloma oblačno vreme po vsej državi s prehodnim dežjem in lokalnimi nevihtami.

— Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani sporoča vsem pianistom in ljubiteljem klavirske glasbe, da ima veliko zalogo klavirskih skladb po izredno nizkih cenah: Univ. Edition (stara zaloga) za polovično ceno, zaloga Portius, zv. po 5 din, Corona Collection, zv. po 6 din, Musik für Alle, sešitek 5 din.

V osmrtnici za pokojnim g. Ilja Predovičem je bilo po naši krivdi izpuščeno ime gospe sinahe Pavle Predovič. Pravilno bi se torej moralo glasiti:

Pavla Predovič rojena Češnovar, sinaha.

— Izpremembo rodbinskega imena v Gordan je dovolila banaka uprava dravske banovine Leonu Grünwald, rojenemu v Homorodu in pristojnemu v občini Podturen, okraj Čakovce.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvajata naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

V Savi utonil

V nedeljo, 31. jul., se je kopal v Savi pod Kresnicami nasproti Ribčam 17-letni mizarjski vajenec Franc Stražar, doma iz Zapolja. Zašel je v zelo globoko vodo. Ker ni znal plavati, ga je deroč curek potegnil pod vodo, kjer je utonil. Na tem mestu je voda globoka nad 2 m. Utopljenčovo truplo so potegnili iz Save ter ga prepeljali na očetov dom v Zapolju. Pred nekaj dnevi je ubilo njegovega strica Franca v kamnolomu v Zapolju, kjer je njegov oče Tomaž obratovodja. Mladi Franca je bil marljiv in miren fant ter vsi okoliščini sočustvujejo s hudo prizadeto družino. Pokoj njegovi duši!

Kongres katoliških esperantistov

Vabimo vas, da se udeležite nedeljskih kongresnih prireditev in sicer: maše prevz. g. knezoškofa dr. Rožmana ob 8 v stolnici, slavnostne otvoritve kongresa ob 10 v frančiškanski dvorani, ob 13.30 skupnega kosila v dvorani hotela »Metropol«, ob 20.30 slavnostne akademije v frančiškanski dvorani.

Vetop na slavnostno otvoritev kongresa in slavnostno akademijo s kongresno karto prost, za nekongresiste 2 in 4 din.

Udeležite se v soboto, 6. avgusta ob 10 v Jakopičevem paviljonu otvoritve umetnostne razstave, popoldne pa obiščite še filatelistično razstavo. Poslužite se ugodnosti polovične voznine! Obrazce K-13, ki jih kupite na odhodni postaji, bo udeležencem filatelistične razstave žigoval filatelistični klub pri blaginji, udeležencem umetnostne razstave pa kongresna pisarna (kongresoficeja) v hotelu »Metropol«.

Ljubljana

1 Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo, dne 3. avgusta, ob dveh popoldne izlet v Zabnicu, Spodnje; Srednje in Gornje Bitnje, Strazišče in Šmartno pri Kranju. Priglasiti se je do srede ob 11 popoldne v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu. Avtobus 22 din.

1 Dekliški krožek Ljubljana mesto ima drevo točno ob 8 sestanek. Vse članice vljudno vabljenel

Samo še danes! Komična opereta
Vsaka žena ima tajnost
Kino Matica ob 16, 19.15 in 21.15 uri

1 Počitniška kolonija za vaje. Društvo za varstvo delavske mladine v Ljubljani sprejme večje število vajenk brezplačno v počitniško kolonijo, ki bo taborila na Velesovem nad Kranjem prihodnji teden in bodo na oddihu 14 dni. Sprejme bolehele in slabotnega zdravja vaje. Zglasiti se je treba ali pa pisati na imenovano društvo: Mladinski dom na Kodeljevem v Mostah pri Ljubljani.

1 Dr. Josip Tavčar, zobozdravnik, ordinira od 1. do 15. avgusta samo popoldne.

KINO SLOGA Tel. 27-30
Kreuzerjeva sonata
Danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri
Pri vseh predstavitvah predvajamo 3 žurnale!

1 Rezervni člani, člani pododborov rezervnih častnikov v Ljubljani, ki se bodo udeležili proslave 20. letnice Jugoslavije 14. avgusta v Mariboru, se vabijo, da se javijo naši upravi do 2. avgusta t. l. Vsa ostala navodila bodo objavljena v dnevnikih. UROIR pododbor Ljubljana.

DR. POMPE JANKO
ne ordinira do 8. avgusta t. l.

1 Dolenjski tramvaj. Ob vsej dolenjski progi je dala te dni Maloželezniška družba položiti cele kupe tračnic. Takoj, ko bo dovršena nova tramvajska proga do Sv. Križa, prično prenavljati dolenjsko tramvajsko progo.

Večji učinek

Nova biološka raziskovanja so dognala, da razni glivicami slični organizmi povzročajo srbež, tvorbo prhljaja in izpadanja las. To dejstvo se je takoj praktično uporabilo pri Trylisinu, KER TRYLISIN VEDNO VZPOREDNO KORAKA Z VEDO. Trylisinu je sedaj dodana posebna substanca, ki osvojuje teme in lasne tehe škodljivcev, ki stalno ogrožajo naše lase. Trylisin je vsled tega še učinkovitejši in popolnejše biološko sredstvo, ki hrani, krepi in vzdržuje naše lase zdrave, odstranja prhljaj in preprečuje izpadanje las.

1 Šišensko »Zvezdo« podirajo. Na Celovski cesti, streljaj daleč od nekdanje šišenske občinske hiše, je stala do letos znana gostilna pri »Zvezdi«. To poslopje je bilo na zelo lepo točko v Šiški, je pa večkrat menjalo lastnika. Sedanji lastnik se je udeležil, da to poslopje podkne in zgradi novo bolj moderno.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartue, Moste, Zaloška cesta.

Maribor

m Za Mariborski teden — dela v polnem teku. Na prostorih Mariborskega trena so se začela dela s polno paro. Prešernova in Razlagova ulica sta že pregrajeni ter zaprti za promet, na razstavnišči pa je na stolne rok pridno na delu, da bodo do sobote vzrastle iz tal vse naprave. Posebno živahno je v prostorih dekliske meščanske šole v Cankarjevi ter ljudske šole v Razlagovi ulici, kjer bodo nameščene vse neštevilne razstave letošnjega Mariborskega trena. Najbolj velikopotezna dela pa se pripravljajo v veliki Unionski dvorani za razstavo 20. letnice razvoja Maribora in severne Slovenije, ki bo prikazala ogromen napredek naših krajev v svobodni državi. Tudi mesto samo se pripravlja zlasti na velike narodne slavnosti, s katerimi se bo letošnji Mariborski teden zaključil. Po ulicah, po katerih se bo pomikal slavnostni sprevod, postavljajo že sedaj rdeče barvane vitke mlaje, na katerih bodo vihrale zastave. Več sto takih mlajev bo krasilo mesto. Maribor bo od 6. do 15. avgusta središče vsega zanimanja Slovenije in velikega dela ostale Jugoslavije.

m Zaprta državna cesta. Zaradi izmenjave tračnic na železniškem prelazu državne ceste Maribor—Št. Ilj v Pencilu bo ves vojni promet na omenjeni cesti ustavljen, in sicer danes med 13. in 16. uro ter v četrtek, 4. avgusta med 10. in 13. uro. Zavora velja za vsa vozila, izvzemši kolesarje. Transitni promet med Mariborom in Št. Iljem se v času zapore vrši po banovinski cesti preko Jarenine.

m Umrl je na kliniki v Zagrebu znani mariborski tesarski mojster in stavbenik g. Franjo Špes star., ki je imel svoje podjetje na Tržaški cesti. Dosegel je visoko starost 77 let. Bil je že pred vojno zaveden Slovenec ter eden prvih naših narodnih podjetnikov, kar mu je prineslo hude borbe in sovraštva takratnih nemških mogotcev. Naj počiva v miru!

m Skupne duhovne vaje za duhovnike v Mariboru od 8. do 12. avgusta bo vodil letos g. superior rezidence Družbe Jezusove v Ljubljani O. Jakob Paté D. J. Zabelek duhovnih vaj bo prihodnji ponedeljek, 8. avgusta ob 18 v dijaškem soseski. Ta teden je zadnji čas za prijavo k skupnim duhovnim vajam v tekočem letu. Priglasiti se je treba pri kn.-šk. ordinariatu v Mariboru.

m Pevski tečaj v Mariboru. V ponedeljek, dne 8. avgusta bo v Mariboru enodnevni tečaj za organiziste in pevovodje, ki delujejo na področju mariborske Prosvetne zveze. Namenjen je zlasti pevovodjem zborov, ki bodo sodelovali pri nastopu Pevske zveze na mariborskem narodnem taboru. Tečaj bo v Gregorčičevi ulici 81-II (vhod skozi dvorišče) in bo trajal odštevši popoldanski odmor za kosilo od pol 10 popoldne do pol 5 popoldne. Pevovodje in organizisti, pridite!

Manufaktura — konfekcija
najboljši nakup I. PREAC, Maribor,
Glavni trg 13

m Strajk grozi v granitolomih v Ribnici na Pohorju, kjer imata svoja podjetja inž. Lenarčič ter zagrebška tvrdka Res in drug. Delavci zahtevajo kolektivno pogodbo. Bilo je že nekaj poravnanih sestankov, ki pa niso uspeli. V primeru, da izbruhne stavka, bi počivalo 300 delavcev.

m Tiskoprometna zveza v Mariboru ima občni zbor v četrtek, 11. avgusta ob 16.30 v veliki dvorani »Orla«.

m Ogenj uničuje. V Zgor. Ložnici je nastal požar na hiši posestnice Hilde Pajek. Ogenj je uničil hišo, svinjake in šupo ter je povzročil 10.000 dinarjev škode.

m Zaključek na gozdarski šoli. Gozdarska šola je v soboto zaključila svoje letošnje šolsko leto.

m Preurejena kavarna Central. Podjetni namernik kavarne Central g. Josip Mastnak, ki vodi to renomirano podjetje v splošno zadovoljstvo gostov, je zopet pokazal svojo velikopoteznost. Kavarno je dal lepo restavrirati in prenoviti. Zelene tapete, s katerimi je notranjost sedaj prevlečena, so v skladu z zelenkasto prevleko udobnih foteljev ter ima sedaj vsa notranjost enoten, izredno prijeten izraz. Lokal je sedaj s prenovitvijo na privlačnosti znatno pridobil.

m Nova akcija za naše ceste. V zvezi z letošnjim VII. Mariborskim tednom bo v soboto, dne 6. t. m. ob 17 v mestni posvetovalnici na magistratu ustanovni občni zbor mariborske sekcije Društva za ceste v Ljubljani. Ob enem bo v Mariboru istočasno velika cestna razstava.

m Zveza Maistrovih borcev. Drevo ob 20 v mali dvorani Narodnega doma širša odborova seja, h kateri so vabljeni tudi člani. Na dnevnem redu razgovori o proslavi 20. letnice in drugo.

m Od svojega gospodarja je oddel 17 letni radiotehnični vajenec Franjo Jeza. Obložen je v sive pumparice, športno bluzo, rjavo čepico in golzice. Je srednje velike postave, kostanjevih las, redkih zob ter brez dokumentov. Kdor ve za njegovo bivališče, naj javi očetu Rudolfu Šetina na Fall ali pa orožniški postaji v Studenih.

m Carinski dohodki. Mariborska carinarnica je imela v juliju 6.956.713 din dohodkov, od česar odpade na izvoz 32.033 din. Depozitov je imela v tem mesecu 999.889,25 din.

m 100 let znana, izborna zdrava Gaberniška slatina!

Celje

c Vincicijevi konferenci je darovala namesto venca na grob pokojnega davčnega inšpektorja Zumerja, ga. Roza Zamparuti 100 din.

c Meseca julija je obiskalo Celje 1341 tujcev, med temi je bilo 824 Jugoslovancev in 338 inozemcev. Lansko leto meseca julija je obiskalo Celje 1447, letos meseca junija pa 1039 tujcev.

c V celjski bolnišnici so umrli: Lesjak Marija, 63-letna dničarica iz Rogatca, 50-letna žena posestnika Barbara Podkrajšek iz Srženice pri Ponikvi in 49-letna vdova po železničarju Roknik Marija. Naj v miru počivajol

c Huda nesreča s motornim kolesom. Dobovničnik Anton, 35-letni pekovski mojster iz Dobrne pri Celju, je hotel prehiteti s svojim motornim kolesom avtobus, ki je vozil proti Dobrni. Pri prehitevanju pa je zavozil v kup gramoza, da je vrgel motor in njega čez cesto. Pri padcu si je prebil glavo, dobil pa je tudi težke poškodbe po rokah in nogah. Šoferja avtobusa ne zadene nobena krivda, ker se je umaknil motoristu, ki pa je po nesrečnem naključju zavozil v kup gramoza.

c Kino Union: Dolomiti v plamenih.

c V Voglajah je utonil. V soboto pozno zvečer se je žel 26-letni delavec Jože Golob kopat a svojim tovarišem Malejem v Voglajno. Delavca sta se pridružila kopalcem blizu izliva Hudinje v Voglajno, kjer je voda 4 m globoka. Golob, ki ni znal plavati, je zabredel v globoko vodo ter kmalu izginil pod površino, ne da bi kdo to opazil. Kmalu pa je Malej pogrešil tovariša, ga iskal in začel klicati. Vse zastonj. Kopalci so takoj zaslitili, da je revež najzveč utonil, in začeli se broditi po vodi, da bi ga našli. V nedeljo pa je Voglajna blizu kraja nesreče naplavila Golobovo truplo. Pokojni Golob bi se v kratkem moral poročiti, nenadna smrt pa mu je preprečila načrte za bodočnost. Naj v miru počiva!

Slovenski profesorji na Češkem

Maribor, 30. julija.

Zadnji tri dni bivanja v Pragi so slov. profesorji porabili za ogled mesta in njegovih znamenitosti. Ni treba posebej omenjati, da so si ogledali Hradčane, kamor jih je vodil sam g. gen. konzul Beneš, ter razstavo praškega baroka. S prav posebnim zanimanjem pa so si ogledovali prostore vseučiliške knjižnice, zlasti slovanskega oddelka, v katerem je tudi slovanska knjižna dobro zastopana, saj obsega 7 tisoč zvezkov. Celo popoldne so nadalje posvetili ogledu Masarykovih domov, ustanove, kjer najdemo zatočišče onemoglih starčkov in starke, sirote brez staršev, duševno in telesno nerazviti otroci itd. Na pragu zavoda je goste sprejel sam g. ravnatelj zavoda, ki jih je tudi vodil po posameznih objektih. Masarykovi domovi obsegajo okrog 20 modernih zgradb, nad vse smotno in higienično urejenih. Po ogledu hiralniških oddelkov je g. ravnatelj goste povabil v jedilnico na južino.

Na predvečer odhoda iz Prage so se izletniki zbrali v restavraciji Nebozizek na Petřinu k poslovnemu večeru, pri katerem so jih s svojo navzočnostjo počastili g. gen. konzul Beneš in številni zastopniki ČJ lige ter Proforskega društva.

Prehitro je prišel 28. julij, ko so se izletniki poslovili od Prage in se odpeljali na vse zgodaj proti Taboru. Spotoma so si ogledali še grad Kopnišče, v katerem je svoja zadnja leta preživel nadvojvoda Franc Ferdinand in v katerem sta se tudi s cesarjem Viljemom sestala neposredno pred svetovno vojno.

Hitro je bilo treba nadaljevati pot, da so izletniki še pred popoldnem dospeli v Tabor. Tu so jih že na magistratu pričakovali župan mesta, zastopniki Lige ter Proforskega društva. Po pozdravnih nagovorih g. župana in g. gimn. ravnatelja se je v imenu izletnikov zahvalil za sprejem prof. M. Miklavčič, nakar je sledila južina. Gostitelji so nato goste vodili po Huseovem in Žižkovem muzeju, nakar so jim razkazali mesto. Po ogledu mesta je bilo gostom prirejeno v hotelu »Slavia« slavnostno kosilo.

Popoldne so izletniki nadaljevali pot v Č. Budějovice. Tu jih je že na mestni meji pričakovala številna deputacija, ki so jim jo do podrobnosti razkazali. V svoji restavraciji je pivovarna nato goste pogostila. Za pozdravne nagovore in za gostoljubnost se je gostiteljem zahvalil profesor V. Novak.

Proti večeru so si izletniki ogledali še zvezdarno, zvečer pa je bil prirejen gostom v čast družabni večer v Besedi. Prenočišče so jim gostitelji nudili v hotelu Imperial.

Zgodaj je bilo treba naslednje jutro na pot, zakaj pot v domovino je bila še dolga. Na mestni meji je izletnike pričakovala številna občinstvo in jih za slovo obsulo a cvetjem. Polni nepozabnih vtisov, silno obogateni po novih spoznanjih — saj so dobili 14 dni imeli priliko neposredno opazovati zavedni češki narod, njegovo tvorno silo in moč, ki je v zadnjih desetletjih toliko ustvarila — so izletniki proti popoldneu zapustili češka tla.

Pot v domovino je vodila v Linz in dalje prek slikovite alpske pokrajine, mimo Trauskega jezera in čez prelaz Pötschen, nakar so izletniki proti večeru prišli v letovišče Aussee, kjer so prenočili. Drugo jutro so nadaljevali pot skozi St. Leonhard in St. Andraž, nekdanjo rezidenco škofa A. M. Slomška, v Dravograd in dalje v Maribor, kamor so v najboljšem razpoloženju prišli proti večeru. Ne ma.o zaslug za krasno uspešno potovanje pa ima tudi g. Grgič iz Maribora, ki je na 2300 km dolgi poti tako odlično vodil naš avtobus.

Kranj

Občinski odbor je na svoji seji dne 29. t. m. odobril sklep Mestne hranilnice v Kranju, s katerim je podarila odboru za prezidavo Ljudskega doma znesek 100.000 din. — Vodovodnemu odboru bodo plačali vsi posestniki hiš, zgrajenih od 1. 1935 dalje, enkratno vodovodno takeo v znesku 1¼ % uradno ocenjene hiše. S to takeo bo občina dobila okrog 194.000 din, s katerim bo krila svoj prispevek vodovodnemu odboru. — Ugotovljena je krajevna potreba za podelitev dovolila za obrt avtomotaksija g. Okornu Radu s to omejitvijo, da bo mesto novega taksija pred hotelom Evropa. — Ker konkurenčni odbor, ki je izvoljen za zgraditev novega pokopališča v Kranju, ne more v smislu pojasniti kr. banske uprave biti dolžnik Mestni hranilnici, pri kateri bi moral najeti posojilo v znesku pol milijona dinarjev, bo občina najela posojilo in ga dala na razpolago. Občina bo potem skrbela, da se prispevki občanov v smislu sklepa konkurenčne obravnave pobirajo in nakazujejo za povračilo posojila.

Najbližnja in najlepša izletna točka iz Kranja je brez dvoma Šmarjeta gora, na katero se povzpenj po zmerni poti v eni uri. Krašen razgled po vsej Gorenjski očara vsakega obiskovalca in turista. Restavracija in prenočišča so lasti podružnice SPD v Kranju.

Ker se je dražinja občutno povečala, je občinski odbor povzval mestnim delavcem njihove plače za 20%.

Kamnik

Vpis v meščansko šolo. Starši, ki bi želeli vpisati otroke v prvi razred deške meščanske šole v Kamniku, naj se takoj zgledajo v pisarni mestne občine.

Klanec na cesti iz Kamnika v Tunice, ki je prestrn, bi radi preložili tako, da bi mogel tudi avtomobil do Tunice. Po nalogu banske uprave bo cestni odbor izvršil trasiranje v teku prihodnjega meseca.

Zagorje

Sodnijski uradni dan v Zagorju bo danes, v torek, 2. avgusta.

Dražba zakupa prevoza pošte bo dne 8. avgusta t. l. ob 10 v zagorski občini. Podrobni dražbeni pogoji so razvidni iz tovarnevnega razglašja na občinski dekal še s pošte. Na zagorski pošti sta čez poletje le dve uradni moči. Tako se pripeti človeku, ki pride okoli prvega v mesecu z navadno pošiljko po opravo na pošto, da mora čakati kar celo uro ali pa še delj. Ali res ni mogoče, da bi se ta nedostatek odpravil z nastavitvijo še ene uradne moči? Pošto direkijo prosimo, da tej naši upravičeni prošnji čimprej ugodi.

Šmarje pri Jelšah

Magr. Ivan Vreže — častni občan. Na slavnostni seji dne 31. julija je občinski svet občine Šmarje pri Jelšah imenoval rojaka msgr. Ivana Vrežeta zaradi velikih zaslug za rojstni kraj za častnega občana. Monsignor bo slavil v Šmarju dne 21. avgusta zlato mašo, na katero se pripravlja ves šmarski okraj.

Pozvedovanje

Gospod duhovnik, ki je v nedeljo pozabil očala na postaji Logatec, jih dobi v zakristiji stolnice v Ljubljani.

Novi trgovinski dogovor s Švico

Z večeršnjim dnem je stopil v veljavo protokol, sklenjen med našo državo in Švico glede blagovnega prometa in reguliranja plačil. Ta protokol je stopil na mesto klirinskega dogovora, ki je prenehal veljati konec julija.

Tudi na podlagi novega dogovora se bo razvijal plačilni promet tako, da bodo švicarski uvozniki jugoslovanskega blaga plačali protivrednost v švicarskih frankih pri švicarski narodni banki v korist jugoslovanskega izvoznika. Naši izvozniki bodo mogli vplačane zneske švicarskih frankov vnovčiti potom pooblaščenih jugoslovanskih bank.

Obratno pa bodo naši uvozniki švicarskega blaga svoje obveznosti za švicarsko blago plačevali na ta način, da bodo pri naših pooblaščenih bankah polagali švicarske franke po tečaju prostih deviz, ki bodo izvršila nakazila potom svojih računov pri švicarski narodni banki v korist švicarskih upnikov.

Naša vlada se je zavezala, da bo brez odloga in brez omejitev, dokler bodo trgovinska plačila med obema državama kazala zadovoljivo stanje, dajala potrebna dovoljenja za uvoz predmetov, ki so podvrženi omejitvam. Če plačila ne bi bila zadovoljiva, sme jugoslovanska vlada uporabiti kontrolne ukrepe v smislu uredbe o kontroli uvoza z dne 6. aprila 1936. Zadovoljujejo stanje plačilnega prometa bo tedaj, če plačila jugoslovanskih dolžnikov v korist švicarskih upnikov ne bodo presegala 73% plačil švicarskih dolžnikov v korist jugoslovanskih upnikov. Kontrola teh plačil bo vsake tri mesece.

Z novim trgovinskim dogovorom nam je Švica priznala sledeče uvozne kontingente za

eno leto: 300.000 stotov pšenice, 400.000 stotov koruze, 100.000 stotov ječmena, 5000 stotov fižola, 20.000 sadja, ostalo za slive in suhe slive, 500 st. marelic, 5000 st. suhega sadja, sliv s koščicami, 1000 st. čebele, 1000 st. česnja, 12.000 st. zakl. živine, 35.000 st. jaje, 10.000 hl naravnega črnega vina do 13% alkohola, 1500 komadov konj, 20.000 stotov tropin, 5000 stoto denaturirane živinske moke, 50.000 stotov hrastovega gradbenega lesa, 50.000 stotov drugega stavbenega lesa listnatih dreves, 50.000 stotov lesa smolnatih dreves, 150 stotov valovitega svilenelega papirja, enobarvnega, in 65 stotov žebeljev. Za sveže namizno grozdje, konservirano sočivje in za ferocicilij ni uvoznih omejitev.

Ti letni kontingenti bodo razdeljeni sorazmerno na roke veljavnosti tega dogovora. V teku enega trimesečja neizkoriščeni kontingenti bodo preneseni na naslednje trimesečje.

Če bo Švica uvozila govejo živino za klanje in prašiče, bosta obe državi pristopili k razgovorom glede izvoza švicarske plemenske živine v vrho kompenzacije. Švica bo v primeru, da bo dovolila uvoz živine za klanje, odobrila Jugoslaviji kontingent.

Jugoslavije se zavezuje, da bo v primeru, da se bo poslužila kontrole uvoza, dajala uvozna dovoljenja za uvoz švicarskega blaga za čas od 1. t. m. pa do konca tekočega leta za minimalno mesečno vrednost 400.000 šv. frankov.

Končno določa jugoslovansko-švicarski dogovor ustanovitev jugoslovansko-švicarske komisije, ki bo imela nalogo, da skrbi za dobro funkcioniranje tega dogovora. Prvi sesanek te komisije bo oktobra meseca.

Informacijska pisarna Kmetijske zbornice v Mariboru

Na sestanku raznih kmetijskih organizacij z dne 27. julija 1938 se je sklenilo ustanoviti v Mariboru sadjarsko in informacijsko pisarno Kmetijske zbornice v Mariboru. Imenovana pisarna bo zbiralala podatke o okrajnih obdobjih v vseh sadjarskih okoliščinah: koliko sadja in kakšne vrste se je trgalo v kakšnem kraju ter po kakšni ceni je to sadje na razpolago sadnim trgovcem. Pisarna v Mariboru bo na podlagi teh podatkov iskala najboljše sadne kupce. Dalje bo sadiarska in informacijska pisarna Kmetijske zbornice v Mariboru obveščala dnevno vse okrajne odbore o povprečnih cenah za sadje v vseh sadnih okoliščinah. Obenem bo po sporočila vsem okrajnim odborom tendenco na sadnem trgu.

Na ta način bo pisarna pomagala najti za posestnike solidine in najboljše kupce za sadje in tako pomagala izključiti nesolidno sadno trgovino, posestnike pa vedno sproti obveščala o trenutnem položaju sadne kupčije.

Okrajni odbori, ki so v rokah dobrih in izkušenih sadjarjev, pa bodo dajali informacije vedno le o sadju, ki ustreza strogim predpisom kontrole sadja za izvoz. Na ta način se bo vsa sadna trgovina postavila na solidne temelje in ne bodo se več ponavljale razne reklamacije pri našem slovenskem sadju na inozemskem trgu. Tako si bo naše sadje zopet priborilo svoj sloves in svoje dobro ime.

Sadni eksporterji! Obratujte se v interesu Vaše sadne trgovine in v interesu vseh sadjarjev le na sadno in informacijsko pisarno Kmetijske zbornice v Mariboru, Vrbanova ulica 33. Telefonska šte. 24-85. Brzojavni skrajšani naslov: Sadijepisar — Maribor.

Vse delovanje pisarne v Mariboru temelji le na tem, izboljšati čim bolj sloves našega sadja, obenem pa ščititi sadijare pred nesolidno sadno trgovino. Prav tako se pa naj obračajo potom okrajnih zaupnikov posestniki-sadijari sami, ker bo sadijarska informacijska pisarna v Mariboru iskala vedno le najboljše sadne kupce.

Konferenca gospodarskega sveta male antante

Prihodnja konferenca gospodarskega sveta male antante bo 30. septembra v Splitu. Posamezne strokovne sekcije bodo pričele z delom že 25. septembra, in sicer najbrž v Beogradu.

Na dnevnem redu tega sestanka bodo razna carinsko-politična vprašanja, prometna vprašanja in vprašanja blagovnih tarif. Verjetno je, da bo vprašanje blagovnih tarif eno izmed glavnih vprašanj konferencie, ker je priključitev Avstrije k Nemčiji sprožila celo vrsto novih vprašanj na tem polju.

Po poročilih iz Romunije je izdelan poseben romunski predlog o sodelovanju Jugoslavije, Romunije in Češkoslovaške na Donavi. To vprašanje je važno zlasti zaradi tega, ker zahteva Nemčija ukinitve mednarodne komisije na Donavi.

Naša država je za konferenco pripravila predloge za sklepe, ki bodo uspešnejši za pospeševanje gospodarskih odnosov med posameznimi državami male antante, kakor pa so ukrepi, ki jih je doslej predlagal gospodarski svet male antante.

★

Poravnava. Poravnalni postopek v zadevi trdke Robert Goli, trgovec v Ljubljani, je končan. — Potrjena je poravnava v poravnalni stvari Vidmarja Josipa, trgovca v Kranju, sklenjena na poravnalnem naroku 20. julija t. l. med dolžnikom in njegovimi upniki.

Izbris trdke iz trgovskega registra. Izbrisane so bile iz trgovskega registra sledeče trdke: Mijo Grobalek ml., Boh. Bistrica; Marija Prek, Glince; Carinsko posredništvo in špedicijski biro »Grom«, Podružnica Maribor; Kresnik Karel, Maribor; Prah Karel, prva mariborska pletarna košar in pohištva, Maribor; Anica Majcen, Retica; A. Löwy, Središče ob Dravi in Alojz Premrov, trgovina z vinom na debele, Vuzenica. Vse te trdke so bile izbrisane zaradi prestanka obrta odnosno opustitve obrata. Poleg teh je bilo v Ljubljani in Novem mestu v trgovinskem registru izbrisanih uradno skupno 14 trdk po največ zaradi smrti kmetnika.

Dehava: Gradbeno odeljenje direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 2. avgusta ponudbe za dobavo 1 kom. kompletnega predsignala.

Licitacije: Dne 5. avgusta se vrši pri Štatu rukovodca radova v Ljubljani licitacija za dobavo mešanice bencina in špirita, motornega olja in konsistentne masti.

Pri Upravi smodnišnice v Kamniku se vrši dne 18. avgusta ofertalna licitacija za dobavo aluminija.

Predmetni oglasi so interesantom v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.

Naraščanje produkcije bauksita. Produkcija bauksita v naši državi v teku zadnjih let stalno narašča. V zadnjih štirih letih je bila produkcija bauksita sledeča: leta 1934 84.828 ton, leta 1935 216.197 ton, leta 1936 292.174 ton in leta 1937 354.233 ton. Produkcija bauksita se je torej od leta 1934 do lanskega leta več kot podvojila. Največ bauksita izvozimo v Nemčijo, in sicer je bilo od proizvodnje zadnjih šestih let izvoženo 88% v Nemčijo, od ostanka pa največ v Anglijo in Zedinjene države.

Jugoslavija v nemški zunanji trgovini. Nemški uvoz je v prvi polovici letošnjega leta znašal 2697 milij. mark, izvoz pa 2583 milij. mark tako, da je trgovinska bilanca za 114 milij. mark pasivna. Dolež Jugoslavije znaša letno na celokupni nemški zunanji trgovini 2,9% proti 1,9% v lanskem letu. To povečanje jugoslovanskega deleža na nemški zunanji trgovini je posledica priključitve Avstrije.

Poraba aluminija v Nemčiji in Angliji. L. 1937. je Anglija porabila za svoje potrebe 44.000 ton aluminija. Povečanje proti l. 1936. znaša 28%, proti l. 1928. pa 150%. Tudi v Nemčiji poraba aluminija zelo narašča, lansko leto je znašala 147.000 ton, dočim je l. 1932. dosegla komaj le 25.000 ton. Po porabi aluminija, kot kažejo navedeni podatki, Nemčija Anglijo daleč prekaša.

Avstrija in Češkoslovaška prepovedujeta zaradi slinavke uvoz jugoslovanske živine in prašičev. Avstrijsko kmetijsko ministertvo je zaradi širjenja slinavke na gobcih in parkljih v naši državi razpisalo prepoved uvoza prašičev in prežvekovalcev, in sicer živih kakor tudi njihovih delov, surovin in proizvodov itd. iz raznih okrajev donavske, savske in naše banovine, iz dravske banovine se prepoved uvoza v Avstrijo nanaša na dolinlendavski, ljutomerski in murskoboškotki okraj. Tudi Češkoslovaška je prepovedala uvoz živine, živalskih surovin in raznih predmetov, s katerimi se more prenašati okuženje. Prepoved se nanaša tudi na razne okraje donavske in savske banovine, slovenskih okrajev se prepoved ne tiče.

Dobiček italijanske državne razredne loterije. V enem letu, in sicer od junija lanskega leta pa do junija letošnjega leta je čisti dobiček italijanske državne loterije znašal 478 milij. lir.

Naraščanje cen v Italiji. Po podatkih italijanske statistike se je splošni indeks cen na debelo dvignil od 89,7 v juniju lanskega leta na 96,2 v letošnjem juniju (podlaga je leto 1928. s 100). Indeks cen življenjskih potrebščin je narasel od 91,0 lanskega junija na 98,82 letos, indeks živil pa od 84,24 na 92,24. Sorazmeroma je najbolj narasel indeks živil, ki je skoraj za 10% višji od lanskega leta.

Konzum piva v Nemčiji. Konzum piva v Nemčiji je po podatkih državnega statističnega urada znašal l. 1937. na osebo 62,9 litrov proti 58,7 litrov v l. 1936., povečanje konzuma znaša torej 4,2 litra. To povečanje konzuma je znatno večje, kot pa je bilo l. 1936. in 1935., ko je znašalo le 0,7 odnosno 2 litra. Le v l. 1934. je bilo povečanje konzuma nekaj večje in je znašalo 5,3 litra. Povečanje konzuma ni le posledica vremenskih prilik, ampak naraščanje dohodkov pri širokih plasteh konzumentov. Vključ temu, da je konzum piva v Nemčiji, vsaj za naše razmere ogromen, vendar se ni dosegel predvojni konzum. V l. 1913. je prišlo namreč v Nemčiji na osebo 102,1 litra piva.

Lipski jesenski sejem 1938. Letošnji jesenski vzorčni in gradbeni sejem traja od 28. avgusta do vključno 1. septembra. Splošna tehnična razstava, razstava pohištva, foto, optika in kino se ne vrši v jeseni! Interesenti se opozarjajo, da se je cena vozovne znatno znižala, ker velja 60 odstotni popust tudi po železnih prejšnje Avstrije.

Živina

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Lendavi dne 30. julija: Bili I. vrste 4 din, telice I. vrste 5 din, II. vrste 4—4,50 din, krave I. vrste 3 din, II. vrste 2 din, teleta I. vrste 4—4,50 din, prašiči pršutarji 5—6 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. vrste 10 din, svinjina 12—14 din, slanina 16 din, svinjska mast 18 din, goveje surove kože 9 din, telečje surove kože 12 din za 1 kg. — Pšenica 150 din, ječmen 130 din, rž 130 dinarjev, kuruza 120 din, fižol 150 din, krompir 100 din, seno 30 din, slama 10 din, pšenična moka 300—350 din, koruzna moka 175 din za 100 kg.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Litiji, dne 27. julija t. l.: Voli I. vrste 5,50, II. vrste 5, III. vrste 4,50, telice I. vrste 5, II. vrste 4,50, III. vrste 4, krave I. vrste 4, II. vrste 3,50, teleta I. vrste 6, II. vrste 5,50, prašiči pršutarji 6—7 din za 1 kg žive teže. Goveje meso I. vrste prednji del 10, zadnji del 12, svinjina 14—16, evinjska mast 18, čisti med 14, goveje surove kože 10, telečje surove kože 12, svinjske surove kože 6 din za 1 kg. Kuruza 165, krompir 150, pšenična moka 425, koruzna moka 225 d-n za 100 kg.

Sajmsko poročilo. Na evinjski sajem v Mariboru, dne 29. t. m. je bilo pripeljanih 111 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 80 do 100 dinarjev, 7 do 9 tednov stari 110 do 145 din, 3 do 4 mesece stari 160 do 220 din, 5 do 7 mesece stari 280 do 400 din, 8 do 10 mesece stari 440 do 550 din, 1 leto stari 710 do 820 din, 1 kg žive teže 6,50 do 8 dinarjev, 1 kg mrtve teže 2,50 do 11,25 din. Prodanih je bilo 92 svinj.

Borza

Denar

1. avgusta 1938.

Nemški čeki so na ljubljanski borzi beležili 14,70—14,90, na zagrebški borzi niso notirali, v Beogradu pa so beležili 14,711—14,911.

Angleški funt je na ljubljanski borzi beležil 237,20—238,80, na zagrebški borzi tudi 237,20 do 238,80, na belgrajski pa 238 bl.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29,125 bl., v Beogradu pa 28,65—29,35.

Devizni promet v devizah na zagrebški borzi je znašal 1,235,975, na belgrajski 1,273,000 din.

Ljubljana — tečaj i primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2388,91—2403,51
Berlin 100 mark	1746,08—1759,91
Brusel 100 belg.	735,19—740,26
Currih 100 frankov	966,45—1003,52
London 1 funt	213,51—215,57
Newyork 100 dolarjev	4318,51—4354,82
Pariz 100 frankov	119,69—121,13
Praga 100 kron	150,13—151,24
Tret 100 lir	228,04—231,13

Currih, Belgrad 10, Pariz 12,0425, London 21,455, Newyork 436,375, Bruselj 73,76, Milan 22,96, Amsterdam 239,50, Berlin 173,30, Dunaj 32, Stockholm 110,60, Oslo 107,80, Kopenhagen 95,75, Praga 15,07, Varšava 82,10, Budimpešta 86,50, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,46, Buenos Aires 113,5.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 99,25—1000, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 481,483, begl. obveznice 92—93,50, dalm. agr. 91,50—92,50, 4% se-verni agr. 52,25—53, 8% Bler. pos. 98—99, 7% Bler. pos. 93—98,75, 7% pos. Drž. hip. banke 99 den., Nar. banka 7250—7300, Trboveljska 175—185.

KULTURNI OBZORNIK

Nekaj spominov ob smrti prof. dr. Avgusta Mušiča

Zagreb, 28. julija 1938.

Na zagrebškem vseučilišču, na palači Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti in na poslopju Matice Hrvatske viharjo dolge črne zastave. Vsi trije najvišji zavodi hrvatskega kulturnega življenja, tri plodne zelenice iskrenega duhovnega prizadevanja, žalujejo za rajnim prof. Mušičem, ki je bil eden njihovih najmarljivejših in najvestnejših delavcev: trideset let (1894—1924) je kot profesor klasične filologije razgrinjal pred vseučiliško mladino lepoto in bogastvo, katero je ustvaril helenski duh; dva in štirideset let (od 1896) je bil prvi član Jugoslovanske akademije, v letih 1894 do 1921 je bil tudi njen knjižničar, 1902—1909 njen književnik, 1909—1916 pa njen gospodarski tajnik. V publikacijah Jugoslovanske akademije »Rade«, »Ljetopis« je objavil največ svojih razprav, nekrologov, člankov in ocen. Matica Hrvatska pa mu je poleg drugega izdala (1900) obsežno in temeljito »Povjest grčke književnosti« (v dveh delih). O velikanskem znanstvenem delu prof. Mušiča, čigar izsledki so postali skupna lastnina mednarodne jezikoslovne znanosti, je »Slovenec« na kratko že poročal (l. 1931, št. 172, l. 1936, št. 173 in sedaj ob smrti v svoji 171. št.); nekoliko točneje podatke je zbral prof. dr. Bradač v Slovenskem biografskem leksikonu (str. 185 pod črko M), le žal, da tukaj manjkajo vsa Mušičeva dela, ki so izšla po letu 1933 in od katerih naj omenim le: Značenje i upotreba participia u srpsko-hrvatskom jeziku (»Rade« 250, l. 1934), Slovenski efektivni prezenat (»Rade« 253, l. 1935) in Pronomen indefinitum u srpskohrvatskom, latinskem i grčkom jeziku (»Rade« 259, l. 1937). Zato z naslednjimi vrticami nikakor ne mislim dati pregled prebogatega Mušičevega znanstvenega dela, niti podobno njegovega ko kristal čistega in plemenitega značaja, marveč le nekaj odlomkov iz svojega dnevnika, nekaj utrinkov, ki so mi ostali v živem spominu na srečanja z velikim pokojnikom.

Osebnost sem spoznal prof. Mušiča, na katerega me je ob odhodu v Zagreb opozoril ravnatelj dr. A. Breznik, 2. aprila 1935. Tedaj sem ga prvič obiskal v njegovem stanovanju na Tomislavovem trgu št. 8, kjer je preživel nad 40 let. Našel sem ga na naslonjaču, s katerega se je le s težavo vzdignil. Ravno je popravljal neko svojo razpravo, pa mi je po-tožil, kako mu je hudo, ker mu odpovedujejo roke, da pero ne more slediti mislim, ki se vedno ne mirujejo in hočejo na papir. Moral je zbrati vse moči, da je ob palici prišel v drugo sobo, odkoder mi je prinesel že imenovano razpravo o participiu v srbohrvaščini. Ko sem rekel, da bi mi bil njegov podpis dragocen spomin, sem ga moral dolgo prositi, preden mi je v svoji skromnosti napisal nekaj besedi in dodal svoje ime. Tedaj sem spoznal njegovo neizmerno skromnost, ki je znamenje vseh velikih mož in ki sem jo na njem pozneje še večkrat občudoval. Videl sem tudi, da je ohranil vse lepe lastnosti našega Dolenjca, ki jih nad 60 let bivanja v tujini ni zabrisalo ali uničilo, temveč še plemenitilo in utrdilo. Na glas pa sem mu izrazil svoje začudenje, da mu po tolikih letih še tako gladko teče slovenska beseda. »Nekoliko že govorim, toda tu in tam mi zmanjka slovenskega izraza,« je skromno priznal. »Veste, vse moje slovensko besedišče je to, kar sem prinesel s seboj iz rojstne hiše na Krki in kar mi je ostalo iz novomeške gimnazije. Da, tudi branje slovenskih leposlovnih del mi osveži marsikatero besedo, ki se mi je izgubila iz spomina.«

Prvo snidenje z rajnim prof. Mušičem je napravilo name tak vtis, da sem pozneje vedno rad zahajal k njemu. Kadarkoli sem ga obiskal, sem se čutil ob njem kot sedemleten pastirček, ko so mi sosedov boter na paši razkrivali skrivnosti temnih gozdov ter lepoto in groznoto narave in njenih zakonov. Profesor Mušič je z enakim veseljem govoril o lepoti študija in znanstvenega dela, opominjal me je, koliko žrtve zahteva od vsakega, ki se mu posveti, nudi pa tudi mnogo notranjega zadovoljstva in sreče. Izpraševal me je o delu na vseučilišču, v seminarju, zanimal se je za moj uspeh v šoli in mi poleg koristnih nasvetov dajal tudi svoje knjige (z njegovo »Eneido« sem se pripravil za izpit iz latinščine).

Lani je pa vendarle nekako nanoslo, da nekaj mesecev nisem bil pri njem. Ko se nekega večera — bilo je konec oktobra — vrnem

Zagreb: 7% inv. pos. 99—100, agrarji 62—63, voj. šk. promptna 481 den., begl. obv. 98—94, dalm. agr. 92—92,50, 4% sev. agr. 62—63, 8% Bler. pos. 98,50—99, 7% Bler. pos. 98,50 den., 7% pos. Drž. hip. banke 99 den., 7% stab. pos. 98,50 den. — Delnice: Nar. banka 7270 den., Priv. agr. banka 230 den., Trboveljska 175—180, Tov. sladk. Bečkerek 600 bl., Osj. livarna 180 den., Dubrovačka 350 den., Jadranska 350 den., Oce-ania 800 bl.

Belgrad: 7% inv. pos. 99,25—99,50 (99,50), agrarji 62,75—63 (63), voj. šk. promptna 483—484 (483), za konec avgusta 482,50 den., begl. obv. 98,50—98,75 (98,75), dalm. agr. 92,50—92,75, 4% sev. agr. 61,50 den., 8% Bler. posojilo 98,75—99 (98,75), 7% Bler. pos. 94—94,50, 7% pos. Drž. hip. banke 99 den., 7% stab. pos. 99—100. — Delnice: 7275—7300, Priv. agr. banka 233 den.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač. 146—150, srem. slav. 145—149, ban. 146—152, bač. pot. 152—159. — Koruza bač. srem. 122—124, ban. 119—121, — Tendenda mirna. Promet srednji.

Izbira ni težka,

kadar treba določiti časopis, v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potom katerega bo prišel najsigurnejše v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemo vsaka slovenska hiša. — En poskus Vas bo o uspehu prepričal!

iz društva, kjer smo imeli skušnjo za igro, najdem na mizi skrbno zavito Mušičevo razpravo »Pronomen indefinitum«. Gospodinja mi je povedala, da me je iskala neka Slovenka, ki je v službi pri nekem profesorju, ki mi je poslal to knjižico. Takoj sem vedel, da tista Slovenka ni nihče drugi kot vrla Mušičeva gospodinja Berta Stupica, pristna Gorenjka iz Breznikovega kraja, ki je dobrih šest let z vzorno vdanostjo skrbela za dobrega profesorja.

Drugo dopoldne sem takoj po šoli odhitel k prof. Mušiču, da se mu zahvalim za poslano studijo. Ko sem vstopil v njegovo sobo, sem se ga kar ustrašil: ležal je na divanu! V obraz je bil močno upadel in roke so se mu tresle, da je komaj segel po žepno rutico, ki je ležala ob njem.

Mojega obiska se je zelo razveselil: ves je oživel, posebno njegove blage oči so žarele v neki posebni luči. In potem sva govorila in govorila, kot bi se že leto dni ne bila videla. Izpraševal me je, kakšno je življenje med zagrebškimi Slovenci, kako nam gre v društvu in pri sv. Roku. Kmalu sva prišla do novega slovenskega »Pravopisa« (Breznik—Ramovš) in polemike, ki je ob njem nastala (Glonar). Ob pisavi »sonce« sva prišla na Skrabca, kateremu je Mušič ministriral, ko je Skrabec prvič masel v Novem mestu. Skrabca je Mušič vedno zelo cenil, za najboljšo njegovo delo pa je imel Skrabčovo razpravo o slovenskem naglasu, ki je menda sploh prva Skrabčeva tiskana studija (izveste novomeške gimnazije). Od Skrabca sva prešla na Ruplejvo izdajo slov. protestantskih tekstov, ki jih je Mušič skrbno predelal in dolo pohvalil. S priznanjem je omenil tudi Grafenauerjevo razpravo o brižinskih spomenikih, ki jo je tudi preštudiral in pripomnil, da bi bilo treba izdati v eni knjigi vse slovenske literarne spomenike do protestantov in jih opremiti z znanstvenimi komentarji. Ko je nanesla beseda na Prešerna, je priznal, da zna dve tretjini njegovih pesmi na pamet! Razveselil se je, ko sem mu povedal o razkošnih Gladnikovih grafičnih izdajah Prešernovega »Krstu pri Savici« in »Sonetnega venca«, takoj pa je poudaril, da bi bila prav tako, če ne še bolj, potrebna cenena ljudska izdaja Prešerna in nekaterih naših največjih umetnikov, da bi si jih lahko nabavila vsaka slovenska družina. Z ognjem je govoril o Zupančiču in zato obžaloval, da ne razume vseh njegovih pesniških podob, metafor in simbolov; menil je, da je zato tudi najnovejša izdaja Akademске založbe pomanjkljiva, ker Zupančičeva pesem nujno potrebuje komentarja.

To je bil eden najinih zadnjih daljših pomenkov. Ko sem ga na koncu vprašal, ali ga govorjenje ne utruja, je pogumno odvrnil: »Veste, tako slab pa tudi še nisem! Saj vedno ne ležim. Samo po nekaj ur na dan ležem, kadar me zgrabi bolečina v drobovju. Včasih mi namreč prebava zastaja, ker se pač premalo gibljam. Apetit imam pa še zmerom kar dober. Ej, ko bi mi le še roke in noge ozdravile, da bi mogel zopet pisati in hoditi, potem bi bil zopet na konju!«

Tako je njegov neutrudni duh vedno upal, da se bo telo še kdaj vzelo na konja. Še ko so ga teden dni pred smrtjo prepeljali v sanatorij, se je z vidno bolečino poslavljaj od svojih knjig in papirjev in naročal, naj mu ničesar ne premikajo, da bo lahko dalje snoval, ko se vrne iz sanatorija.

Danes pa smo ga spremili v tišino mirogojskih cipres, kjer je našlo večni mir že prenekatero nemirno slovensko srce. Njegov pogreb je bila zadnja pot moža, na kateri so ga spremili najbližji v življenju, potem pa njegovi sodelavci, učenci in častilci, zares izbrana družba, kakršne je tudi v življenju sam želel in iskal. In prvo besedo v slovo mu je izrekel član Jugosl. akademije in univ. prof. dr. D. Boranič, ki je z globokim spoštovanjem in priznanjem govoril o Mušičevih zaslugah za hrvatsko znanost. Ob odprtem grobu pa se je od plemenitega moža, vestnega učenjaka in iskrenega tovariša poslovil njegov naslednik na vseučiliški katedri profesor dr. Majnarič, ki je imenoval prof. Mušiča »princeps philologorum«. Kako prav in lepo bi bilo, ko bi se bil kdo tudi v slovenski besedi poslovil od tega velikega sina slovenskega narodnega občestva, čigar živ ud je ostal do konca svojega življenja. Tako pa maloštevilnim Slovincem, ki smo stali ob njegovem grobu, ni ostalo drugega, kot da z bridkostjo v srcu vržemo peščico hrvatske zemlje na krsto velikega slovenskega moža. Jože Gregorič

Veličastni nedeljski tabori v slikah

Zadnjo nedeljo je doživela Slovenija nekaj veličastnih taborov, med katerimi je bil najlepši v Šoštanju. Vsako nedeljo se ponavljajo številni tabori v vseh krajih Slovenije in vsako se lahko prepriča, da so ti tabori najpristnejši izraz mišljenja našega slovenskega ljudstva. So kakor dolgo zadrževan vzklik, ki je končno prišel do sproščenja in ki dokazuje, kako težka so bila leta, ki so za nami. Tako tabor v Šoštanju, kakor veličastna blagoslovitev prosvetnega doma v Komendi, tabor Dolenjcev v št. Rupertu in obmejni tabor v Hotederščici dokazujejo, da je naše ljudstvo pozabilo na vso grenkobo preteklosti in da dela še večjim navdušenjem za svoje vzore.

V Šoštanju je tisočglava množica sprejela svojega voditelja dr. Antona Korošca z nepopisnim navdušenjem. V imenu šolarj mu je dala lep šopek učenka, ki se je postavila s prigodno deklamacijo.

Izrez špalirja kolesarjev v Šoštanju ob prihodu ministra dr. Antona Korošca.

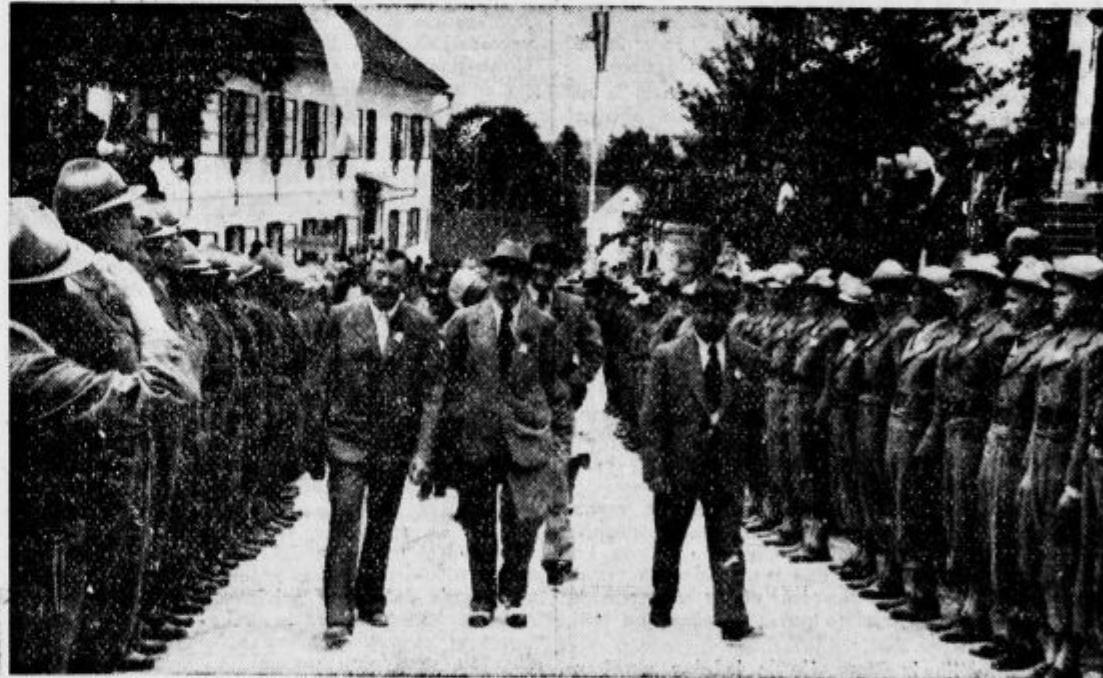
Z lepo okrašenega telovadišča v št. Rupertu odhajajo naraščajnice po nastopu ob burnem aplavzu.

Na dolenjskem taboru v št. Rupertu je med popoldanskim nastopom govoril vsem zbranim članom, članicam in naraščajnikom gosp. ban dr. Marko Natlačen, ki jim je v klenih besedah očrtal najvažnejše dolžnosti v njihovem delu za složno sožitje in skupen napredek.

V nedeljo dopoldne je ban dr. Marko Natlačen slovesno odprl tradicionalno obrtniško razstavo v št. Vidu nad Ljubljano, pri čemur so mu učenke izročile lep slovenski šopek.

Pri blagoslovitvi Prosvetnega doma v Komendi je bil navzoč tudi minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetkovič, ki je skozi gost špalir naših fantov, članic in narodnih noš odšel v spremstvu bana dr. Natlačena in komenskega župana štrčina k cerkvi, kjer se je udeležil svete maše.

Na prostoru pred cerkvijo se ni mogla zbrati vsa množica, ki je prisostvovala maši ob priliki blagoslovitve novega Prosvetnega doma v Komendi. — Na desni: Krepe gorenjske narodne noše na konjih v Komendi.

Sport

Zopet nazaj v telovadnice

Dokler obiskuje otrok šolo, je telovadba zanj obvezen predmet. Često je to celo najprijetnejši predmet, kajti v vsakem zdravem človeku bivajo odvečne sile, težnja, rastoče telo spustiti. Pri tem se dosežajo majhni osebni podvigi, ki donosajo neprestano napetost in sprostitve. Ta večna menjava odmora s delom daje človeku poslednjo možnost, napraviti svoje telo močno in zdravo.

Poznamo pa tudi mladenjce, ki so že z dvajsetimi leti »starci«. Sedijo najraje za knjigami ali brzdajo svojo notranjo razigranost z drugimi stvarmi. Ljubijo zatohlo tople zraka v sobi bolj od vetrice, ki razmriše lase. Počutijo se med štirimi steni varneje, kakor na prostem polju, v gozdu ali ob hladnem jezeru. Ti so pri iskanju za izpolnitev svojega notranjega hotenja ubrali krivo pot.

Taki otroci se morajo najprej učiti, zopet skakati in teči. Nadoknaditi je potreba vse, kar so generacije pred njimi zamudile. Kdo ve, kdaj so predniki bledega mestnega fantiča zadnjič orali njivo? Lepega dne zvabi širni svet kmeta in ga napravi za pisarja, trgovca ali za učenega gospoda. Toda nihče ne krene nazaj k naravi. Obratujejo se daleč od nje proč. Tako raste počasi od generacije do generacije odpor proti vsakemu fizičnemu delu. Deček iz takega rodu more iti le z bojaznijo k telovadbi, ki napenja mišice, zahteva korajžje in jo zaradi tega sovraži. Le svoj duh more še napenjati, ne zaveda se pa, da tega tudi le dotle, dokler mu bodo dopustili živeti. Če pa gledamo naprej in linijo le še kratak čas zasledujemo, vidimo še samo histerične, bolne ljudi, ki pomenijo za narod oslabljenje. Od tam pa je redek povratek k zdravju, moči in veselju do življenja!

Ta pot se mora preprečiti! Slab fantič, kateremu je voda sovražnik, ker ga pusti zmrznovati, in gozd tudi sovražnik, ker ga utrjuje njegove neravne poti, se mora pripeljati z veliko ljubeznijo zopet nazaj k telesnemu gibanju. Človek mora

dobiti zopet pravilni tok. Naučiti se mora bojevati s tovariši, da bo pri tem občutil močno voljo, biti vedno prvi, vedno zmagati.

Samo 4 ure tedensko!

K sreči goji velika večina ljudi v mladosti zelo rada telesne vaje. Kako pa, ko telovadba ni več obvezen predmet, ko so šolska leta za nami in se prične in nadaljuje borba za obstanek? Tu je mnogo ljudi, ki se popolnoma poglobijo v svoj poklic, živijo le še za svoj poklic in pri tem na sebe čisto pozabijo. Nimajo niti ene ure tedensko za sebe, nobenega časa nimajo za negovanje svojega telesa! Prav je, da človek ljubi svoj poklic, toda napačno je, če ta človek pri tem svoje telo zanemarija. Ti ljudje čisto pozabijo, da je telo nekaj važnega, kar je treba obdržati v dobrem stanju. Kakor mora biti obleka lepa in zlikana, tako je tudi potrebno, da je koža pod obleko čista, telo zdravo in močno.

Stalno opravičilo je seveda tesno odmerjen čas. Pa imamo vendar mi vsi 4 ure tedensko časa za telovadbo, 4 ure gotovo! Toda tega časa ne moremo imeti, ker smo po dnevnem delu preutrujeni in čutilimo neko notranjo slabost, ki se da le težko premagati! Ko pride mož zvečer domov, noče skakati, tekati in telovaditi. On opušča vse to in s tem zavrne tudi zadnje in najboljšo sredstvo za zdravje in živce. Človeka ne sme premagati njegova slabost.

Torej pojdemo k telovadbi, da se tam telesno in duševno opomoremo in se okrepimo. Človek, ki dela 8 ur dnevno v uradu ali tovarni, zaživi v telovadnici, postane dobro razpoložen. Tu je le vesela družba tovarišev, ki imajo vsi isto voljo, vsi hočejo zdravja in razvedrila. Ravno to, samo ob sebi umemo tovarišstvo med ljudmi, ki za nekaj ur zamenjajo suknjo ravnatelja ali obleko delavca s preprosto telovadno obleko, dela pravo razpoloženje, ki je obenem zdravo in koristno. Lef.

Mariborski šport

Maribor, 1. avgusta.

PRIJATELJSKI TENIS-TURNIR

SK Železničar : SK Celje 8 : 3

Izredno marljiva teniška sekcija SK Železničarja je večeraj imela v gosteh dobro ekipo SK Celja iz Celja ter po lepih in zanimivih igrah zasluženo zmago.

Pogosti turnirji omogočajo članstvu SK Železničarja resno igranje in pridobitev rutine ter se kvaliteta igre od nastopa do nastopa vidno izboljšuje. Tudi Celjani so pokazali prav dobro formo, ki je očitno rezultat marljivosti dela.

Tehnični rezultati so bili sledeči:

Gospodje posamezno:

Vampl (2) : Toplak (C) 7:9, 6:2, 6:3. Lepo napredujoči Vampl je po ostri igri premagal starega rutinierja Toplaka. — Fabijan (C) : Kopic (2) 8:6, 3:6, 6:4. Zmagal je odločnejši Celjan. — Gregorčič (2) : Goršek (C) 9:7, 4:6, 7:5. Tu je bil napet boj izenačenih nasprotnikov. — Mazi (2) : Milutinović (C) 6:3, 6:0. Marljivi načelnik tenisa-odseka Železničarja je sigurno zmagal proti za njega preslabemu protivniku. — Škrobar (2) : Milutinović (C) 6:4, 6:1.

Dame posamezno:

Sernec (C) : Mazi (2) 4:6, 6:4, 6:3. Sernecova je imela težko delo, ga Mazi je igrala prav dobro, le v odločilnih trenutkih ji popustijo živci.

Gospodje v dvojci:

Toplak-Goršek (C) : Kopic-Gregorčič (2) 6:3, 6:3. Celjana sta bila odlično vigrana. — Mazi-Vampl (2) : Goršek-Fabijan (C) 7:5, 6:2. Domačina sta bila hitrejša in odločnejša. — Škrobar-Božičev (2) : dr. Ivič-Milutinović (C) 6:3, 7:5.

Dame in gospodje v dvojci:

Mazi-Vampl (2) : Sernec-Toplak (C) 6:4, 7:5. Lepa igra izenačenih nasprotnikov. Vamplu bi priporočili, da se bolj posveti igri na mreži.

Turnir je bil odigran na lepo prirejenih igriščih Železničarja na Tržaški cesti dopoldne in popoldne. Organiziran je bil zelo dobro in tudi obisk občinstva je bil dovoljen. Marljivo delo tenisa-odseka Železničarja zasluži polno pohvalo.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ZSK Hermes, moto-sekcija. Sklenjen članski sestanek za drevi ob 8.30 pri Sestini. Ker se bodo obnavljale prireditve, naj se člani zanesljivo udeležijo tega sestanka. — Načelnik.

Po športnem svetu

V »Tour de France« brez sprememb. V etapi na 196 km dolgi progi od Metz do Reimsa, ki vodi po nekdanjih bojiščih na zapadni fronti, ni bilo senzacij. Francoz Le Guevel se je na drugem delu proge odtrgal, pozneje pa še Gallate in Karini. Vendar se je moral Le Guevel zadovoljiti z drugim mestom, ker ga je v špurtu pustil zadaj njegov tekmeec kakor prejšnji dan.

Na tej etapi so bili doseženi tile rezultati: 1. Gallateau 14:35:21, 2. Le Guevel, 3. Karini, 4. Egli, 5. Neuens, 6. Liviot.

V celotnem tekmovanju pa je z zadnjo etapo tale plasma: 1. Bartali 134:00:21, 2. Verwaecke 134:21:36, 3. Cosson 134:30:42, 4. Vissers 134:36:58, 5. Elemens 134:44:02.

Japonci vodijo napram Kanadi v tenisu 3:0. Teniška tekma v ameriški coni za Davisov pokal med Japonsko in Kanado v Montrealu je prinesla že takoj prvi dan zmago Japoncem, ki so z gotovostjo odpravili Kanadčane z 2:0. Za Japonsko sta nastopila Nakano in Yamagishi, ki sta premagala Kanadčana Wilsona in Murray-a. Drugi dan so pa zmagali v dveh.

Norveški olimpijski odbor proti norveški smučarski zvezi. Kakor poročajo iz Oslo, je prišel norveški olimpijski odbor navzkriž z norveško smučarsko zvezo. Olimpijski odbor je zahteval, da eklice smučarska zveza izredni občni zbor z namenom, da se svoječasi predlog Nemčije, po katerem naj bi za FIS-o za časa iger veljala pravila mednarodnega olimpijskega odbora, vzame še enkrat v pretes. Kakor pa poročajo nekateri norveški listi, smučarska zveza noče sklicati občnega zbora FIS-e. Sedaj je na norveških smučarjih, ki nosijo vse težo v zadevi spora, ali smejo smučarski učitelji startati ali ne.

Belokranjski dan priredi Slovensko planinsko društvo, podružnica v Črnomlju, v nedeljo, 7. avgusta, v Domu na Mirni gori. Orednje društvo SPD priredi ta dan avtobusni izlet iz Ljubljane do Semiča, kjer je izhodišče do planinske postojanke na Mirni gori. Izletniki bodo videli najlepše kraje Dolenjske. Avtobus odpelje v nedeljo, 7. avgusta t. l., ob 4. zjutraj iz Tavčarjeve ulice ter prispe v Semič okrog 8. Po prihodu takoj odhodi proti Domu na Mirni gori — ca. dve uri hoda. Na Mirni gori bo postra planinska prireditev. Odhodi iz Semiča proti večeru ob 19, tako da se izletniki vrnejo v Ljubljano po 22. Proga je v obeh smeri dolga ca. 280 km ter so stroški vožnje minimalni; vsak udeleženec izpla plača le 30 din za vožnino. Število sedežev v avtobusu je omejeno ter je priporočljivo, da se udeleženci nemudoma prijavijo.

Olimpijske novice

Prihodnje olimpijske igre, ki bodo — kakor znano — na Finskem, se bodo razvijale v času od 6. do 21. julija 1940. Finci so takoj pristopili k pripravi in seveda najprej določili termin. V času, ki so ga določili, je na Finskem običajno najlepše vreme. Pa tudi druge priprave so v polnem razmahu. Tudi finančnih zaprek ne bo, ker bo vsa dežela podpirala to prireditev. Za prehrano in stanovanja gledalec je določen poseben odbor.

Olimpijsko vas

dobi tudi Helsinki. Načrti zanj so že pripravljani in bo tudi v tem pogledu napravljen v najkrajšem času potreben sklep. Tudi nov plavalni stadion bodo zgradili.

Kakor poroča pripravljajni odbor, računajo na 3000 aktivnih športnikov in 450 poročevalcev. Olimpijski stadion bo imel prostora za 150 poročevalcev. Za telefonske pogovore je že sedaj zelo dobro urejeno, saj so šele pred kratkim položili nov kabel od Stockholma do Helsinkij s 24 zvezami. Oфициalna povabila posameznim državam bodo odposlali v mesecu septembru tega leta.

V programu iger ne bo rokomet, hokeja in basketbala. Do septembra bo finska državna zbornica glede iger napravila zadnje odločilne sklepe. Obstojči stadion v Helsinkij bo povečan, da bo lahko sprejel 52.000 gledalcev. Za prenočišče gledalcev bodo napravili »potujoče hotelle« na ladjah v luki. Aktivni športniki pa bodo stanovali v velikih hotelih ali v olimpijski vasi. Zanimivo je tudi, da hočejo Finci tudi žimske igre sami prirediti, toda le v primeru, če bi se jim Norveška odrekla.

Razpis

propagandnega lahkoatletkega mitinga po dolžnosti, ki ga priredi SK Planina v Ljubljani dne 6. 8. 1938 s pričetkom ob 16.30 pop. in 7. 8. 1938 s pričetkom ob 9 dop. na Stadionu ob Tyrševi cesti. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JLAZ-e. Tekališče je dolgo 400 m, pokrito je z ugaski in ima 2 nedvignjena zavoja. Pravico starta imajo vsi verificirani atleti klubov članov JLAZ-e. Prijave je poslati najkasneje do 5. 8. t. l. do 12.00 polne na naslov: Jęglic Frane, Ljubljana, Kongresni trg 2. Prijavnine in nagrad ni. Program in vrstni red je sledeči:

6. 8. popoldne: 1. tek 400 m zapreke, 2. met diska (2 kg), 3. tek 800 m, 4. tek 200 m, 5. skok s palico, 6. met kladiva (7.25 kg), 7. tek 100 m zapreke, 8. tek 5000 m.

7. 8. popoldne: 1. tek 1500 m, 2. skok v daljavo, 3. met krogla, 4. skok v višino, 5. troskok, 6. tek 100 m, 7. tek 10.000 m, 8. met kopja (800 gr), 9. tek 400 m, 10. štafeta 4 krat 100 m.

Razpis

propagandnega lahkoatletkega tekmovanja, katerega priredi SSK Maraton v Mariboru v dneh 6. in 7. avgusta 1938 za seniorje in juniorje. Tekmovanje bo v soboto, 6. avgusta, ob pol 18. zvečer na prostoru SSK Maratona na Livadi, v nedeljo, 7. avgusta, pa na prostoru SK Železničarja na Tržaški cesti. Tekališče na prostoru SSK Maratona je dolgo 150 m, ima dva nedvignjena zavoja ter je pokrito z ugaski. Tekališče na prostoru SK Železničarja je dolgo 428 m, ima dva nedvignjena zavoja ter je pokrito z ugaski. Pravico tekmovanja imajo verificirani in neverificirani atleti klubov, včlanjeni v JLAZ-I. Juniorji se morajo na zahtevo legitimirati. Pisemne prijave s prijavnino 1 din za osebo je poslati na naslov: Smerdel Josip, Maribor, Gosposka ul. 23, do 4. avgusta ob 12.00 polne. Poznejše prijave se sprejemajo proti prijavnini 3 din za osebo. Prijavnino za naknadne prijave plačajo tudi izvenmariborski klubi. Da se prireditelji izogne predtekotom, sme vsak klub prijaviti za teke 110 m zapreke, 60 m jun. in 300 m, kvečjemu pa dva tekača, od katerih, v primeru prevelikega števila prijaviteljev, umakne prijavo enega tekača pri zbiranju, ki bo 4. avgusta ob pol 21. v klubovi pisarni, Sodna ul. 9. K zbiranju se vabijo zastopniki klubov.

Točke in vrstni red tekmovanja: Sobota, 6. avgusta, ob pol 18 na Livadi: 1. skok v višino z zal., 2. met krogla jun., A (l. 1924-25) 2,5 kg, 3. skok v daljavo z zal., 4. met krogla jun. B (l. 1922-23) 4 kg, 5. tek 3000 m jun. B in C (l. 1920-21-22-23), 6. skok v daljavo jun. novinec, 7. skok ob palici. Nedelja, 7. avgusta, ob 9 na prostoru SK Železničarja: 1. 110 m zapreke, 2. skok v višino z zal., novinec, 3. 600 m seniorji, 4. 60 m juniorji, 5. 300 m sen., jun. C, 6. met krogla sen., 7. 3000 m sen., 8. štafeta 10 krat 100 m.

Razpis

juniorskega lahkoatletkega mitinga, ki ga priredi SK Železničar v Mariboru dne 15. avgusta 1938 ob 8 na svojem stadionu ob Tržaški cesti.

Tekmovanje bo na tekališču, ki je dolgo 428 m, ima dva nedvignjena zavoja ter je posuto z ugaski. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani in neverificirani atleti klubov, ki so včlanjeni v JLAZ-I.

Pisemne prijave s prijavnino 1 din za osebo je poslati na naslov: Jenko Jože, stadion SK Železničarja, Maribor, Tržaška cesta, najpozneje do 13. avgusta t. l. do 12. Tekmuje se po pravilih in pravilniku JLAZ-e.

Točke in vrstni red tekmovanja: Juniorji razreda C: tek 100 m, met krogla skok v višino z zal., met 1500 m, met kopja, skok v daljavo, štafeta 4 krat 100 m; — Juniorji razreda B: tek 100 m, met krogla, skok v višino z zal., met 1000 m, štafeta 4 krat 100 m.

Velenje

Fantovski odsek v Velenju priredi v nedeljo, dne 7. avgusta svoj prvi javni nastop na svojem novem letnem telovadišču. Dopoldne ob 10 bo v domači farni cerkvi sv. maša. Po maši blagoslovitev novega telovadišča, popoldne pa bo javni nastop domačega fantovskega odseka.

Laško

Prosvetni tabori po Sloveniji se vrste drug za drugim. Nekako za zaključek pa pripravljajo prosvetni tabor 21. avgusta laško okrožje s sodelovanjem celjske pozveze. Fantje in dekleta! Kakor ste radi pohiteli drugam na podobne prireditve, tako vas to pot vabi prijazno mesto Laško ob mirni Savinji.

Tujsko-prometna sezona v Laškem je letos prav odlična. Zdravilišče je že od meseca junija polno zasedeno in zadovoljivo število gostov imajo tudi ostali hoteli in zasebne stranke v mestu.

Občina je opravila potrebna popravila na asfaltni cesti, ki vodi mimo zdravilišča. Kakor slika, ima v načrtu še mnogo bolj važnih gospodarskih vprašanj, ki so za mesto in okolico velikega pomena. Sedanjí občinski odbor ima smisel za taka vprašanja in brez dvoma bo znal najti tudi sredstva za izpeljavo potrebnih del.

Fram

V noči od četrta na petek smo imeli prav čudne goste. Neki zlikovci so vlomili v gostilno g. T. Kosa. Odnegli so le nekaj steklenic slivovke in nekaj kuhinjskih potrebščin. Nato so svoje srečo poskusili v mesnici g. Pristovnika. Tudi tam so pobrali le nekaj kosov suhega mesa. Razočarani nad svojim uspehom so se masčevali nad njivo g. Viočnika in porezali vse zelje in peso. Ker jim še ni bilo tega dovolj, so šli na vrt g. Faleza in tam stresli nekaj nezrelih dreves, nato pa odšli proti Polskavi.

Zitna letina je tudi v našem kraju bogata kakor že dolgo ne. Tudi vinska trta in sadna drevje obetata obilo sadu. Bog daj, da ne bi bilo vremenskih in drugih nezdov.

Izobraževalno društvo »Slomške in Fantovski odsek pripravljata za 21. avgust Vombegarjevo komedijo »Voda«.

Ljubno v Savinjski dolini

Od občine je prejele tukajšnje Seleksijsko društvo za premovanje, ki bo dne 26. avgusta t. l. na Ljubnem, 2000 din.

Ob priliki blagoslovitve našega novega prosvetnega doma na Mali Šmaren, 8. sept. t. l., bo prosvetni tabor s popoldanskim telovadnim nastopom pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačenca.

Cirkovce na Drav. polju

Odsek Maistrovih borcev ustanovljen. Kakor znano, je Dravsko polje v prevratnih dneh dalo mnogo borcev, ki so sodelovali v bojih na Koroskem. Na pobudo posestnika Gojkovića so se prejšnji teden ob navzočnosti delegatov Zveze Maistrovih borcev zbrali številni borci na Koroskem ter si ustanovili svoj odsek Maistrovih borcev. Za predsednika odseka je bil ob tej priliki izvoljen posestnik Anton Gojkovič, za tajnika organizator Plöhl in za blagajnika posestnik Celofiga.

Središče ob Dravi

Nacionalni Središčani in 20 letnica Jugoslavije. Na vseh vogalih so se pojavili kričeči plakati, s katerimi neki »meddruštveni odbor« vabi k proslavi 20 letnice Jugoslavije v nedeljo dne 7. avgusta v Središču vsa društva. Toda kako se moraš začuditi, ko bereš med prireditelji samo imena treh društev: Sokol, Kmečki fantje in dekleta, Gasilska četa Središče ob Dravi, Nehote se ti vzbudi vprašanje, kje pa so druga številna društva: Narodna prosveta, Fantovski odsek, Dekliški krožek, Športni klub, Mladinska kmečka zveza in še razna druga društva? Ali ta društva niso tudi narodno zavedna in navdušena za našo državo? Pa smo zvedeli, da vsa ta društva sploh niso bila vabljena k sodelovanju, ne morda iz pozabljenosti, marveč iz samega prezirjanja. Pri nas si pač gotovi krogli lastijo »monopol« na nacionalno zavednost in jo drugim društvom sploh odrekajo. Zato pa se vabila tukaj »meddruštvenega odbora«, ki niti polovico tukajšnjih mladinskih društev ne zastopa, nasprotno jih bojkotira in za tako pomeben jubilej, kakor je 20 letnica Jugoslavije, prireja tekmo košnje, naši ljudje ne bodo odzvali.

V neizmerni žalosti sporočamo, da nam je umrl v starosti 86 let naš dobi oče

Ignacij Cerar

posestnik, cerkveni ključar na Vrhpolju, član načelstva Ljudske pos. v Moravčah, bivši predsednik šolsk. odbora na Vrhpolju itd.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 3. avgusta ob 9 dopoldne iz Spodnjega Tustanja na farno pokopališče v Moravčah.

Spod. Tustan pri Moravčah, 1. avg. 1938.

Žalujoči sin Anton in ostali sorodniki.

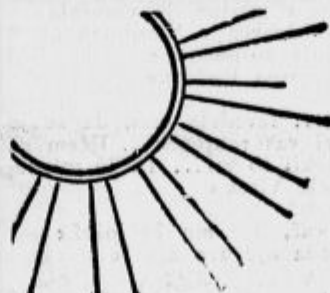
št. 191.

Athelstane beži

Medtem se je okoli rajnega zbralo mnogo gostov, med njimi gospa Edita. Athelstane pa je pripovedoval: »Ko sem ostal sam in sta šla ona dva naprej pit, sem poskusil svoje sile. Pretrgal sem vezi in splezal po stopnicah. Iz neke sobice sem zaslišal veselo petje. Radoveden sem pogledal noter. In tamkaj sem zagledal mežnarja s tistim samotarjem, ki pa je bil bolj podoben razbojniku kakor pa samotarju. Mežnarja sem pobil na tla, oni drugi pa se je spravljal name z okovano gorjaco.«

»To je bil prav gotovo brat Tuck.« se je zamejel Rihard.

»Lahko je bil zaradi mene sam hudič.« je nadaljeval Athelstane. »Vedno me ni mogel zadeti. Ko sem planil nanj, je pobežnil. Pobil sem mežnarja ključje in planil ven. Hitel sem v hlev, kjer je stal moj konjček, ki si ga je že predstojnik hotel prilastiti.«

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce nujno potrebno. Toda za nežno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Na ta način se okrepi mlado kožno stanje, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolijska, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Prodajalko
za mesne izdelke takoj sprejme Jože Musar — Sv. Petra cesta 61. (b)

Sezijsko natakario
za popoldansko službo sprejme. Nastop službe takoj. — Predstaviti se v gostilni Figovec. (b)

Služkinjo
vajeno samostojnega go-dinjenja in vrta, vsaj 2 let staro, takoj sprejme solski upravitelj, Sv. Jakob ob Savi, p. Dol. (b)

Modistko
samostojno moč, sprejmem. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Takoj« plača dobra 12.033. (b)

Železostugar
sposoben, z dolgoletno prakso, se sprejme. Ponudbe na »Intex« d. z. o. s., Kranj. (b)

Izurjene pletilje
takoj sprejme Vidic, Radovljica. (b)

Kupimo

Pšenično slamo
suho, prešano, ca. 10.000 kg, kupimo. Mestna pri-stava, Ljubljana, Povše-tova ulica 12. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Denar

Družabnika
s 30 do 40.000 din kapi-tala sprejemem v svrhu povečanja trgovine na deželi. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zajamčen promet« 11.974. (d)

Prodamo

Vsa lahka letna oblačila
si nabavite najceneje pri Prosekerju, Sv. Petra c. 14.

Zlato verižico
poceni prodam. Trafika nasproti hotela Strudel.

»Kappe« pisalni stroji
pričajo o odličnih izdelkih nemških tovarn. — Pisalni stroji za pisarno in po-tovanje. — Najmodernejša oprema!

KLEINDIENST & POSCH Maribor, Aleksandrova 44

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

la. slive
sveže, debele hruške, ja-bolka kg 3.25 do 3.50 din, zaboji po 50 kg, franko, voznina razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (1)

Posestva

Parcela
skupno ali razparcelirana, v izmeri ca. 8000 m², napredaj. Lega ob novi državni in banovinski cesti. Pogoji ugodni. Elek-trika, vodovod poleg. Po-lizve se: Vižmarje 100.

Kunaver Ludvik
gradbeno-strokovno na-obrazeni posredovalec — Costa 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, go-zdov, trgovskih in stano-vanjskih hiš in vil. Po-oblašeni graditelj in sod-ni cenilec za nasvete bres-plačno na razpolago. (p)

Stanovanja

ODDAJO:
Enosobno stanovanje
s kopalnico oddam s 1. septembrom. Tyrševa 93.

Dvosobno stanovanje
oddam s 1. septembrom. Bezenškova 4, Moste. — Ogled od 16.—18. ure. (c)

Dvosobno stanovanje
komfortno, majhno, za 2 osebi, takoj oddam za november. Cesta v Rožno dolino 26-I. Ogled od 11 do 12 dopoldne. (c)

Čitajte in širite
»Slovenca«

SOBE

Opremljeno sobo
oddam 1 ali 2 gospodo-ma. Tavčarjeva ul. 3. (s)

Lepo opremljeno sobo
oddam. Resljeva c. 26, prtiličje. (s)

Lepo sobo
oddam stalnemu gospodu. Kolodvorska ulica 8, I. n. desno. (s)

STROJI

Mizarski stroj
rabljen, kombiniran, ku-pim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mizarski stroj« 12.025. (k)

»FORTUNA«

Elektro univerzalni stroj
v vsako mizar-sko delavnico! Din 6.800.—

Mizarski mojster
Seibel, Celje, piše:

S hvaležnostjo jav-ljam Van., da izde-lujem vsa stavbena in pohištvena dela na »Fortuna«. Toka porabim približno samo za Din 20.— mesečno. — Ta stroj vsakemu — kolegu najtopleje priporočam.

PETER ANGELO!
LJUBLJANA-TYRŠEVA C. 36

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge in stare vloge izpod 5.000 Din se na za-htevo vsak čas v celoti izplačajo.

Nedvignjene stare vloge izpod 5.000 Din se bodo smatrale s 1. majem 1938 za nove vloge.

Vzajemna posojilnica daje kratkoročna posojila.

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-ljubca« in »Bogoljubca«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop. Telefonska številka 30-30

+ V globoki žalosti naznanjamo, da je po dolgem trpljenju, previdena s sv. zakramenti, v 65. letu sta-rosti, umrla naša dobra soproga, mati in sestra, gospa

MARIJA NOVAK

soproga posestnika in gostilničarka

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 3. avgusta ob 5 iz hiše žalosti, Zaloška cesta 89 (»Pod lipo«) k Sv. Križu. Ljubljana, dne 1. avgusta 1938.

Žalujoči: Jakob Novak, soprog; Jakob, Ivana por. Zupančič in Anton, otroci — in ostalo sorodstvo.

POHIŠTVO!

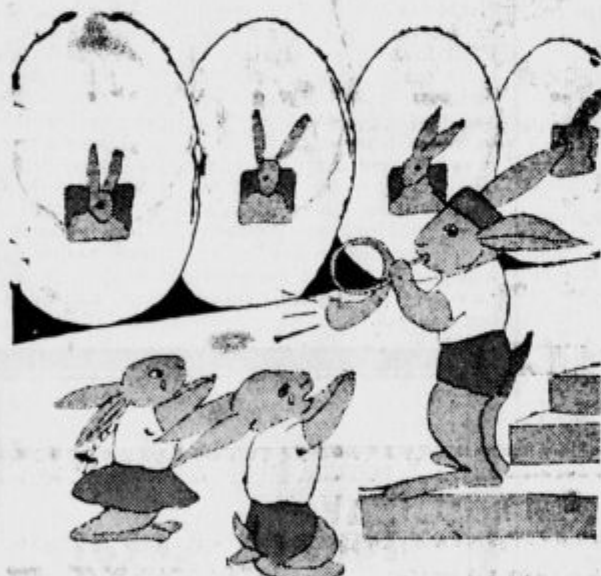
E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetnštvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

Ob prenovitvi trdimo, da je danes mogoče po izredno nizkih cenah nuditi najnovejše modele spalnic, jedilnic, kaučev, madracov, preprog itd. Obrnite se zaupljivo na nas in pripravljamo se sami o nizkih cenah in solidni izdelavi. Dobite pa tudi vse na obroke!

Konči Ahačič: Trije tički

Upehana sta revčka pribežala v sredo vasi

pred samega gospoda župana in mu še vsa razbur-jena opisala črno prikazen. Gospod župan je kaj kmalu spoznal, da je bilo to strašilo isti nepri-diprav, ki je razgrizel nos njegovi lepi ženi. Zato je s posebnim veseljem hitro zagrabil svoj rog in glasno zatrobil: »Trara-trara! Skupaj zajčja srenja vsa!«

In takoj so se začeli zbirati možje okrog župana.

ki jim je govoril takole: »Spoštovani vaščani, tu pred mano zbrani! Po naši deželi se podi vrag. Komur je dušni blagor drag, naj koj za njim na lov se poda, da ga bomo spodili prav do pekla.« Tako je govoril župan in vmes sta še žalostno jo-kala oba preplašena zaljubljenca. Zato so vaščani sklenili, da se vraga znebe.

Stefan Zeromski:

Zvesta reka

Vsaka vest, ki je prišla od zunaj, vsak ropot na dvorišču je povzročal trepetanje, strah in trpljenje, kajti takrat je bilo treba vedno bežati. Zato so tudi zasovražili na niez-dolskem dvorcu vsak ropot in topot. Nekega popoldneva v drugi polovici majnika pa se je ustavila pred dvorcem velika, bleščeča kočija s štirimi rejnimi in razgretimi konji. Gospa Rudecka se je strašno prestrašila, stekla v vežo, obstala za vrati na glavnem vhodu in začela gledati skozi postransko okence na dvo-rišče v pričakovanju kakega novega udara. Gospodična Salomeja je takisto gledala kočijo, skrita za zastorom v veliki sobi. K sreči ni stopil iz kočije moški nego ženska in potem jima je takoj odleglo. Tuja gospa je bila vi-soka in vzlic sivim lasem so se ji brali na obrazu sledovi lepote. Dvignila je pajčolan s svojega črnega slamnika in se začela ozirati na vse strani; najbrž je pričakovala, da ji pride kdo nasproti. Toda tiste čase so bili do-movi negotoljubni in ljudje niso marali tujih ljudi. Gospe Rudecki se ni prav nič mudilo sprejeti gosta, vse v nadi, da se bo dama od-peljala, kakor se je pripeljala, v svoji sijajni kočiji. Črna gospa se je približala vratom in se začela spenjanje po stopnicah.

Stopnic je bilo samo nekaj, ona pa kakor da bi se ne mogla prestopiti preko njih. Sedaj je bilo že treba odpreti vrata in ji stopiti na-proti. Ko se je pokazala gospa Rudecka na pragu, jo je zapazila došlica in ji pokimala večkrat z glavo. Bila je blede kot papir, upad-lih oči in posinjeli ustnici. Ko je stopila na prvo stopnico na hodniku, se je spotaknila ob

drugi in pokleknila nanjo z naravnost čudno nespretnostjo. Z drhtečim glasom, med zobmi, ki so šklepetali kot v mrzlici, je vprašala:

»Ni to plemiški dvorec v Niezdolah?«
»Da,« je odvrnila gospodarka.
»Ste vi morda gospa Rudecka,«
»Sem.«
»Pravili so mi... Izvedela sem, da se je zdravil to zimo pri vas ranjenec... Iščem ga že tri mesece... rekli so mi... To je mlade-nič. Temnolas. Vitek. Visok.«
»In kako se piše?«
»Piše se Odrowaž, ime mu je Jožef.«
»Ali ste vi morda njegova mati?«
»Mati.«
»Izvolite noter.«
»Ali je tu?«
»Da.«
»Živ?«
»Živ.«
»O Bog! Tu, v tej hiši?«
»Tu. Le vstopite, gospa.«

Toda došlica so pošle moči. Presrečen na-smeh, ki se je pojavil na njenem obrazu in ustnicah, je bil menda poslednja stopnja njene moči, ostanek vseh sil. Zgrudila se je na ko-lena, sprožila roke proti gospe Rudecki in se onesvestila. Gospodična Salomeja je prihitela na pomoč, dvignila in začela z vodo buditi k zavesti knezovo mater. Kočijaž, ki je poslušal razgovor, je udaril po konjih, obrnil četrve-rovsko in naglo odpeljal. Kneeginjo Odrowa-žovo sta odnesli niezdotski domačinci v sobo, ki je bila daleč od ranjenčeve spalnice. Se-le ko se je spet zavedela, je pogledala gospodično Salomejo in vprašala.

»Vi ste rešili mojega sina smrti?«
»Kako veste to?«
»Od doktorja,« je zašepetala.
»Od doktorja Kulevskega?«

»Da, povsod sem ga iskala, prehodila vsa bojišča, prenočišča, dvorce, vasi in poizvedo-vala pri vseh ljudeh. Slednjič...«

»Toda je težko bolan.«
»Bolni! Kaj mu je?«
»Ne vem. Bil je ranjen.«
»Vem za rane. Na glavi, hrbtu... potem oko... Vse mi je povedal doktor. Je tista kro-gla še v rani?«
»Ni več.«
»Nič več!«
»Ampak lotila se ga je huda bolezen.«
»Moj Bog! In kje je?«
»Sedaj ne smete k njemu, ker bi morda ne preživel tega svidenja.«
»Ali je tako bolan?«
»Tako je rekel ranar, ki ga je pregledal.«
»Poslali bomo po zdravnika!« se odloči mati.
»Dobro!« je šepnila tiho deklica.

Nato sta se nagnili druga k drugi in počeli šepetati, kot da prislukuje sovražnik, o po-drobnostih bolezni, o natančnih njenih poja-vih, simptomih, močnostih in rešilnih sred-stvih. Pozabili sta ves svet, se navezali nase, zedinili v skupnih čustvih, ki so se pojavljala takoj v obeh, se spajali in spletli v voz. Go-spa Odrowaževa je sedela na koncu divana, Salomeja pa pri nji na taboretu... Mati je neopaženo objela z roko neznano deklico krog pasa, jo pritisnila na srce, privila k sebi njene roke, glavo, ledja in se začela z njo poziba-vati v hvaležnem svojem zanosu. Gladila ji je blesteče lase s tenkimi prsti in jo brez nehanja božala z dlanmi po obrazu. Niti sama ni opa-zila, da je v svoji blazni radosti prišla go-spodnično Mijo za roke in jih tako naglo pri-tisnila na svoje ustnice, da je Salomeja komaj utegnila vzklikniti in jih iztrgati. Nasprotni nj-ma je sedela v svojem fotelju gospa Rudecka. Vljudno se je smejala in bila tako uslužno mirna, kot se spodobi pred gostom. Sklonila

je radovedno glavo in poslušala razgovor, uži-vala veselje z materjo, ki je našla sina na vijugastih stranpotih in daljnih stezah poljske vstaje. Toda njene oči niso gledale prav za prav obrazov in ušesa niso čula ničesar o stva-reh, ki so tako neskončno zanimale oni dve. Njene oči so prodirale skozi nje nekam proti oknu ali pa v hrupave dvorčeve stene, v polja, v daljine gozdnih livade, in morda so se drznile pogledati tudi v nedosežne oči strašnega Boga.

Kneginja je pozabila svet, družabne obi-čaje in vse, kar je bilo treba storiti najprej, pa je začela prositi gospodično Salomejo, naj ji dovoli pogledati sina. Toda mlada skrbnica ji ni ugodila. Predobro je poznala bolnikovo stanje in vedela, da bi ga, ko bi ugledal ma-ter, lahko napadla stokrat hujša mrzlica, ki bi ga tudi morda ubila. Dolgo sta se pogajali. Ta je neprestano prosila in rotila, druga pa ni hotela odnehati. Naposled sta se tako zedi-nili, da pogleda mati edince skozi razpoko med vrati. Pozabivši gospe Rudecko sta se od-stranili po prstih skozi predsobo v salon. Go-spodnična Salomeja je stekla skozi salon, vsto-pila v spalnico in pustila vrata za seboj pri-prta. Skozi špranjo se je videlo bolnika v obraz. Gospa Odrowaževa je pristopila in se zagledala skozi odprto tako tiho, da Salo-meja ni vedela, ali je že tam, kjer bi morala biti, ali stoji še bolj daleč od vrat. Vstaševa mati pa se je že primaknila čisto malhno k špranji, se spustila na kolena in se zazrla v sina. Z molitvijo na drhtečih ustnicah, med neizčrpni solzami je motrila predragi obraz. Pretekla je ta čas ena, nato pa še druga ura. Gospodična Salomeja se je ni mogla dvigniti ne ločiti iz sobice. Se-le ko se je nagnil večer in začel zastrati bolnika, so odpeljali kneginjo s silo v prav oddaljeno sobico, kjer je bila zanjo že pripravljena postelja.

Nedelja naših taborov

Zadnja nedelja je bila ponovno v znamenju veličastnih prireditev in taborov slovenskega naroda in našega ljudstva. Težko je primerjati med seboj, kateri tabor je bolj in lepše uspel in kateri je bil bolj pomemben. »Ponedeljski Slovenec« je priobčil o vseh taborih izčrpana poročila.

Mogočen je bil narodni tabor v Šoštanj, ki je važen že zaradi narodno-obrambnega pomena. Z navdušenjem sta bila sprejeta naša narodni voditelj dr. Anton Korošec in minister dr. Miha Krek. Tabora se je udeležilo nad 8000 ljudi. Mnogi so se navdušeno vzklikala kraljevskemu domu, ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču, dr. Korošču in dr. Kreku in banu dr. Natlačenju. Na taboru je imel tehten govor naš voditelj dr. Anton Korošec, ki je izjavil:

Govor ministra dr. Korošca

Le za kratek čas sem prišel v vaš lep kraj, da vas zopet enkrat vidim in da se z vami prijateljski pozdravim.

Danes slavite 20 letnico obstoja naše narodne države kraljevine Jugoslavije, katero vladajo hrabri Karadjordjeviči. Kakor val gre to navdušeno slavje od kraja do kraja, od tabora do tabora, cela Slovenija odmeva to leto v navdušenih manifestacijah za našo narodno državo in našo narodno dinastijo. Ponosen sem, da ste ravno vi, moji vedno zvesti prijatelji, zanetili ta ogenj v celi Sloveniji, da odmeva iz doline v dolino, od gore do gore klice: Živio kralj Peter II., živio knez-namestnik Pavle, živela Jugoslavija!

Sami dobro veste, kako rada nas je gruča ljudi spremljala korak za korakom in nosila s seboj veliki topolmer, da meri toploto našega domoljubnega čustvovanja. Visoko je dvigala svoj nos, čeravno ni nič delala za narod, katerega nikdar ni marala, in glodala samo ob onih, ki so delovali aktivno za narod in državo.

vo. Sedaj so se ti toplomeri kot črni krti poskrili pod zemljo, ker uvidevajo, da so služili samo laži in natolcevanju. Mi pa ostanemo, kakor smo bili, vedno verni Bogu, domovini in državi.

Ker mi je čas bivanja med vami le na kratko odmerjen, vežejo me še tudi druge obljube — zato samo nekaj besedi še o politiki. Več vam bo itak o tem povedal moj prijatelj minister gospod dr. Krek.

Kaj je novega v politiki? V notranji politiki trenutno ni nič novega, pač pa vidimo vsi, ki znamo brati, poslušati in gledati, da se nekaj novega pripravlja v notranji politiki. Vi vidite, da se politični voditelji opozicije neprestano sestajajo v sedaj večjem, sedaj manjšem številu, sedaj v Beogradu, sedaj v Zagrebu, sedaj v Vrnjački Banji, sedaj v Kupincu, da mladi doktorji iz najrazličnejših krajev naše domovine letajo iz kraja v kraj, kjer sploh morejo najti kako osebnost, ki se bavi s politiko, in neprestano prenašajo poročila, mišljenja, prepričanja, informacije itd. itd. Zakaj ta vznemirjenost, ta nervoznost, to letanje iz kraja v kraj? Vse je nemirno pri naših neprijateljih, celo gospod Peter Živković se nemirno preseljuje iz kopalnice v kopalnice, da bi bil bližje dogodkom. Kaj je to? Kaj bo vendar to?

Iz Zagreba se pripravlja vlak za Beograd. Hrvatje se bodo peljali v Beograd, da si od osebe do osebe pogledajo opozicijo. Dan odhoda tega vlaka pa še ni točen, ker v Zagrebu ne vedo, kaj bi peljali iz Zagreba. Vlakovodja bo tokrat sam dr. Maček. To je zelo zanimivo. Mislim samo, da dr. Maček ne bo ustavil svojega vlaka na pravi postaji. Toda začetek je storjen. Upam, da se bo vlak v doglednem času ustavil na pravi postaji, kjer ga bo čakala večina Srbov, večina Slovencev in večina muslimanov. To je prava družba za Hrvate, po mojem mnenju vsaj.

Kakor sem rekel, vam bo več menda o političnih zadevah povedal minister dr. Krek.

Meni pa dovolite, da se vam še enkrat zahvalim

za prijazen sprejem, ki ste mi ga priredili, in vam čestitam na današnji vaši nacionalni in patriotski slavnosti.

V Komendi na Gorenjskem so v nedeljo blagoslovili nov prosvetni dom. Te slovesnosti se je udeležilo okoli 6000 ljudi. Slovesnosti so se udeležili med drugimi naš narodni voditelj dr. Anton Korošec, minister za socialno politiko g. Dragiša Cvetković, minister dr. Krek, škof dr. Rožman, ban dr. Natlačen, stolni prost g. Nadrah, predsednik Prosvetne zveze dr. Lukman, narodni poslanec g. Anton Kernik, predsednik Zupanske zveze, kamniški župan g. Nande Novak, predsednik Zveze fantovskih odsekov dr. Cepuder, gđe. Cilka Krekova in drugi odličniki. Dom je blagoslovil prost g. Nadrah. Na tem zborovanju je imel g. minister Cvetković velik in pomemben govor.

Mogočen tabor je bil tudi v St. Rupertu na Dolenjskem. Udeležil se ga je med drugimi odličniki tudi pokrovitelj tabora ban dr. Natlačen. Šent-rupertčani so slavili 30 letnico obstoja svojega prosvetnega društva. Slovenski fantje in dekleta so na tem taboru strumno nastopili.

Enako lep tabor je bil v Hotederšici, kjer je prosvetno društvo prav tako proslavilo 30 letnico svojega obstoja in kjer je govoril g. inž. Sodja. Popoldanske prireditve se je udeležil tudi pokrovitelj tabora g. minister dr. Krek.

Pomembna slovesnost je bila v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je ban dr. Marko Natlačen odprl krasno obrtniško razstavo.

Zadnja nedelja je bila eno samo zmagoslavje slovenskega človeka, slovenske prosvete in slovenskega dela, obenem pa je bilo tudi zadoščenje, ki ga je slovenski narod dal našim voditeljem tudi zadnjo nedeljo, nepopisno.

† Ameriški župnik Ivan Smolej

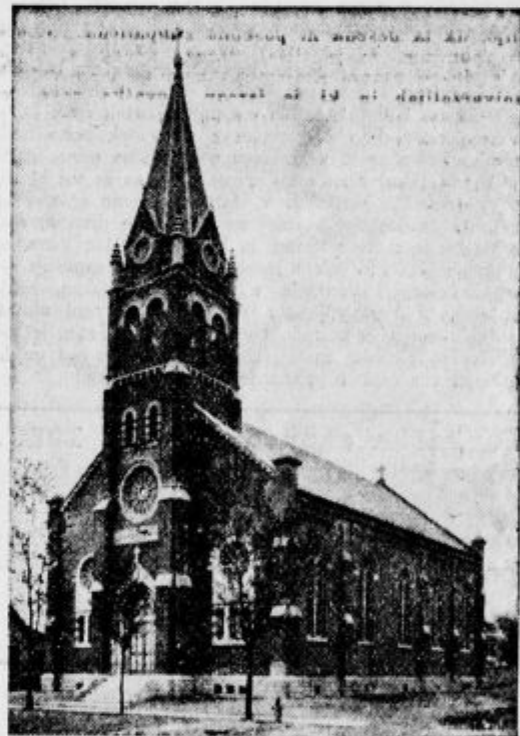
Kakor smo poročali v tork, je umrl v Dodge City, Kansas, v Sev. Ameriki, Ivan C. Smolej, ki je bil rojen v Kranjski gori L. 1873, 30. januarja. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, bogoslovje prav tako do ljubljanskega potreša, ko so se bogoslovci zaradi potresnih poškodb na semenišču preselili v Celovec. — Tam je bogoslovne študije dokončal. Novo mašo je pel v svojem rodnom kraju Kranjski gori 2. avgusta 1896. leta. Odšel je potem na Koroško in L. 1899 ga najdemo kot kaplana v St. Jakobu v Rožu kot vnetega vsesplošnega delavca, kjer se je zlasti udeleževal na prosvetnem polju in budilvi slovenske zavesti med Korošci. Tam, v Rožu, je kot dober pevec bil tudi povodja pevskega društva, in še zdaj je videti po Koroškem slike iz tega časa. L. 1899, kjer je kot kaplan sredi med starejšimi koroškimi možaki, izza katerih je črna tabla s pisanimi notami: »Hej Slovenci!... V Tinjah, Svečah, pri Sv. Hemi je še služboval, in pri Gospe sveti, kjer je kot 30 letnik dosegel čast titularnega kanonika zaradi službe, katero je opravljal. Previdnost božja ga je vodila v Ameriko. 27. julija 1907 se je v Bremenu vkrcal. Da pa se je kmalu znašel v novih razmerah, priča to: 8. novembra 1907 je že v Milwaukee, West Allis, Wisconsin, pričel zidati svojo prvo cerkev v Ameriki, ki je veljala 240.000 tedanjih avstrijskih kron.

Povsod, kjer je ustanavljal župnije, je tudi zidal cerkve. Njegova najlepša cerkev v Ameriki pa je cerkev Sv. Trojice v Indianapolis, Indiana. Dobra tri leta se je zadržal v tem kraju, kjer je bila njegova župnija tako ogromna, da je tudi preko 300 km daleč hodil spovedovat Slovake, Poljake in Kozake v njihovem jeziku, ki jih je obvladal.

L. 1913 ga najdemo v širnih prerijah indijske Severne Dakote. Nobenega drevesa ni tam, le nebo in ravna, ravna zemlja. Pozimi pa stahovitih snežnih meteži in viharji. Tu so bili naseljeni večinoma Čehi in kraj se je imenoval New Hradec. Takoj je tudi tu ustanovil prosvetno društvo Sv. Vavla, kateremu je bil tudi prvi predsednik.

Z zvončkom v roki in s kovčgom, v katerem je bil kelih in relikvije za primitiven oltarček, je pastiral po širnih prerijah, po rudarskih naselbinah, ki so imela za sosedo indijske domačine. V revnih rudarskih kolibah, hišah in na prostem je maševal in spovedoval. Ne samo priseljene Čehi in Slovake, pač pa tudi druge priseljence, ki so bili tam. Znal je jezika. Tudi v New Hradcu je zidal cerkev. Nekaj časa je v svojem prostem času opravljal v tem kraju tudi službo poštarja, na pošti, ki jo je on prikladal k življenju.

Potem se je selil v svoji pionirski misijonarski službi naprej in imel je po vrsti nemške, francoske, zopet češke in slovaške, švedske ter mešane župnije večih narodnosti. Najdemo ga v Roscoe, Dickinson, Iron River, St. Paul, Richardson, Duluth, Calio, po vsej

Cerkev sv. Trojice v Indianapolisu

srednji in zapadni Ameriki. Zakaj velja je za izvrstnega organizatorja in za izrednega pridigarja, ki so ga mnoge župnije za mnoge prilike klicale; posebno ker je govoril več jezikov.

Mnogo se je udeleževal tudi pri katoliškem tisku. Bil je tudi urednik »Narodnega Vestnika«, dalje je veliko brezplačno pisal v slovenske in tujezječne na-božne mesečnike in sploh. Za »Amerikanskega Slovenca« je poleg ostalega sodelovanja prevedel »Sent Jer-nejska noč«, v »Ave Maria« pa je bila posebno znana in citana njegova rubrika »Nedeljski tovariš«.

V New Zealand, S. Dak., je v cerkvi Sv. Andreja slavil srebrni jubilej svojega mašništva. »Edinost«, glasilo slovenskega katoliškega delavstva v Ameriki, je med drugim ob tej priliki pod njegovo sliko zapisala: »Rev. John C. Smolej je eden izmed naj-sposobnejših naših dopisnikov, ki je s svojim spretnim perom spisal že marsikaj lepega. Njegove pridige v Ave Maria so nekaj posebnega in marsikaj pohvalno besedo o njih smo čuli že od duhovnikov, kakor tudi od svetlih čitateljev! — Da, bil je človek širokega svetovnega obziranja, ki se ga je kot pionir nazval ob misijonskem razširjanju Kristusove vere po mnogih krajih širne in časih tudi divje Amerike.

Zbolel je na sre. L. 1932 pride bolehen v domo vino, kjer je najprej iskal zdravlja v Novem mestu. Tu pa ni ostal dolgo časa. Prelehel se je na Jesenice k svojemu bratu, kjer se je zdravil nadalje in kjer je eleherni dan tudi maševal usmiljenim sestram v kapeli Krekovega doma. Toda Amerika ga je zvalila znova. Drugo leto, 1933, je odšel s Koroškega, kjer je bival nekaj časa v krajih, kjer je svoj čas služboval, nazaj. Pri zdravniških specialistih v državi Kansas, kjer mu je zrak najbolj prijel, je potem ostal v sanatoriju Sv. Antona v Dodge City, kjer je 23. julija letos umrl, da-leč od svojega rodnega kraja.

Naj mu bo lahka ameriška zemlja ob ljudeh, katerih prednikom je junaško in požrtvovalno, neustrašen in neuklonljiv, kakršnih je bil, sejal seme Kristusove vere. Naj počiva v miru!

Voditelj Slovencev minister dr. Anton Korošec govori na narodnem taboru v Šoštanju

Mrtvaška veža — vrt umrlih

V sobotnem »Slovenskem narodcu« z debelim podnaslovom »Kako bi bilo treba rešiti vprašanje mrtvaške veže, da bi se občina izognila velikim stroškom« se neki inž. F. Z. huduje, da občina ni razpisala ankete za načrte teh del, kritizira sedanji načrt vrta umrlih, dodaja, da je graditev mrtvaške veže dolžnost pokopališča itd.

Neizpodbitno je, da se gradnja mrliške veže vleče že 12 let in je sedanja uprava na magistratu šele tretje leto. Zakaj prej nikdar ni bilo javnega razpisa za načrte, ne vemo, vemo pa, da so prejšnje občinske uprave — v skrbni za dobro rešitev tega vprašanja — storile več kot svojo dolžnost, saj so pošiljale cele komisije za drage denarje proučavati ta problem na Dunaj, v Prago, Solnograd, Monakovo, Gradec, Zagreb, Sarajevo, Beograd itd. In rezultat vseh teh študij je bila... kopija onih mrzkih, obskurnih, vsem odvratnih mrtvaških vež, ki so vsem in povsod odveč, pa nihče po vsem svetu ni našel boljšega izhoda. Ze se je zdelo, da bo treba tudi v Ljubljani po tej poti in ne bi se čudili, če bi v občutljivih Ljubljancih zrastle odpor, svrhi ne bi bilo ustrezno in Mestni pogrebni zavod bi si naprtil samo novo, težko breme brez prave možnosti potrebnega amortiziranja. V tej zagati pa poda naš veliki mojster Plečnik zamisel vrta umrlih, zajel je rešitev tega problema ne iz zgolj tehnične in arhitektonske strani, temveč iz človekoljubne, humanitarne osnove in dal misel, ki je neprecenljiva, ki dokončno odpravlja grobe, nečloveške mrtvaške veže, razstave mrtvih trupel.

Gotovo so udeleženci zadnjega kongresa mest, župani in vodilni funkcionarji vseh večjih mest in državi, prvi poklicani izreči sodbo o rešitvi problema mrliške veže. In vse drugače laskave besede pohvale in zanosu so izrekli ti ob pregledu načrtov in modela vrta umrlih, ki bo krasil Ljubljano in na tako edinstveno lep način rešil to težko vprašanje. Tako bo razumljivo, zakaj ni bilo na podlagi vsega tega še javnega razpisa, ki se jih sicer vprav sedanja uprava redno in dosledno posluša.

Ne bo težko sedanji večini na magistratu polagati račun za svoje delo in gotovo bo od vsega, uspešnega dela vprav skrbno, varčno in vzorno gospodarstvo pri Mest. pogr. zavodu ena najsvetlejših točk. Le kako se niso našli podobni, s skrbmi za varčno občinsko gospodarstvo prepolni varuhi že prej, že za prejšnjih občinskih uprav. Kako, da niso dvignili glasu protesta v vseh dolgih letih, ko se je gospodarilo tako, da so vsi sicer močni dohodki MPZ komaj zadoščali za tekoče potrebe, brez možnosti in upa, z varnejšim gospodarjenjem amortizirati posojilo za takrat zamišljeno mrtvaško vežo in je bila nastajena že kalkulacija, s katero bi se poleg sedanjih računov za pogrebe uvedle še posebne takse za koje, ki naj bi omogočile zbrati potrebne letne anuitete. Naj pogleda zdaj, pa bo videl g. kritik, da bi iz na ta nekdanji način zagospodarjenih sredstev lahko veljale tri mrliške veže po 2 milijona din. Zakaj se taki varuhi občinskega gospodarstva niso n. pr. oglasili pri nesrečnem nakupu hiše Mestnega pogrebnega zavoda na Am-brozevem trgu, ki horendno obremenjuje MPZ in ljubljanske davkoplačevalce. Naj spravi s poti naš kupel le stavbe, pa bodo računi — kljub zidanju vrta umrlih — lahko takoj znižani vsaj za 30%.

Ako bi bilo mogoče prisiliti pokopališko upravo na zidanje mrliške veže, kar se zdi g. inž. F. Z. edinstvena misel, bi prejšnje občinske uprave to gotovo že davno izvedle, saj vemo, da so proučevale tudi na način in ga skušale izvesti. Vendar ni to tako normalna pot mrliške oskrbe, kakor to navaja g. inž. F. Z., kajti res zelo enostavno bi bilo za občino, da bi drugi gradili, MPZ pa pobiral visoke in ravno po krivdi prejšnjih občinskih uprav

— previsoke pogrebne dajatve.

Skrb, da bo treba z novim vrtom umrlih kar 17 uslužbencev — strežarjev, čuvajev, je res odveč in gotovo inž. F. Z. sam tega ne verjame. Izjema bi se sicer res utegnila dogoditi, ako bi za ljubljansko občino še kdaj nastopili »zlati« časi prejšnjih občinskih uprav in bi se analogno številu uradništva pri MPZ (včasih je bila namreč potreba za 7 uradnikov, danes zadoščajo 3) tudi število mrlških strežarjev v vrtu umrlih posredmnaistorilo, kajti potreben bo le en sam čuvaj in ta iz števila dosedanjih uslužbencev.

Končno vzklika inž. F. Z., da bodo amortizacija gradbenega kapitala in vzdrževalni stroški vso upravo tako podražili, da bo občina imela prav pasivno podjetje ali pa bodo stroški za ostale neznoeni.

Poleg gornje ugotovitve o načinu gospodarjenja nekaj in zdaj pri MPZ je vendar še potrebno poudariti, da je sedanja uprava MPZ predvidela in tudi stavila v proračun 10% znižanje po-

grebnih stroškov vseh, potem vrta umrlih pokopanih: »Nasprotno temu naj pa ne bo odveč osvetežev sklepa nekdanje večine na ljubljanskem magistratu, ki je sklenila v času nameravane gradnje mrtvaške veže, da morajo ostali računi za pogrebe do popolne amortizacije posojila (20 let!) neznižani. Ne samo za nazaj se da ugotoviti, koliko bi se lahko prihranilo pri MPZ, pa se ni, izračuna se lahko tudi za naprej, koliko bi ljubljanski občani samo pri neznižanih računih več plačali, kot bodo zdaj. Pri letnem prometu MPZ, ki znaša približno 2.000.000 din, vrže 10% znižanje, ki ga hoče sedanja uprava uvesti, 200.000 din letno ali skozi 20 letno amortizacijsko dobo, ki jo je prejšnja občinska uprava sklenila, da bodo ostali računi nespremenjeni, 4.000.000 din. Pa sem niso vračunane še posebne takse, ki naj bi se pobirale za polaganje v mrtvaško vežo.

Tako je skrb za upravo Mestnega pogrebnega zavoda, kakor tudi za izvedbo prelepega osnutka vrta umrlih, res odveč. Po zaslugi našega mojstra Plečnika bomo obogateli za novo prekrasno delo, znižani pa bodo tudi računi za pogrebe, kar oboje bodo gotovo z največjim zadovoljstvom pozdravili ljubljanski občani.

Sybila Schmitz v veliki filmski drami, filmani ob sodelovanju berlinske filharmonije, izvaja joči kompozicije Schuberta, Beethovna in Čajkovskega!

Nepoznana

Danes premiera ob 19.15 in 21.15 Tel. 22-21 Kino Union

Tabor slovenskih kmetov na Brezjah Min. dr. Korošec bota zastave Kmečke zveze

Slovenski kmečki stan, ki se je že strumno organiziral v svoji stanovski organizaciji Kmečki zvezi, ima v nedeljo 2. avgusta t. l. svoj prvi praznik in tabor. Poromal bo v velikanskem številu k Mariji Pomagaj na Brezje, kjer bo vse svoje delo in prizadevanje za zboljšanje položaja postavil pod njeno varstvo in jo izvolil za svojo zavetnico. Prav tukaj bo izpovedal svoje težave, želje in zahteve, pokazal pa tudi, da je v teh zahtevah enoten in discipliniran.

Pomenben bo ta dan zaradi tega, ker bo na Brezjah blagoslovljena zastava Kmečke zveze. Okoli nje se bodo odšli zbirali vsi naši kmetje, z njo bodo korakali po poti, ki so si jo začrtali v svojem programu, z njo se bodo borili za svoje pravice. Zastavi bosta botrovala minister g. dr. Anton Korošec in banica gospa dr. Natlačenova, ki se bosta tabora udeležila osebno. Delu Kmečke zveze je dano s tem veliko priznanje.

Zastavo bo blagoslovil prevz. g. škof dr. Rožman, ki bo imel tudi cerkveni nagovor, sv. mašo pa bo daroval prevz. g. nadškof belgrajski dr. Ujčič.

Tabora se bodo udeležili tudi drugi zastopniki javnih in cerkvenih oblasti, med njimi minister dr. Krek, ban dr. Natlačen itd.

Slovensko kmečko ljudstvo je razumelo pomen tega tabora popolnoma. Številne prijave od vseh edinic, tudi iz najbolj oddaljenih krajev naše domovine, to najbolj izpričujejo. Prepričani pa smo, da se bo tabora udeležilo tudi mnogo onih, ko prijav niso poslali. Prav vse, ki jim je dobrobit slovenskega kmeta iskrena želja, vabimo, da se pridružijo prazniku svojih stanovskih tovarišev. Ta tabor Kmečke zveze

mora biti mogočna manifestacija kmečke misli in zavednosti, ki se boste z Marijino pomočjo še bolj okrenili za dobro kmeta.

Navodila... so bila objavljena v zadnji številki Orača, ponovno bo o tem pisano tudi v »Domoljubcu« in »Slov. gospodarju«.

Glede znižane voznine veljajo sledeča navodila:

G. minister za promet je z odlokom 16.095-38 z dne 22. julija 1938 odobril vsem članom Kmečke zveze, ki se udeležijo tabora na Brezjah 7. avgusta polovično voznino z vseh postaj v Sloveniji. Ta ugodnost velja od 3. do 11. avgusta t. l. Člani, ki se hočejo okoristiti s to ugodnostjo, morajo kupiti na odhodni postaji obrazec K 13 in celo karto do Otoč, za nazaj pa imajo prost prevoz.

Polovična voznina se dobi samo na podlagi članske legitimacije, katero je treba pokazati pri blagajni. Kdor se hoče torej poslužiti te ugodnosti in ne nedeljske povratne karte, si mora po svoji ednici takoj nabaviti legitimacijo. Pripominjamo, da glavni odbor teh ne izdaja.

Vsak udeleženec mora dati na Brezjah potrdilo, da se je tabora res udeležil. Za to bo pripravljen poseben prostor na Brezjah na vidnem mestu.

Vozni red smo objavili točno v zadnji številki »Orača«.

— Pri zaprtju, molitvah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josefov« grenčice.

„Ponedeljski Slovenec“

prinaša poročila o vseh važnejših dogodkih v nedeljo. »Slovenec« teh poročil ne ponavlja, zato vabimo vse naročnike »Slovenca«, da se naroče tudi na »Ponedeljski Slovenec«. Naročnina znaša mesečno samo 5 din, za tri mesece 13 din, za šest mesecev 25 din, za celo leto 50 din. Ker so za nedelje v avgustu napovedani važni dogodki, o katerih bo poročal samo »Ponedeljski Slovenec«, priporočamo, da se takoj naročite tudi na ta časopis.

Tabor v Mirni peči

Fantovski odsek in Dekliški krožek v Mirni peči priredita v nedeljo, dne 7. avgusta, mladinski tabor pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marka Natlačenca. Ob 9. uri predpoved, ob 10. uri maša s cerkvenim govorom. Po službi božji prosvetni tabor pred cerkvijo. Popoldne po litanijah telovadna nastop s sodelovanjem okoliških Fantovskih odsekov in Dekliških krožkov. Po javnem nastopu prosta zabava z godbo, šaljivo pošto itd.

Koledar

Torek, 2. avgusta: Porciunkula; Alfonz M. Lig. škof.

Sreda, 3. avgusta: Najdenje Stefana; Lidija, vdova. Prvi krajec. Herschel napoveduje mrzlo, dež.

Novi grobovi

† V Vodicah je v nedeljo umrl gosp. Kocelj Anton, star 61 let. Pokojnik je po svetovni vojni, ki jo je vso preživel na fronti, mnogo trpel in bolehal za posledicami notranjih poškodb iz vojne, posebno mnogo pa je trpel zadnja leta. Od 25. junija letos pa do smrti, torej pet tednov, ni užil niti drobca ali kapljice druge hrane razen popolnoma čiste in vedno sveže studenčnice, bil pa je do zadnje minute pri polni zavesti. Rajni je bil zvest naročnik katoliških listov, vse življenje skromen, otroško veren in nad vse marljiv. V istem duhu je vzgojil svojih osem otrok, katerih dva sta umrla. Kakor je verno in mirno živel, tako je mirno in vdano zaspal v Gospodu! Naj počiva v miru! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† V Spodnjem Tustanu pri Moravčah je umrl g. Ignacij Cerar, posestnik in cerkveni ključar. Pogreb bo v sredo ob 9 dopoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Lepo uspela prireditel v Radvanju

Prav lepo in zelo učinkovito se je v soboto in v nedeljo zvečer predstavljal katoliška radvanjska mladina v uprizoritvijo »Slehernika«. Na prostoru pred cerkvijo so fantje zgradili čedno pozorišče. Obširen prostor za gledalce je obkralj napolnilo številno občinstvo, mnogo je bilo tudi Mariborčanov. Po pozdravu domačega dušnega pastirja Zličarja, ki je poudaril složno in idealno delo katoliške radvanjske mladine, ki se čimdalje bolj uveljavlja, je domačin akademik pojasnil vsebino globoke duhovne igre. Radvanjski pevski zbor je lepo zopel dvoje pesmi. Takoj nato je glasnik na iskren konjicu oznanil pričetek igre. Če je morda prišel kdo z dvomom v srcu, češ, kako bodo igralci, ki so prvič v življenju nastopili na odru, igrali, je moral takoj v začetku priznati, da so vsi igralci prav temeljito poglabili v bistvo duhovne igre. Prav vsi, od Slehernika in njegove razigrane družbe, njegove blage matere, Smrti in Dobrih del ter Vere, so podali igro, ki je celo v mestu redka. Igra sama in vse ostalo okolje, zvonjenje v cerkvenem stolpu, rahla spremljava harmonija ter ob koncu slovesni akordi orgel v cerkvi s pesmijo Hvala večnemu Bogu, je vse občinstvo globoko naje. Dobri in zavedni radvanjski mladini vsa čast in priznanje. Le tako naprej!

Kavkaška ekspedicija l. 1938. potrjuje, da ni nobeden njen član dobil sončnih opeklin, ker so vsi uporabljali Tschamba Pii. Drogerija Gregorič, dr. z o. z., Ljubljana, Prešernova 5.

— Jubilej »Bistrica«. Proslava 25 letnice dij. kat. počitniškega društva »Bistrica«, ki je bila javljena za 14. in 15. avgust, je zaradi mariborskih slavnosti preložena na 3. in 4. september. Proslava bo združena z narodnim taborom v Kamniku 4. septembra, ki ga ob enem z dijaškim zborovanjem priredi »Bistrica«. Opozorimo na te dni dijaštvo in prosvetna društva kamniškega okraja, pa tudi vse drugo dijaštvo, ker bo takrat zborovanje vsega slovenskega katoliškega dijaštva.

— Bojevniški dan na Strmi nivi nad Kolovratom 7. avgusta. Skupina bojevnikov Zagorje ob Strmi si je izbrala lepo in priljubljeno točko na Strmi nivi, da vsaj enkrat na leto zbere svoje, po vseh dolinah in hribovih raztresene člane razsežne zagorske občine. Ta dan bo sv. maša ob šestih in ob desetih. Tudi prilike za sv. spoved in obhajilo bo dovolj. Po maši bo bojevniško zborovanje na prostem. Popoldne tovariška zabava pri Rožancu v Kolovratu. Vsi prijatelji naše misli iskreno vabljjeni. Za ceneno avtobusno zvezo do Izlake je preiskrbljeno. Iz Izlake je piclo uro peš hoje do Strme njive.

Dr. Žitko Jožica

specijalistka za ginekologijo
zopet ordinira od 3-5 pop.
Ljubljana, Miklošičeva cesta 7

— Presenečeni boste od lepote, ko se udeležite avtobusnega izleta od 13. do 17. avgusta v Benetke, Gardsko jezero, Bozen, Dolomiti (Falzarego, Pordoi, Misurina itd.); 13.—15. izlet v Trst. Prijave: Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon. tel. 26-45

— Sprejme se še 15 gojenk v strokovno šolo za otroške negovalke pri zavodu za zaščito dece. Prošnje je vložiti samo še do 10. avgusta t. l. Pogojni sprejemi so objavljeni v »Službenem listu« št. 54 z dne 6. julija 1938.

Vreme. Jugoslavija. Pretežno jasno v vsej kraljevini, razen zahodnih krajev, kjer se je naoblačilo in kjer nekoliko dežuje. Minimalna temperatura: Plevlje 11, maksimalna: Podgorica 39. Napoved za danes: Deloma oblačno vreme po vsej državi s prehodnim dežjem in lokalnimi nevihtami.

— Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani sporoča vsem pianistom in ljubiteljem klavirske glasbe, da ima veliko zalogo klavirskih skladb po izredno nizkih cenah: Univ. Edition (stara zaloga) za polovično ceno, zaloga Portius, zv. po 5 din, Corona Collection, zv. po 6 din, Musik für Alle, asitek 5 din.

V osmrtnici za pokojnim g. Ilija Predovičem je bilo po naši krivdi izpuščeno ime gospe sinuhe Pavle Predovič. Pravilno bi se torej moralo glasiti:

Pavla Predovič rojena Češnovar, sinaha.

— Izpremembo rodbinskega imena v Gordan je dovolila banska uprava dravske banovine Leonu Grünwald, rojenemu v Homorodu in pristojnemu v občini Podturen, okraj Čakovce.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

V Savi utonil

V nedeljo, 31. jul, se je kopal v Savi pod Kresnicami nasproti Ribčam 17 letni mizarski vajenec Franc Stražar, doma iz Zgodja. Zasel je v zelo globoko vodo. Ker ni znal plavati, ga je deroč curek potegnil pod vodo, kjer je utonil. Na tem mestu je voda globoka nad 2 m. Utopljenčevu truplo so potegnili iz Save ter ga prepeljali na očetov dom v Zgodju. Pred nekaj dnevi je ubilo njegovega strica Franca v kamnolomu v Zgodju, kjer je njegov oče Tomaž obratovodja. Mladi France je bil marljiv in miren fant ter vsi okoliščini sočustvujejo s hudo prizadeto družino. Pokoj njegovi duši!

Kongres katoliških esperantistov

Vabimo vas, da se udeležite nedeljskih kongresnih prireditev in sicer: maše prevz. g. knezoškofa dr. Rožmana ob 8 v stolnici, slavnostne otvoritve kongresa ob 10 v franciskanski dvorani, ob 13.30 skupnega kosila v dvorani hotela »Metropol«, ob 20.30 slavnostne akademije v franciskanski dvorani.

Vetop na slavnostno otvoritev kongresa in slavnostno akademijo s kongresno karto prost, za nekongresiste 2 in 4 din.

Udeležite se v soboto, 6. avgusta ob 10 v Jakopičevem paviljonu otvoritve umetnostne razstave, popoldne pa obiščite še filatelistično razstavo. Poslužite se ugodnosti polovične voznine! Obrazce K-13, ki jih kupite na odtodnih postaji, bo udeleženci filatelistične razstave žigosali filatelistični klub pri blagajni, udeležencem umetnostne razstave pa kongresna pisarna (kongresoficejo) v hotelu »Metropol«.

Ljubljana

1 Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo, dne 3. avgusta, ob dveh popoldne izlet v Zabnico, Spodnje, Srednje in Gornje Bitnje, Strazišče in Šmartno pri Kranju. Prihlajati se je do srede ob 11 dopoldne v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu. Avtobus 22 din.

1 Dekliški krožek Ljubljana mesto ima drevi točno ob 8 sestanek. Vse članice vljudo vabljene!

Samo še danes!

Komična opereta

Vsaka žena ima tajnost
Kino Matica ob 16, 19.15 in 21.15 uri

1 Počitniška kolonija za vajenke. Društvo za varstvo delavske mladine v Ljubljani sprejme večje število vajenk brezplačno v počitniško kolonijo, ki bo taborila na Velesovem nad Kranjem prihodnji teden in bodo na oddihu 14 dni. Sprejme bolehne in slabotnega zdravja vajenke. Zglasiti se je treba ali pa pisati na imenovano društvo: Mladinski dom na Kodeljevem v Mostah pri Ljubljani.

1 Dr. Josip Tavčar, zobozdravnik, ordinira od 1. do 15. avgusta samo dopoldne.

KINO SLOGA Tel. 27-30

Kreuzerjeva sonata

Danes ob 16, 19.15 in 21.15 uri
Pri vseh predstavah predvajamo 3 žurnale!

1 Rezervni častniki, člani pododbor rezervnih častnikov v Ljubljani, ki se bodo udeležili proslave 20 letnice Jugoslavije 14. avgusta v Mariboru, se vabijo, da se javijo naši upravi do 2. avgusta t. l. Vsa ostala navodila bodo objavljena v dnevnikih. UROIR pododbor Ljubljana.

DR. POMPE JANKO
ne ordinira do 8. avgusta t. l.

1 Dolenjski tramvaj. Ob vsej dolenjski progi je dala te dni Maloželezniska družba položiti cele kupe tračnic. Takoj, ko bo dovršena nova tramvajska proga do Sv. Križa, prično prenavljati dolenjsko tramvajsko progo.

Večji učinek

Nova biološka raziskovanja so dognala, da razni glivicami slizni organizmi povzročajo srbeč, tvorbo prhljaja in izpadanja las. To dejstvo se je takoj praktično uporabil pri Trylsinu, KER TRYLSIN VEDNO VZPOREDNO KORAKA Z VEDO. Trylsinu je sedaj dodana posebna substanca, ki osvobaja teme in lasne te škodljivce, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trylsin je vsled tega še učinkovitejši in popolnejši biološko sredstvo, ki hrani, krepi in vzdržuje Vaše lase zdrave, odstranja prhljaj in preprečuje izpadanje las.

1 Šišensko »Zvezdo« podirajo. Na Celovški cesti, streljaj daleč od nekdanje šišenske občinske hiše, je stala do letos znana gostilna pri »Zvezdi«. To poslopje je bilo na zelo lepo točki v Šiški, je pa večkrat menjalo lastnika. Sedanji lastnik se je odločil, da to poslopje podre in zgradi nove bolj moderno.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovska cesta 62 in mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Belgrajski radio o slovenskih taborih

Belgrad, 1. avgusta. m. Nocoj ob 10 je belgrajski radijska postaja zelo obširno in izčrpno poročala o nedeljskih narodnih taborih v Sloveniji. Poročilo je bilo datirano iz Kranja. Poročevalac je zlasti poudarjal velikansko udeležbo na taborih, katerih se je udeležilo nad 20.000 ljudi. Taborom so prisostvovali kar trije ministri dr. Korošec, dr. Krek in Cvetković. Poročevalac je podal skoraj dobesedno govor dr. Korošca in v izvečkih govor dr. Kreka in Cvetkovića. Pri Koroščevem govoru je zlasti poudarjal ono mesto, ko govori minister o zvestobi našega ljudstva do dinastije Karadjordjevičev. Izčrpno je podal tudi izjavo ministra dr. Korošca o našem natanjnejšem življenju, ki govori o medsebojnem obkrožanju hrvaških in srbskih politikov in ko pravi, da vlak dr. Maška, ki se bo z njim peljal v Belgrad, najbrž ne bo pristal na tisti postaji, kakor želi opozicija, ampak čisto drugje, to je na pravi postaji, kjer ga bo čakala večina Srbov, Slovencev in muslimanov. Poročevalac je tudi poudarjal, kakšno navdušenje je vladalo med zbranim ljudstvom za Jugoslavijavo in dinastijo Karadjordjevičev.

Maribor

m Za Mariborski teden — dela v polnem teku. Na prostorih Mariborskega tedna so se začela dela s polno paro. Prešernova in Razlagova ulica sta že pregrajeni ter zaprti za promet, na razstavnišču pa je na stotine rok pridno na delu, da bodo do sobote vzrastle iz tal vse naprave. Posebno živahno je v prostorih dekliske meščanske šole v Cankarjevi ter ljudske šole v Razlagovi ulici, kjer bodo nameštene vse neštete razstave letošnjega Mariborskega tedna. Najbolj velikopotezna dela pa se pripravljajo v veliki Unionski dvorani za razstavo 20 letnice razvoja Maribora in severne Slovenije, ki bo prikazala ogromen napredek naših krajev v svobodni državi. Tudi mesto samo se pripravlja zlasti na velike narodne slavnosti, s katerimi se bo letošnji Mariborski teden zaključil. Po ulicah, po katerih se bo pomikal slavnostni sprevod, postavljajo že sedaj rdeče barvane vitke mlaje, na katerih bodo vihrale zastave. Več sto takih mlajev bo krasilo mesto. Maribor bo od 6. do 15. avgusta središče vsega zanimanja Slovenije in velikega dela ostale Jugoslavije.

m Zaprta državna cesta. Zaradi izmenjave tračnic na železniškem prelazu državne ceste Maribor—St. Ilj v Pesnici bo ves voznik promet na omenjeni cesti ustavljen, in sicer danes med 13. in 16. uro ter v četrtek, 4. avgusta med 10. in 13. uro. Zapora velja za vsa vozila, izvzemši kolesarje. Transitni promet med Mariborom in St. Iljem se v času zapore vrši po banovinski cesti preko Jarenine.

m Umrl je na kliniki v Zagrebu znani mariborski tesarski mojster in stavebnik g. Franjo Špes star., ki je imel svoje podjetje na Tržaški cesti. Dosegel je visoko starost 77 let. Bil je že pred vojno zaveden Slovenec ter eden prvih naših narodnih podjetnikov, kar mu je prineslo hude borbe in sovraštva takratnih nemških mogotcev. Naj počiva v miru!

m Skupne duhovne vaje za duhovnike v Mariboru od 8. do 12. avgusta bo vodil letos g. superior rezidenca Družbe Jezusove v Ljubljani O. Jakob Paté D. J. Začetek duhovnih vaj bo prihodnji ponedeljek, 8. avgusta ob 18 v Dijaškem semenišču. Ta teden je zadnji čas za prijavo k skupnim duhovnim vajam v tekočem letu. Prihlajati se je treba pri kn.-šk. ordinariatu v Mariboru.

m Pevski tečaj v Mariboru. V ponedeljek, dne 8. avgusta bo v Mariboru enodnevni tečaj za organiziste in pevovodje, ki delujejo na področju mariborske Prosvetne zveze. Namenjen je zlasti pevovodjem zborov, ki bodo sodelovali pri nastopu Pevske zveze na mariborskem narodnem taboru. Tečaj bo v Gregorčičevi ulici 31-II (vhod skozi dvorišče) in bo trajal odštevši popoldanski odmor za kosilo od pol 10 dopoldne do pol 5 popoldne. Pevovodje in organizisti, pridite!

Manufaktura — konfekcija
najboljši nakup I. PREAC, Maribor,
Glavni trg 13

m Tujskoprometna zveza v Mariboru ima občni zbor v četrtek, 11. avgusta ob 16.30 v veliki dvorani »Orla«.

m Ogenj uničuje. V Zgor. Ložnici je nastal požar na hiši posestnice Hilde Pajek. Ogenj je uničil hišo, svinjake in šupo ter je povzročil 10.000 dinarjev škode.

m Preurejena kavarna Central. Podjetni namernik kavarne Central g. Josip Mastnak, ki vodi to renomirano podjetje v splošno zadovoljstvo gostov, je zopet pokazal svojo velikopoteznost. Kavarne je dal lepo restavrirati in prenoviti. Zelene tapete, s katerimi je notranjost sedaj prevlečena, so v skladu z zelenkasto prevleko udobnih foteljev ter ima sedaj vsa notranjost enoten, izredno prijeten izraz. Lokal je sedaj s prenovitvijo na prijetnost znatno pridobil.

m Nova akcija za naše ceste. V zvezi z letošnjim VII. Mariborskim tednom bo v soboto, dne 6. t. m. ob 17 v mestni posvetovalnici na magistratu ustanovni občni zbor mariborske sekcije Društva za ceste v Ljubljani. Obenem bo v Mariboru istočasno velika cestna razstava.

m Zveza Maistrovih domov. Drevi ob 20 v mali dvorani Narodnega doma širša odobrova seja, h kateri so vabljene tudi člani. Na dnevnem redu razgovori o proslavi 20 letnice in drugo.

m Carinski dohodki. Mariborska carinarnica je imela v juliju 6.956.713 din dohodkov, od česar odpade na izvoz 32.033 din. Depozitov je imela v tem mesecu 999.880,25 din.

m 100 let znana, izborna zdrava Gaberniška slatina!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 2. avgusta: 12 Vsakemu nekaj (ploče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Strmel »Škrjanček« — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nae ura — 19.50 Deset minut zabave — 20 Ploče — 20.30 Slovenske narodne g. Ferd. Lupaš in Rad. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Nekaj pesmi iz zvočnih filmov (pl.).

Drugi programi

Torek, 2. avgusta: Belgrad: 20 Narodne pesmi. — 20.30 Simf. koncert. — 21.45 Tamburice. — Zagreb: 20 Wagnerjeva opera »Tannhäuser«. — Praga: 20.30 Opera »Trile mušketerir«. — Varšava: 19.40 Zab. koncert. — Sofija: 20 Flauta. — 20.55 Ruske romances. — 21.15 Laha in plesna glasba. — Budimpešta: 20 Ogrski večer. 21.10 Gledališki večer. — 22.15 Plesna glasba. — 23.10 Ciganski orkester. — Trst-Milan: 21 Igra. — Rim-Bar: 21.40 Ork. koncert. — Dunaj: 19 Mojskovicova sonata. 21.15 Veliko počitniško potovanje. — 21.15 Pesmi in glasba. — 22.30 Plesna glasba. — 24 Komorni orkester in narodna glasba. — Königsberg: 20.10 Simf. koncert. Hamburg: 20.10 Ogrski večer. — 21.10 Valček. — Köln: 19.10 Sereenade. — 20.10 Filmske novosti. — 20.30 Veliki plesni večer. — Beromünster: 20.30 Opereta.

Slovenski profesorji na Češkem

Maribor, 30. julija.

Zadnji tri dni bivanja v Pragi so slov. profesorji porabili za ogled mesta in njegovih znamenitosti. Ni treba posebej omenjati, da so si ogledali Hradčane, kamor jih je vodil sam g. gen. konzul Beneš, ter razstavo praškega baroka. S prav posebnim zanimanjem pa so si ogledovali prostore vseučiliške knjižnice, zlasti slovanskega oddelka, v katerem je tudi slovenska knjiga dobro zastopana, saj obsega 7 tisoč zvezkov. Celopopoldno so nadalje posvetili ogledu Masarykovih domov, ustanove, kjer najdemo zatočišče onemogli starčki in starke, sirote brez staršev, duševno in telesno nerazviti otroci itd. Na pragu zavoda je goste sprejel sam g. ravnatelj zavoda, ki jih je tudi vodil po posameznih objektih. Masarykovi domovi obsegajo okrog 20 modernih zgradb, nad vse smotno in higiensko urejenih. Po ogledu hiralniških oddelkov je g. ravnatelj goste povabil v jedilnico na južino.

Na predvečer odhoda iz Prage so se izletniki zbrali v restavraciji Nebozizek na Petfinu k poslovnemu večeru, pri katerem so jih e svojo navzočnost počastili g. gen. konzul Beneš in številni zastopniki ČJ lige ter Proforskega društva.

Prehitro je prišel 28. julij, ko so se izletniki poslovili od Prage in se odpeljali na vse zgodaj proti Taboru. Spotoma so si ogledali še grad Kopnišče, v katerem je svoja zadnja leta preživel nadvojvoda Franc Ferdinand in v katerem sta se tudi s cesarjem Viljemom sestala neposredno pred svetovno vojno.

Hito je bilo treba nadaljevati pot, da so izletniki še pred poldnem dospeli v Tabor. Tu so jih že na magistratu pričakovali župan mesta, zastopniki Lige ter Proforskega društva. Po pozdravnih nagovorih g. župana in g. gimn. ravnatelja se je v imenu izletnikov zahvalil za sprejem prof. M. Miklavčič, nakar je sledila južina. Gostitelji so nato goste vodili po Husovem in Žižkovem muzeju, nakar so jim razkazali mesto. Po ogledu mesta je bilo gostom prirejeno v hotelu »Slavia« slavnostno kosilo.

Popoldne so izletniki nadaljevali pot v Č. Budějovice. Tu jih je že na mestni meji pričakovala številna deputacija, ki so jim jo do podrobnosti razkazali. V svoji restavraciji je pivovarna nato goste počastila. Za pozdravne nagovore in za gostoljubnost se je gostiteljem zahvalil profesor V. Novak.

Proti večeru so si izletniki ogledali še zvezdarno, zvečer pa je bil prirejen gostom v čast družabni večer v Besedi. Prenočišče so jim gostitelji nudili v hotelu Imperial.

Zgodaj je bilo treba naslednje jutro na pot, zakaj pot v domovino je bila še dolga. Na mestni meji je izletnike pričakovalo številno občinstvo in jih za slovo obsulo e cvetjem. Polni nepozabnih vtisov, silno obogateni po novih spoznanjih — saj so dobrih 14 dni imeli priliko neposredno opazovati zavedni češki narod, njegovo tvorno silo in moč, ki je v zadnjih desetletjih toliko ustvarila — so izletniki proti popoldnu zapustili češka tla.

Pot v domovino je vodila v Linz in dalje prek slikovite alpske pokrajine, mimo Traunškega jezera in čez prelaz Pötschen, nakar so izletniki proti večeru prispeli v letovišče Aussee, kjer so prenočili. Drugo jutro so nadaljevali pot skozi St. Leonhard in St. Andraž, nekdanjo rezidenco škofa A. M. Slomška, v Dračgradu in dalje v Maribor, kamor so v najboljšem razpoloženju prispeli proti večeru. Ne mačjo zaslug za krasno uspešno potovanje pa ima tudi g. Grgeč iz Maribora, ki je na 2300 km dolgi poti tako odlično vodil naš avtobus.

Kranj

Občinski odbor je na svoji seji dne 29. t. m. odobril sklep Mestne hranilnice v Kranju, s katerim je podarila odboru za prezidavo Ljudskega doma znesek 100.000 din. — Vodovodnemu odboru bodo plačali vsi posestniki hiš, zgrajenih od l. 1935 dalje, enkratno vodovodno takso v znesku 1 1/2 % uradno ocenjene hiše. S to takso bo občina dobila okrog 194.000 din, s katerim bo krila evoj prispevek vodovodnemu odboru. — Ugotovljena je kravljna potreba za podelitev dovolila za obrt avto-taksijske g. Okornu Radu s to omejitvijo, da bo mesto novega taksijske pred hotelom Evropa. — Ker konkurenčni odbor, ki je izvoljen za zgraditev novega pokopališča v Kranju, ne more v smislu pojasniti kr. banske uprave biti dolžnik Mestni hranilnici, pri kateri bi moral najeti posojilo v znesku pol milijona dinarjev, bo občina najela posojilo in ga dala na razpolago. Občina bo potem skrbela, da se prispevki občanov v smislu sklepa konkurenčne obravnave pobirajo in nakazujejo za povračilo posojila.

Najbližnja in najlepša izletna točka iz Kranja je brez dvoma Šmarjeta gora, na katero se povzpne po zmerni poti v eni uri. Krasen razgled po vsej Gorenjski očara vsakega obiskovalca in turistar. Restavracija in prenočišča so last podružnice SPD v Kranju.

Ker se je dražnja občutno povečala, je občinski odbor povzval mestnim delavcem njihove plače za 20 %.

Kamnik

Vpis v meščansko šolo. Starši, ki bi želeli vpisati otroke v prvi razred deške meščanske šole v Kamniku, naj se takoj zgledajo v pisarni mestne občine.

Klanec na cesti iz Kamnika v Tunice, ki je prestrm, bi radi preložili tako, da bi mogli tudi avtomobil do Tunice. Po nalogu banske uprave bo cestni odbor izvršil trasiranje v teku prihodnjega meseca.

Zagorje

Sodnijski uradni dan v Zagorju bo danes, v torek, 2. avgusta.

Dražba zakupa prevoza pošte bo dne 8. avgusta t. l. ob 10 v zagorski občini. Podrobni dražbeni pogoji so razvidni iz tovačnega razglaš na občinski dekali še s pošte. Na zagorski pošti sta čez poletje le dve uradni moči. Tako se pripeti človeku, ki pride okoli prvega v mesecu z navadno pošiljko po opravo na pošto, da mora čakati kar celo uro ali pa še delj. Ali res ni mogoče, da bi se ta nedostatek odpravil z nastavitvijo še ene uradne moči? Pošto direkcijo prosimo, da tej naši upravičeni prošnji čimprej ugodi.

Šmarje pri Jelšah

Magr. Ivan Vreže — častni občine. Na slavnostni seji dne 31. julija je občinski svet občine Šmarje pri Jelšah imenoval rojaka magr. Ivana Vrežeta zaradi velikih zaslug za šmarjsko častnega občana. Monsignor bo slavil v Šmarju dne 21. avgusta zlato mašo, na katero se pripravlja ves šmarjski okraj.

Pozvedovanja

Gospod duhovnik, ki je v nedeljo pozabil očala na postaji Logatec, jih dobi v zakristiji stolnice v Ljubljani.